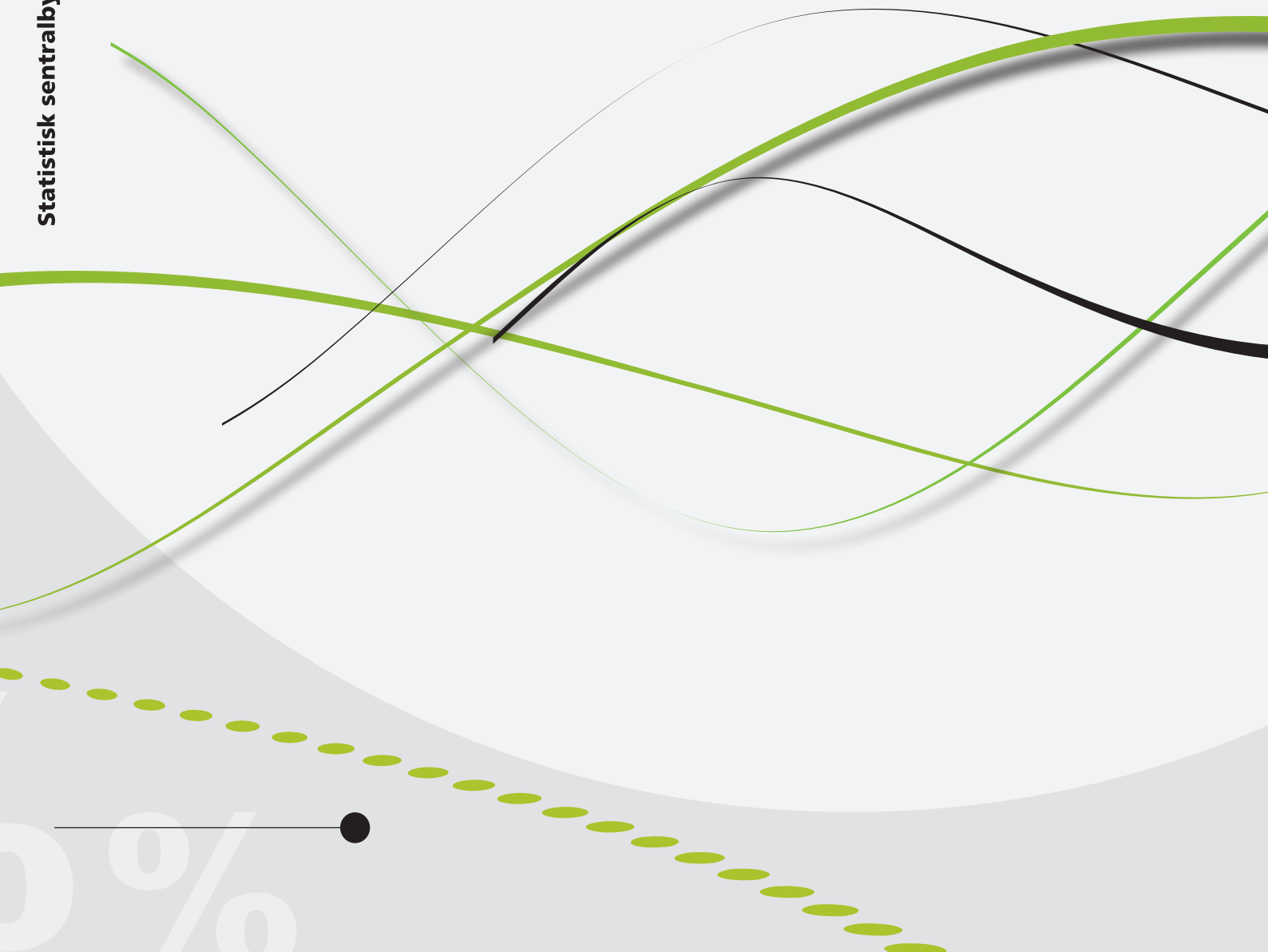

*Synøve N. Andersen, Bjart Holtsmark og
Sigmund B. Mohn*

Kriminalitet blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

En analyse av registerdata for perioden 1992-2015

*Synøve N. Andersen, Bjart Holtsmark og
Sigmund B. Mohn*

**Kriminalitet blant innvandrere og norskfødte
med innvandrerforeldre**

En analyse av registerdata for perioden 1992-2015

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 11. desember 2017

ISBN 978-82-537-9642-0 (trykt)
ISBN 978-82-537-9643-7 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten formidler resultatene fra en analyse av siktede gjerningspersoner blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen i Norge mellom 1992 og 2015. Alle analyser er basert på SSBs statistikk over etterforskede lovbrudd, og vektlegger forskjeller etter innvandringsbakgrunn og utvikling over tid. Rapporten er skrevet med støtte fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Bjart Holtsmark, Sigmund B. Mohn og Synøve N. Andersen har i samarbeid skrevet alle kapitler i rapporten. Synøve N. Andersen har vært prosjektleder og hatt ansvar for databearbeiding og -tilrettelegging. Bjart Holtsmark har vært ansvarlig for oppsett og gjennomføring av alle analyser.

Flere kollegaer har vært til stor hjelp underveis i arbeidet. Vi vil gjerne rette en særlig stor takk til Minja Dzamarija, Reid J. Stene, Lars Kirkebøen, Espen Søbye og Torbjørn Skarøhamar, som alle har gitt verdifulle innspill underveis i prosessen.

Statistisk sentralbyrå, 4. desember 2017

Kjetil Telle

Sammendrag

Denne rapporten sammenligner andelene registrerte lovbrøyttere blant innvandrere, norskfødte med to innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen. Vi fokuserer på variasjon etter landbakgrunn, innvandringsgrunn, type kriminalitet og utvikling over tid. Analysedelen av rapporten er todelt og presentert i to kapitler.

I kapittel 3 undersøker vi andelen bosatte innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og personer i den øvrige befolkningen som har blitt siktet for minst ett lovbrudd begått i løpet av fireårsperioden 2010-2013. Vi baserer oss på tall for personer som var minst 15 år gamle og bosatt per 1.1.2010. Denne analysen viser at det er en høyere andel gjerningspersoner blant innvandrere sammenlignet med den øvrige befolkningen, og en enda høyere andel blant norskfødte med innvandrerforeldre. Overrepresentasjonen sammenlignet med øvrig befolkning er særlig stor for familieinnvandrere og flyktninger, samt for personer fra Afrika. For personer fra Asia er bildet delt; Asia totalt sett, samt noen enkeltland er overrepresenterte, mens andre enkeltland er underrepresenterte. Personer med bakgrunn fra Vest-Europa og Nord-Amerika, samt utdanningsinnvandrere, er også underrepresentert. Mønsteret etter landbakgrunn er, med noen få unntak, relativt likt for norskfødte med innvandrerforeldre som for foreldregenerasjonen. Mønstrene i over- og underrepresentasjon er også relativt like på tvers av ulike lovbruddsgrupper, med unntak av rusmiddellovbrudd hvor de aller fleste innvandrergrupper er underrepresenterte. Analysen viser videre at alderssammensetningen i de tre gruppene varierer betydelig, og gitt at andelen gjerningspersoner er størst blant unge (menn), reduseres overrepresentasjonen betraktelig når slike forskjeller tas hensyn til. Dette gjelder særlig for gruppene som i utgangspunktet er mest overrepresentert, herunder norskfødte med innvandrerforeldre. Bosted og sysselsetting har kun begrenset forklaringskraft etter at den demografiske sammensetningen er tatt hensyn til. For de fleste grupper med innvandrerbakgrunn gjenstår en viss overrepresentasjon også etter at slike forhold er tatt hensyn til. Det er samtidig verdt å understreke at det store flertallet i samtlige befolkningsgrupper ikke var registrert for å ha begått noe lovbrudd i den undersøkte tidsperioden.

I kapittel 4 undersøker vi andelen bosatte innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og personer i den øvrige befolkningen som var siktet for minst ett lovbrudd som var ferdig etterforsket i et gitt år mellom 1992 og 2015. Vi baserer oss her på tall for personer som var minst 15 år gamle og bosatt per 1.1. hvert år. Samlet sett finner vi at andelen siktede personer blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har vært høyere enn i øvrig befolkning gjennom hele perioden, men at overrepresentasjonen har vist en markert nedadgående trend de siste 10-15 årene. Graden av overrepresentasjonen i ulike grupper gjenspeiler i all hovedsak det mønsteret som er beskrevet for kapittel 3, og nedgangen i nevnte periode har vært størst for de gruppene som i utgangspunktet er mest overrepresentert – herunder innvandrere med bakgrunn fra afrikanske land, flyktninger, og for norskfødte med innvandrerforeldre fra land utenfor Europa. Utviklingstrekkene varierer noe etter type lovbrudd.

Det er to viktige begrensninger ved de presenterte analysene. For det første baserer de seg på *registrert* kriminalitet blant *bosatte* personer med gyldig norsk fødselsnummer. Lovbrudd som ikke er anmeldt og oppklart, samt lovbrudd som begås av personer formelt bosatt i et annet land, faller utenfor analysen. For det andre er analysene rent deskriptive i den forstand at de beskriver sammenhenger eller korrelasjoner i data-materialet. Dette betyr at de anvendte metodene er egnet til å si noe om graden av under- og overrepresentasjonen i ulike grupper, men mindre egnet til å si noe om *hvorfor* dette er tilfelle. De beskrevne sammenhengene kan aldri tillegges en kausal tolkning, og at en gitt innvandrergruppe er over- eller underrepresentert kan med andre ord ikke tolkes dithen at de er over- eller underrepresenterte *fordi* de er innvandrere.

Abstract

This report compares the prevalence of registered offenders among both immigrants and Norwegian-born persons with two immigrant parents as compared to the remaining population. We explore subsample variations based on country of birth, the reason for immigration, crime type, and change over time. The analysis is presented in two chapters.

In chapter 3 we use data on all immigrants, Norwegian-born persons with two immigrant parents and people in the remaining population who were 15 years or older and permanent residents as of January 1, 2010, and explore the proportion in each group that was charged with at least one offense committed between 2010 and 2013. The results show that both immigrants and Norwegian-born persons with two immigrant parents are overrepresented as registered offenders, with the rate of overrepresentation being highest in the latter group. Among immigrants, the overrepresentation is most substantial among family immigrants and refugees, as well as for individuals from African countries. For Asian immigrants the picture is more complex. Overall, Asian immigrants are overrepresented. However, while immigrants from certain Asian countries are similarly overrepresented, other Asian countries are underrepresented. Individuals from Western Europe and North America, as well as education immigrants, are underrepresented as well. The pattern is, with some minor exceptions, relatively similar for Norwegian-born persons with two immigrant parents. The patterns of over- and underrepresentation also apply to most types of offenses, except for drug offenses where most immigrant groups are underrepresented. Overall the overrepresentation is substantially reduced when we account for differences in age and gender, especially in the groups with the highest rates of overrepresentation – including Norwegian-born persons with immigrant parents. Place of residence and employment have limited explanatory power once the demographic differences are accounted for. For most immigrant groups a certain level overrepresentation persists also after socio-demographic characteristics are taken into account. It is, however, important to stress that the vast majority of individuals in all population groups were not registered as offenders during the period we consider.

In chapter 4 we use annual data on the population of Norway between 1992 and 2015, to explore the proportion of immigrants, Norwegian-born persons with two immigrant parents and people in the remaining population who were *charged* for at least one offence a given year. We again limit the analysis to permanent residents aged 15 years or older as of January 1 each year. These analyses show that immigrants and Norwegian-born with immigrant parents were overrepresented among charged offenders throughout the period we consider here, but that the level of overrepresentation has decreased over the last 10-15 years. The rates of overrepresentation in various groups reflect those described in Chapter 3. The decline is most substantial for the groups that were the most overrepresented in the beginning of the century – including immigrants from African countries, refugees and Norwegian-born with immigrant parents. The time trends vary somewhat depending on crime type.

There are two important limitations to these analyses. Firstly, they are based on *registered* offenses committed by *formal residents* of Norway. This means that offenses that are not reported and cleared-up by the police, as well as offenses committed by individuals not part of the formal population, are not included. Secondly, they are purely descriptive, in the sense that they describe associations and correlation in the data. This means that the analyses are well suited to describe patterns of over/underrepresentation among different groups, but not suited to say something about *why* or *how* these patterns emerge. The described associations may therefore never support a causal interpretation.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Tidligere studier om kriminalitet blant innvandrere.....	8
1.2. Begrepsavklaringer.....	10
1.3. Datagrunnlaget.....	12
1.4. Metode.....	12
1.5. Rapportens struktur.....	12
2. Datagrunnlag og befolkningsutvikling	13
2.1. Bosatte.....	13
2.2. Innvandringsbakgrunn.....	13
2.3. Sosioøkonomiske kjennetegn.....	19
2.4. Kriminalitet.....	20
2.5. Begrensninger.....	22
3. Gjerningspersoner blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen: Bosatte i 2010	24
3.1. Utvalg.....	24
3.2. Gjerningspersoner blant innvandrere.....	27
3.3. Gjerningspersoner blant norskfødte med innvandrerforeldre.....	38
3.4. Gjerningspersoner blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre: Hovedfunn.....	41
4. Siktete personer blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen: Utviklingen over tid 1992-2015	46
4.1. Siktete personer blant innvandrere.....	46
4.2. Siktete personer blant norskfødte med innvandrerforeldre.....	53
4.3. Endring over tid i antall siktete personer blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre: Hovedfunn.....	55
5. Avslutning	57
5.1. Konkluderende bemerkninger.....	58
Referanser	60
Vedlegg A: Metode for justering for befolkningssammensetning	63
Vedlegg B: Tabeller med resultater fra kapittel 3 inkludert konfidensintervaller	66
Vedlegg C: Tabeller med resultater fra kapittel 4 inkludert konfidensintervaller	71
Figurregister	80
Tabellregister	82

1. Innledning

Spørsmål om innvandrere er over- eller underrepresentert i kriminalstatistikken sammenlignet med resten av befolkningen dukker med jevne mellomrom opp i den offentlige debatten. Ofte knyttes slike spørsmål til hvor «vellykket» integreringen av innvandrere i det norske samfunnet har vært, og hvorvidt nye integreringstiltak er ønskelige eller nødvendige. Spørsmål om innvandreres kriminalitet har også blitt trukket inn i debatter knyttet til spørsmålet om vi skal ha en mer eller mindre restriktiv innvandringspolitikk.

Å ha god og inngående kunnskap om kriminalitet blant ulike samfunnsgrupper er viktig for å kunne forstå og respondere på kriminalitetsbildet i Norge. Samtidig er det viktig ikke å overforenkle bildet som kan tegnes ved å sammenligne kriminalitet (eller andre typer atferd) i heterogene samfunnsgrupper, og å være bevisst hvilke forskjeller mellom grupper som kan skyldes bakenforliggende kjennetegn eller tidstrender i atferden vi er interessert i. Skarðhamar, Thorsen og Henriksen (2011) fant for eksempel at det er store variasjoner i registrert kriminalitet blant innvandrere fra ulike land, og vi vet fra tidligere studier at enkelte befolkningsgrupper – herunder unge menn bosatt i byene – er overrepresentert i kriminalstatistikken (Kyvsgaard, 1989; Nilsson og Estrada, 2009; Skarðhamar og Telle, 2009).

Tidligere er det gjennomført flere studier av kriminalitet blant innvandrere i Norge; se for eksempel Skarðhamar (2017) for en oversikt over studier publisert siste ti år. Disse studiene har imidlertid noen viktige begrensninger. For det første er flere av dem av noe eldre dato. Den siste analysen publisert av SSB ble basert på informasjon om personer som var bosatt mellom 2001 og 2008. Mye har skjedd med både kriminalitetsbildet og størrelsen og sammensetningen av innvandrerbefolkningen siden den gang. Det er med andre ord uvisst hvorvidt funnene i nevnte rapport ennå er gyldige. Videre er det flere tidligere studier som grupperer personer med innvandringsbakgrunn sammen i relativt store og heterogene grupper. Det er problematisk fordi man risikerer å slå sammen grupper av individer som har svært ulikt bidrag til kriminalitetsbildet i Norge. En tredje begrensning er at tidligere studier i liten grad har fokusert på utviklingen i innvandreres over- og underrepresentasjon i kriminalstatistikken over tid. En tidligere studie antyder at overrepresentasjonen blant innvandrere som helhet har gått ned over tid (Skarðhamar, Thorsen og Henriksen, 2011), men dette resultatet ble basert på et fåtall statistikkårganger. En siste viktig begrensning er at det finnes svært få studier av kriminalitet blant norskfødte med innvandrerforeldre. Dette skyldes i all hovedsak at dette har vært en liten gruppe med få personer over den kriminelle lavalder (15 år); et bilde som er i ferd med å endre seg. Hvorvidt mønstre som kan observeres blant innvandrere gjenspeiles blant norskfødte med innvandrerforeldre er et viktig integreringsrelatert spørsmål som kan si noe om integrering av innvandrere og deres norskfødte barn over tid.

Denne rapporten søker å utbedre begrensninger ved tidligere studier ved å belyse spørsmålet om over- og underrepresentasjon i kriminalstatistikken gjennom to analyser. Den første analysen (kapittel 3) fokuserer på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som var bosatt i Norge og minst 15 år gamle per 1.1.2010, og undersøker hvor stor andel i de ulike gruppene som begikk minst ett lovbrudd i løpet av perioden 2010-2013. Dette er samme tilnærming som ble brukt av Skarðhamar, Thorsen og Henriksen (2011) i deres analyse av gjerningspersoner blant bosatte per 1.1.2001. Som i deres studie tar vi også hensyn til viktige demografiske og sosioøkonomiske forskjeller som kan bidra til å forklare forskjeller i registrert kriminalitet. I Norge er det innvandrere fra mer enn 200 land. I dette kapittelet gjennomfører vi separate analyser for innvandrere fra de 26 enkeltland hvor det var mer enn 4000 bosatte personer per 1.1.2010. Denne avgrensningen

skyldes både et behov for å begrense rapportens omfang, men også fordi det er en såpass lav andel i alle grupper som begår og blir siktet for kriminalitet at vi trenger grupper av en viss størrelse for å kunne trekke statistisk sikre konklusjoner om forskjeller mellom ulike befolkningsgrupper, om betydningen av kjønn og alder, osv. Da dette er samme avgrensning som er gjort i Skarøhamar, Thorsen og Henriksen (2011), sikrer denne tilnærmingen også en stor grad av samsvar og sammenlignbarhet mellom analysene.

Den andre analysen (kapittel 4) tar utgangspunkt i siktede-statistikken slik den har blitt publisert mellom 1992 og 2015, og undersøker hvor stor andel av alle bosatte innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og personer i øvrig befolkning over 15 år som har blitt siktet for minst ett lovbrudd i løpet av et gitt år. I disse analysene vil vi ha et eksplisitt fokus på endring over tid. Gitt at analysen av siktede i kapittel 4 baseres på år for rettskraftig avgjørelse istedenfor gjerningsår som i kapittel 3, er det lite hensiktsmessig å kontrollere for sosiodemografiske egenskaper. Dette skyldes at for eksempel arbeidsledighet på tidspunktet for en rettskraftig avgjørelse kan være et resultat av, heller enn en årsak til, at lovbruddet ble begått (mer om dette i kapittel 4). Store endringer i befolkningssammensetningen siden 1992 gjør det også vanskelig å undersøke utviklingen for innvandrere fra enkeltland. Vi vil derfor presentere resultater for ulike landgrupper slik det gjøres i SSBs øvrige statistikker, og undersøke hva kjønns- og alderssammensetningen blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har å si for graden av over- og underrepresentasjon i ulike grupper sammenlignet med øvrig befolkning.

1.1. Tidligere studier om kriminalitet blant innvandrere

Det er tidligere gjennomført flere studier av kriminalitet blant personer med innvandrerbakgrunn i Norge. Begrenser vi oss til registerbaserte studier publisert etter år 2000, finnes det 11 studier som på ulike måter har belyst forskjeller i registrert kriminalitet mellom innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning (se Skarøhamar, 2017). Datagrunnlag og hovedfunn fra disse studiene oppsummeres i Tabell 1.1.

Samlet sett finner disse studiene at innvandrere som gruppe er overrepresentert i kriminalstatistikken. Det er derimot klare forskjeller mellom grupper; innvandrere fra EU-land, Nord-Amerika og Oseania (i noen studier omtalt som «vestlige» land) er underrepresentert, mens innvandrere fra øvrige land i sum er overrepresentert. De studiene som viser tall etter mer finfordelte grupper viser at det er vesentlig variasjon *innad* i innvandrergruppene, og at det også er enkelte grupper utenfor Nord-Amerika og Europa som er underrepresentert. Selv om innvandrere samlet sett er overrepresenterte i offisiell kriminalstatistikk, er det altså betydelig variasjon mellom ulike innvandrergrupper. En studie har også vist at personer med innvandrerbakgrunn fra såkalte «ikke-vestlige» land er mer utsatt lovbrudd enn andre, og voldslovbrudd spesielt (Gundersen m.fl., 2000).

Selv om innvandreres overrepresentasjon i kriminalstatistikken har blitt dokumentert gjentatte ganger er det mer begrenset hva vi vet om *årsakene* til denne overrepresentasjonen. En opplagt grunn er at innvandrere og øvrig befolkning har ulik befolkningssammensetning. Lovbrudd begås oftest av unge menn, og befolkningsgrupper med høy andel unge menn vil derfor ha en tendens til å være overrepresentert i kriminalstatistikken. Det er klart fra ovennevnte studier at befolkningsstrukturen har betydning for innvandreres overrepresentasjon i kriminalstatistikken, men at kjønns- og alderssammensetningen ikke kan forklare hele forskjellen (Evensen, 2009; Gundersen, Haslund, Hustad og Stene, 2000; Haslund, 2004). En annen viktig forklaring er forskjeller i sosioøkonomiske forhold knyttet til bl.a. inntekt og sysselsetting mellom gruppene som sammenlignes. Det er velkjent at kriminalitet henger nært sammen med vanskelige sosiale og økonomiske forhold, og både

levelkårsproblemer, arbeidsledighet og andre sosiale problemer henger sammen med hvem som er overrepresentert i kriminalstatistikken (Christie, 1982; Farrington, 2003; Galloway og Skarøhamar, 2009; Øia, 2005). Vi kan altså forvente at det er noe høyere kriminalitetsrater i de deler av befolkningen der slike velferdsproblemer er mest utbredt, og at noe av innvandreres overrepresentasjon kan skyldes sosioøkonomiske forskjeller underbygges av flere tidligere studier (Andersen og Tranæs, 2011; Evensen, 2009; Skarøhamar, 2006). Det er imidlertid viktig å merke seg at årsaksretningen mellom levevilkår og kriminalitet er uklar, og at det er metodisk svært utfordrende å avgjøre hvorvidt dårlige levevilkår fører til kriminalitet eller kriminalitet til dårlige levevilkår – eller hvorvidt både dårlige levevilkår og kriminalitet skyldes en felles bakenforliggende årsak.

Tabell 1.1 Oversikt over tidligere studier om innvandrere i Norge og kriminalitet

Referanse	Data- periode	Utvalg og datagrunnlag	Hovedfunn
Evensen (2009)	1997-2005	Registrerte lovbrytere 13 – 20 år, siktete	Ungdommer med innvandringsbakgrunn er overrepresentert, men i mindre grad enn hva man har funnet i andre studier. Rapporterer enkeltland med mer enn 100 observasjoner, ellers verdensdeler.
Gundersen (2000)	1995-1998	Registrerte ofre og lovbytere, siktete	Ikke-vestlige innvandrere overrepresentert blant ofre, spesielt for voldsløvbrydd. Høyest risiko for å bli utsatt av vold fra personer med bakgrunn fra samme land. Personer selv siktet for kriminalitet har en spesielt høy sannsynlighet for å bli registrert som voldsofre.
Haslund (2000)	1998	Registrerte lovbrytere, pågrepser	Ikke-vestlige innvandrere er overrepresentert.
Haslund (2003)	1997-2001	Registrerte lovbrytere, straffede	Ikke-vestlige innvandrere er overrepresentert, mens vestlige innvandrere er underrepresentert.
Haslund (2004)	1998-2002	Registrerte lovbrytere, straffede	Innvandrere fra ikke-vestlige land er overrepresentert. Dette gjelder både for vinnings-, volds- og trafikkkriminalitet. Det er store variasjoner mellom innvandrere med ulik landbakgrunn. Det er noen tegn til økt overrepresentasjon over perioden.
Hustad (2000)	1998	Registrerte lovbrytere, siktete	Ikke-vestlige innvandrere er overrepresentert, men i mindre grad enn for pågrepne. Kriminalitetsratene varierer betydelig etter verdensregion.
Kardell og Carlsson (2009)	2003 og 2005	Registrerte lovbrytere i Danmark, Finland, Norge, og Sverige	I Sverige og Danmark er henholdsvis svenskfødte og danskfødte med to innvandrerforeldre mer overrepresentert enn innvandrere.
Skarøhamar (2006)	1992-2001	Registrerte lovbrytere i fødselskohorten 1977, siktete	Ikke-vestlige innvandrere er overrepresentert. Forskjellen øker med alderen.
Skarøhamar, Aaltonen og Lehti (2014)	2009-2011	Registrerte lovbrytere i Norge og Finland	Visse likheter i kriminalitetsmønstre blant innvandrere i Finland og Norge.
Skarøhamar et al. (2011)	2001-2009	Registrerte lovbrytere, siktete, straffede, og fengslede	Innvandrere er overrepresentert, men det er store variasjoner avhengig av landbakgrunn. Enkelte land er også underrepresentert. Det justeres for innvandrergruppenes alders- og kjønnsammensetning, bosted og sysselsetting, og særlig kjønn og alder er av betydning. Det er noen tegn til at forskjellene mellom innvandrere og den øvrige befolkningen minker over tid.
Stene (2000)	1996-1998	Rettslige avgjørelser	For personer over 15 år er det små forskjeller i type avgjørelser mot ikke-vestlige innvandrere og befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Ikke-vestlige innvandrere blir noe oftere frikjent eller møtt med henleggelse.

En mulig tredje forklaring på innvandreres overrepresentasjon i registrert kriminalitet er at de har høyere oppdagelsesrisiko enn personer i den øvrige befolkningen. Denne forklaringen åpner for at innvandrere ikke faktisk begår mer kriminalitet, men at de – tilsiktet eller utilsiktet – blir diskriminert av politiet og andre aktører i strafferettssystemet. Noen studier antyder at slik diskriminering

finner sted. For eksempel viser (Sollund, 2006, 2008) hvordan ellers trivielle møter mellom innvandregutter og politiet lettere eskalerer grunnet misforståelser. Det at «ikke-vestlige» innvandrere blir frifunnet eller får saken henlagt noe oftere enn øvrig befolkning (Stene, 2000, s. 33-38) kan også stemme med en slik antagelse – skjønt det kan også skyldes andre forhold som ikke er synlige i statistikken, for eksempel bevisførsel, tilbøyelighet til å tilstå, etc. (jf. Holmberg og Kyvsgaard, 2003). Det er også verdt å merke seg at mens alle studier basert på offisiell statistikk finner en overrepresentasjon av innvandrere, er bildet mer nyansert i selvrapporteringsstudier blant ungdommer, se for eksempel Andersen og Bakken (2015). Det mangler imidlertid sikre systematiske undersøkelser av hvorvidt måten rettsvesenet møter innvandrerbefolkningen på kan være en forklaringsfaktor bak overrepresentasjonen i kriminalstatistikken. Dette spørsmålet må derfor regnes som uavklart i norsk sammenheng.

Tidligere studier av kriminalitet blant norskfødte med innvandrerforeldre

Det er kun én av de tidligere studiene som skiller ut norskfødte med to innvandrerforeldre som en egen gruppe. En åpenbar grunn til lite fokus på norskfødte med to innvandrerforeldre er at de inntil nokså nylig har vært en relativt liten gruppe i befolkningen, med enda færre over den kriminelle lavalder. Skarðhamar, Thorsen og Henriksen (2011) skiller konsekvent mellom innvandrere og norskfødte med to innvandrerforeldre, men påpeker at per 2008 var hele 73 prosent av de norskfødte med innvandrerforeldre under den kriminelle lavalder. Antallet personer i gruppen var derfor for lavt til å gjøre en like fin delt gruppering som for innvandrere, og det ble kun delt inn etter verdensdel. Små tall gir også større usikkerheter i estimatene. En foreløpig konklusjon var at norskfødte med to innvandrerforeldre fra Afrika, Asia og Sør- og Mellom-Amerika er noe overrepresenterte blant siktede og straffede (Skarðhamar, Thorsen and Henriksen, 2011). Hvorvidt de er mer eller mindre overrepresentert enn foreldregenerasjonen er noe vanskeligere å si blant annet fordi alderssammensetningen rimeligvis er annerledes i denne gruppen. Skarðhamar et al. (2011) fant altså ikke noe godt grunnlag for sammenligning på tvers av generasjoner, og det er et spørsmål om bildet ser tilsvarende ut for norskfødte med innvandrerforeldre som for de som selv har innvandret. Dette er et spørsmål som i liten grad er belyst i Norge, men som kan gi informasjon om integrering av innvandrere og deres barn over tid

Utvikling over tid

Ingen tidligere studier av kriminalitet blant norske innvandrere har hatt eksplisitt fokus på endringer over tid. Noen mønstre kan imidlertid ses i studier som skiller mellom ulike årganger i datagrunnlaget. Haslund (2004) studerte data for straffede for perioden 1998-2002 og fant en økning i antall straffede per 1000 blant «ikke-vestlige» innvandrere, mens det var lite endring i øvrige befolkningsgrupper. Av noe nyere dato viste Skarðhamar et al. (2011) at perioden 2004-2008 kjennetegnes ved en generell nedgang i antall straffede, men at det er noe større reduksjon blant innvandrere med bakgrunn fra Afrika, Asia og Sør- og Mellom-Amerika enn for øvrige grupper. Samlet sett har vi imidlertid lite systematisk kunnskap om endringer i innvandreres representasjon i kriminalstatistikken over tid. Studiene i Tabell 1.1 er gjennomført over et langt tidsrom, men forskjeller i utvalg og definisjoner i de ulike studiene gjør det vanskelig å finne direkte sammenlignbare tall slik at man kan si noe om endring over tid.

1.2. Begrepsavklaringer

I det følgende vil det bli rapportert tall fordelt etter innvandrerbakgrunn, landbakgrunn, innvandringsgrunn og lovbruddsgruppe. Begrepene som benyttes i rapporten er i samsvar med SSBs standarder for statistikk og publisering.

Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. *Norskfødte med innvandrerforeldre* er

personer som er født i Norge og som har to foreldre som er innvandrere. I denne rapporten omtales bosatte personer som ikke inngår i én av disse to gruppene som *øvrig befolkning*. Denne gruppen inkluderer således både personer uten innvandringsbakgrunn så vel som utenlandsfødte med én norskfødt forelder, norskfødte med én utenlandsfødt forelder og utenlandsfødte med norskfødte foreldre (inkluderer utenlandsadopterte). For innvandrere er *landbakgrunn* bestemt ut fra eget fødeland, og for norskfødte med to innvandrerforeldre er landbakgrunn bestemt ut fra foreldrenes fødeland. I de tilfellene mor og far har forskjellige fødeland, er det mors som er bestemmende. Videre bestemmes *innvandringsgrunn* med utgangspunkt i grunn til første innvandring, slik grunnen framkommer i registreringer i utlendingsforvaltningens registre. Informasjon om innvandringsgrunn er tilgjengelig for alle ikke-nordiske innvandrere fra og med 1990, samt for noen flyktninger som ankom før 1990. Vi skiller gjennomgående mellom innvandringsgrunnene arbeid, familie¹, flukt og utdanning.²

Kriminalitet og lovbrudd brukes om hverandre for å betegne handlinger som på et gitt tidspunkt er definert som straffbare av den gjeldende straffeloven eller andre lover. I denne rapporten hentes informasjon om kriminalitet fra siktelsener mot personer i SSBs statistikk over etterforskede lovbrudd. Å være *siktet* betyr i denne sammenheng at man etter endt politietterforskning har status som antatt gjerningsperson for ett oppklart lovbrudd, forut for en eventuell domstolsbehandling. I statistikkgrunlaget inkluderes kun rettskraftig avgjørelser, som innebærer at politi og påtalemyndigheten (eller domstolene) anser lovbruddet som ferdig behandlet, og at videre etterforskning derfor ikke er aktuell (med mindre det blir gjenopptakelse på et senere tidspunkt).³ Siktelsesstatistikken inkluderer informasjon om to datoer som er sentrale for analysene i denne rapporten: Gjerningsdato og dato for rettskraftig avgjørelse (også kalt «siktelsesdato»). Vi benytter disse datoene på litt ulik måte til å identifisere lovbrutere i rapportens to resultatkapitler (kapittel 3 og 4). I kapittel 3 fokuserer vi på personer som har begått minst ett lovbrudd i løpet av perioden 2010-2013 som de senere har blitt siktet for. Siktelsen kan ha funnet sted i hvilket som helst år mellom gjerningsåret og 2015. I kapittel 4 fokuserer vi på personer som har blitt siktet for minst ett lovbrudd i et gitt kalenderår mellom 1992 og 2015, uavhengig av når lovbruddet fant sted. For å skille mellom disse to målene på kriminalitet – minst ett lovbrudd begått i løpet av fire år og minst én siktelse i løpet av ett år – henviser vi til lovbrutere som *gjerningspersoner* i kapittel 3 og *siktede personer* i kapittel 4.

Lovbruddsgruppe er en inndeling av alle lovbrudd i ni hovedgrupper. Vi bruker gjeldende versjon av standard for klassifisering av lovbrudd (Stene, 2017), som i stor grad bygger på inndelinger og begrep i den gjeldende straffelovgivningen. Vi skiller gjennomgående mellom eiendomstyverier, andre vinningslovbrudd, eiendomsskader, vold og mishandling, seksuallovbrudd, rusmiddellovbrudd, ordens- og integritetskrenkelser, trafikkovertridelser og andre lovbrudd.

¹ Merk at dette er en relativt omfattende kategori som inkluderer både familieetablering og familiegjenforening til arbeidsinnvandrere og flyktninger. Familieinnvandrere er med andre ord en svært heterogen gruppe, og senere analyser vil med fordel kunne benytte en mer findelt inndeling enn i denne rapporten.

² Merk at disse formelle kategoriene ikke nødvendigvis dekker den faktiske (og mulig sammensatte) intensjonen til personen; en familiegjenforening kan for eksempel være kombinert med et ønske om å søke både utdanning og arbeid.

³ Denne definisjonen av «siktelse» skiller seg noe fra slik begrepet brukes av politiet, og personer som har fått status som siktet under etterforskningen men hvor denne har frafalt, er ikke en del av datagrunlaget. Trafikk- og tollovertredelser som avgjøres med forenklete forelegg er per definisjon ikke etterforsket av politi- og påtalemyndigheten og er derfor ikke med i statistikken.

1.3. Datagrunnlaget

Rapporten baserer seg på informasjon om alle bosatte personer per 1.1., samt etterforskede lovbrudd, fra og med 1992 til og med 2015, det vil si 24 statistikk-årganger. Vi benytter kun informasjon om bosatte personer med gyldig norsk fødselsnummer. Hver enkelt datakilde, samt mer inngående informasjon om variabler, avgrensinger og begrensninger finnes i kapittel 2.

1.4. Metode

Hovedresultatene i denne rapporten presenteres som antall gjerningspersoner (kapittel 3) og siktede personer (kapittel 4) i en gitt befolkningsgruppe per 1000 bosatte i denne befolkningsgruppen. Denne tilnærmingen sørger for at man tar hensyn til at størrelsen på de ulike gruppene man sammenligner varierer betraktelig. Videre ønsker vi å undersøke hvor mye av eventuelle forskjeller i kriminalitet som skyldes befolkningssammensetningen i de tre gruppene. Dette gjøres i en lineær regresjonsmodell, hvor vi regner ut *justerte andeler*. De justerte andelene kan tolkes som hva andelen gjerningspersoner i hver befolkningsgruppe hadde vært dersom gruppene hadde hatt samme sosiodemografiske fordeling som øvrig befolkning på noen gitte variabler. I kapittel 3 følger vi samme framgangsmåte som Skarðhamar, Thorsen og Henriksen (2011) og kontrollerer for forskjeller i kjønnsammensetning, aldersfordeling, bosted og sysselsetting i en trinnsvis regresjonsanalyse. I kapittel 4 kontrollerer vi kun for alder og kjønn. Grunnen til at vi ikke inkluderer sosioøkonomiske variable i denne analysen, er at vi måler kriminalitet med utgangspunkt i siktelsestidspunkt heller enn gjerningstidspunkt, og at de sosioøkonomiske egenskapene vi ønsker å bruke som forklaringsvariable kan ha endret seg i tidsperioden mellom gjerningstidspunktet og siktelsestidspunktet som et resultat av at lovbruddet ble begått. Dette gjør dem mindre egnede som forklaringsvariable enn når vi måler kriminalitet med utgangspunkt i gjerningstidspunktet (som i kapittel 3). Definisjon av variable finnes i de respektive kapitler, og metoden bak regresjonsanalysen er forklart i Vedlegg A. Regresjonsresultatene for kapittel 3 er inkludert i vedlegg B og for kapittel 4 i vedlegg C.

1.5. Rapportens struktur

Denne rapporten består av totalt fem kapitler. I kapittel 2 gir vi en oversikt over dataene vi benytter i analysen, samt en oversikt over viktige egenskaper og utviklingstrekk ved innvandrerbefolkningen i Norge. Hensikten med dette kapittelet er å definere viktige begreper og presentere tallgrunnlag som er sentrale for analysene i kapittel 3 og 4. Tallene i kapittel 2 er basert på tidligere analyser og offisiell statistikk. Kapittel 3 og 4 er de lengste og mest sentrale i rapporten, hvor resultatene av de to analysene presenteres. Kapittel 3 inneholder analysen av andelen gjerningspersoner i perioden 2010-2013 blant de som var bosatt per 1.1.2010. Vi ser her på innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen. Vi presenterer først litt deskriptiv informasjon om disse gruppene før vi gir en oversikt over andelen gjerningspersoner både totalt og i ulike innvandrergrupper. Kapittel 3 inneholder også en regresjonsanalyse som undersøker hvor mye av forskjellene i kriminalitet mellom gruppene som kan forklares av forskjeller i 1) kjønns- og aldersfordeling, 2) bosted, og 3) sysselsetting. Det andre analysekapittelet (kapittel 4) fokuserer på andelen innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning i siktelsesstatistikken slik den har blitt publisert mellom 1992 og 2015. Som i kapittel 3 gir vi først en oversikt over datagrunnlaget, med særlig fokus på sentrale utviklingstrekk i perioden. Deretter presenterer vi figurer som illustrerer hvordan andelen siktede personer i ulike befolkningsgrupper har endret seg over tid. Her inkluderer vi tall med og uten kontroll for kjønn og alder i de samme figurene. Til slutt oppsummerer vi viktige funn og konklusjoner i kapittel 5. Her trekker vi også fram viktige begrensninger ved analysen og kommer med noen forslag til videre forskning på feltet.

2. Datagrunnlag og befolkningsutvikling

Denne rapporten baserer seg i sin helhet på registerdata fra Statistisk sentralbyrå. I de følgende avsnittene vil de ulike datakildene bli beskrevet, og vi presenterer også noe statistikk over befolkningsutviklingen gjennom perioden vi undersøker. Disse hentes både fra tidligere analyser og offisiell statistikk, samt noen egne beregninger.

2.1. Bosatte

Rapportens analyser baseres på informasjon om personer som var registrert bosatt i Det sentrale folkeregisteret og hadde gyldig norsk fødselsnummer mellom 1.1.1992 og 1.1.2015. Siden formålet med rapporten er å undersøke registrert *kriminalitet* begrenser vi utvalget til bosatte som var over den kriminelle lavalder på 15 år ved inngangen til et gitt kalenderår. Antallet bosatte personer som er 15 eller eldre har økt fra 3 459 714 personer i 1992 til 4 233 409 personer i 2015 (Statistikkbanken, Tabell 10211). Ettersom vi kun inkluderer bosatte personer, inkluderer ikke vårt datamateriale kriminalitet begått av for eksempel utenlandske personer som ikke er registrert som bosatte i Norge.

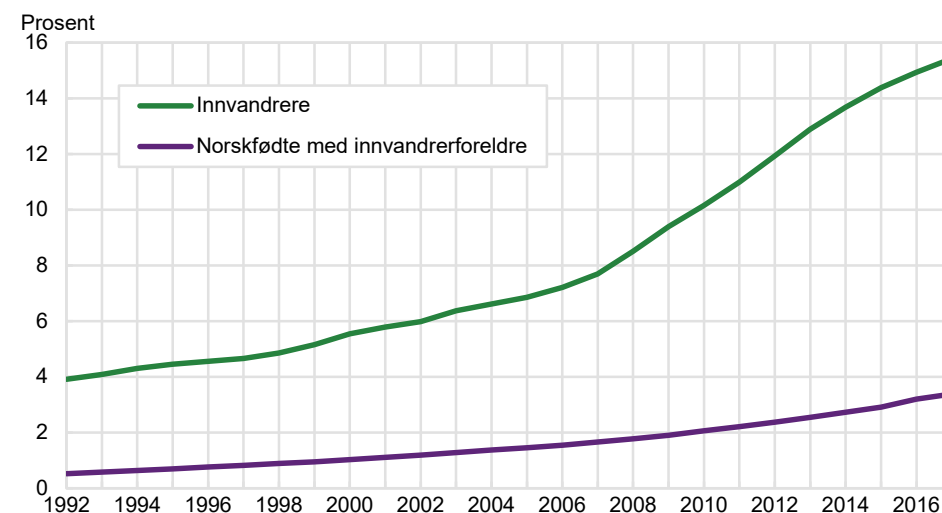
2.2. Innvandringsbakgrunn

Informasjon om innvandringsbakgrunn hentes fra SSBs befolkningsstatistikk. Her finnes det informasjon om alle bosatte personer per 1. januar, hvor opplysninger om eget, foreldrenes og besteforeldrenes fødeland benyttes for å gruppere hele den norske befolkningen i totalt 30 ulike innvandringsgrupper. Disse danner så grunnlag for SSBs Standard for gruppering av personer etter innvandringsbakgrunn, hvor følgende inndelinger blir benyttet for gruppering av personer med ulik innvandringsbakgrunn:

- Født i Norge med to norskfødte foreldre
- Innvandrere (født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre)
- Norskfødte med to innvandrerforeldre
- Utenlandsfødte med én norskfødt forelder
- Norskfødte med én utenlandsfødt forelder
- Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre (inkluderer utenlandsadopterte)

I denne rapporten er hovedfokus rettet mot gruppene *innvandrere* og *norskfødte med to innvandrerforeldre*. De bosatte som ikke tilhører disse to gruppene omtaler vi som *øvrige befolkning*.

Både antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har – i likhet med totalbefolkningen – økt i perioden vi fokuserer på (se figur 2.1). Per 1.1 1992 var det 161 457 bosatte innvandrere og 21 537 norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2017 hadde tallene økt til henholdsvis 669 380 og 135 583 (Statistikkbanken Tabell 05128). *Andelen* innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har også økt i den samme perioden. Andelen innvandrere var 3,9 prosent i 1992 og 14,4 prosent i 2015, mens andelen norskfødte med innvandrerforeldre har økt fra 0,5 prosent til 2,9 prosent i denne perioden, se Figur 2.1.

Figur 2.1 Andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre blant bosatte personer i Norge, 1992-2017. Prosent.

Kilde: Statistikkbanken Tabell 05128 og 05196

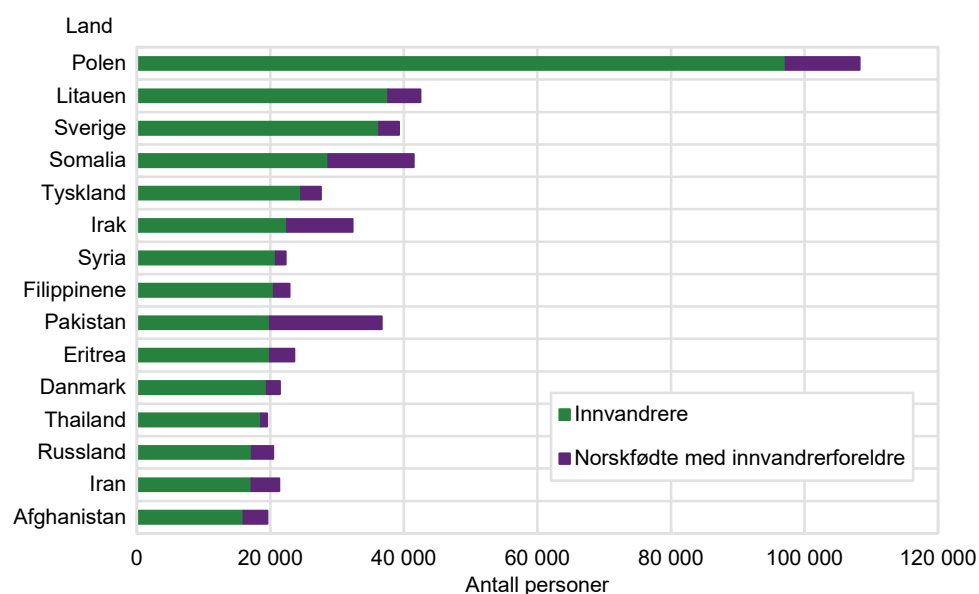
Landbakgrunn

Data for landbakgrunn konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner. Variabelen viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes fødeland. For personer født i utlandet er dette (med noen få unntak) eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt.

Før vi presenterer noen tall fra offisiell statistikk og det analyserte datamaterialet, vil vi gi et kort tilbakeblikk. 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet var hovedsakelig preget av nettoutvandring fra Norge (flere som flyttet inn i landet enn ut). Det har likevel også tidligere vært perioder med nettoinnvandring; blant annet i perioden fra og med 1917 til og med 1920 var innvandringsoverskuddet i gjennomsnitt på 11 999 individer, og det var nettoinnvandring, men svært lav, gjennom det meste av 1930-tallet. Under første verdenskrig var det i stor grad snakk om arbeidsinnvandring fra Sverige (Søbye, 2014, s. 95) og innvandringen til Norge var generelt preget av innvandring fra våre nærmeste naboland, samt hjemvendte innvandrere fra USA. Siden slutten av 1960-tallet har Norge fått et annet innvandringsmønster. Nettoinnvandringen har vært positiv og vi har hatt innvandring fra alle deler av verden. Vi snakker gjerne om fire hovedfaser i innvandringen (Egge-Hoveid og Sandnes, 2015). Den første fasen startet under høykonjunkturen mot slutten av 1960-tallet. Da kom de første gruppene av arbeidsinnvandrere fra land utenom Vest-Europa til Norge, og da særlig unge menn fra land som Pakistan, Tyrkia, Marokko, India og Jugoslavia. Innvandrere fra Pakistan utgjorde etter hvert den desidert største gruppen. Oljeprissjokket i 1973 og økonomiske nedgangstider førte til at det i 1975 ble det innført innvandringsstopp. Det innledet den andre fasen i den nye innvandringen preget av gjenforening mellom arbeidsinnvandrere og deres familier, som var unntatt fra innvandringsstoppen (Egge-Hoveid og Sandnes, 2015). Den tredje fasen startet på 1980-tallet med de første store gruppene flyktninger, først fra Vietnam og Chile, etter hvert fra Sri Lanka, Iran og de krigsrammede områdene på Balkan. Og familieinnvandringen fortsatte. De senere år (fjerde fase) har det kommet flyktninger fra land som Irak, Somalia, Eritrea og Syria sammen med arbeidsinnvandrere fra ulike EU-land. Den demografiske utviklingen i Norge har fellestrekk med utviklingen i Sverige, Danmark og de øvrige landene i Nordvest-Europa ved at befolkningsveksten henger sammen med innvandring.

Figur 2.2 viser de 15 enkeltlandene med det (totalt sett) høyeste antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som var bosatt i Norge ved inngangen til 2017. Den største gruppen har bakgrunn fra Polen, og bestod 1.1.2017 av 97 196 innvandrere og 11 059 norskfødte med foreldre fra Polen (til sammen 108 255 personer, se Figur 2.2). Til sammenligning er det 37 638 innvandrere og 4 853 norskfødte med foreldre fra Litauen, totalt 42 491 personer. Like etter følger innvandrere fra Somalia (totalt 41 463 personer) og Sverige (totalt 39 266 personer). Når det gjelder norskfødte med innvandrerforeldre, utgjør gruppen med foreldre fra Pakistan (16 727 personer) den største gruppen i Figur 2.2. Deretter følger norskfødte med foreldre fra Somalia (12 767 personer) og Polen (11 059 personer). Det er verdt å merke seg at alderssammensetningen blant norskfødte med innvandrerforeldre varierer betydelig og avhenger av når flertallet av innvandrerne fra de respektive landene ankom. Norskfødte med innvandrerforeldre fra for eksempel Pakistan og Vietnam har en høyere gjennomsnittsalder enn de med foreldre fra 'nyere' innvandringsland som Somalia, Iran og Irak. Dette gjelder også til en viss grad for innvandrere; for eksempel kommer det få innvandrere fra Pakistan i dag og deres gjennomsnittsalder er høyere enn for en del andre landgrupper.

Figur 2.2 De 15 største innvandrergruppene bosatt i Norge per 1.1.2017. Absolutte tall.

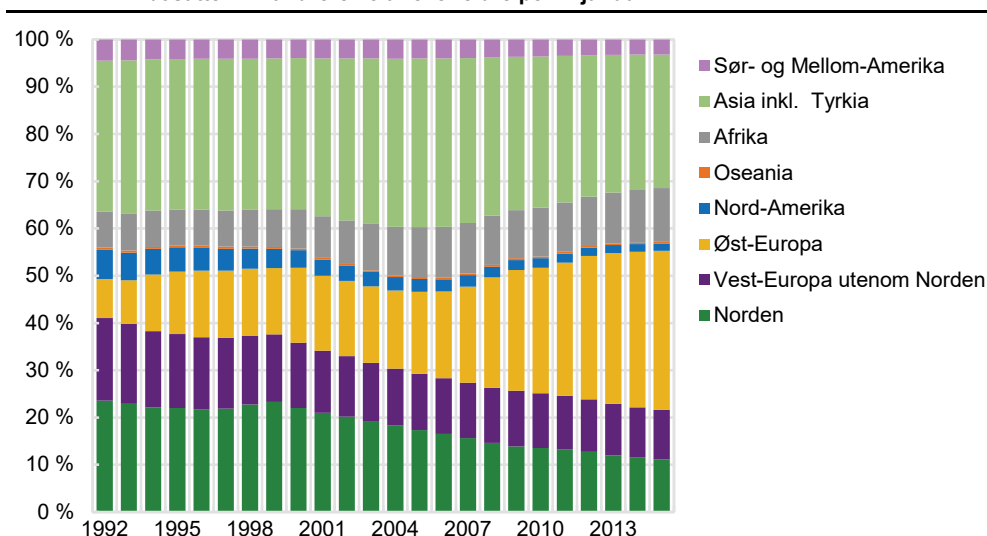
Kilde: SSB (Statistikkbanken Tabell 09817)

Antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har, som vi så i Figur 2.1, økt relativt mye i perioden 1992-2015. Videre har sammensetningen av gruppen av innvandrere som har vært bosatt her endret seg mye over samme periode. Figur 2.3 og Figur 2.4 viser andelen av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som er minst 15 år etter eget eller foreldrenes fødeland. Andelen innvandrere over 15 år fra nordiske land har gått betydelig ned i perioden (fra 23,6 prosent i 1992 til 11,2 prosent i 2015), mens andelen innvandrere over 15 år fra Øst-Europa⁴ har gått betydelig opp (fra 17,3 prosent i 1992 til 33,6 prosent i 2015). Den største økningen fra disse landene skjedde etter 1. mai 2004, da Estland, Latvia, Litauen, Polen, Tsjekkia, Slovakia, Ungarn, og Slovenia ble medlemmer av EU. Fra da av kunne befolkningen i disse landene ta del i arbeidsmarkedet i EØS. Det har også vært en økning i andelen innvandrere over 15 år fra

⁴ Merk at vi benytter landgrupperingene «Øst-Europa» og «Vest-Europa» for å skille mellom ulike europeiske regioner for å kunne gjøre sammenligninger tilbake til begynnelsen av 1990-tallet. SSBs gjeldende standard for landgrupperinger tar utgangspunkt i land i/utenfor EU/EØS, men dette er et skille som har endret seg betydelig over tidsperioden vi undersøker og en slik inndeling er derfor lite hensiktsmessig.

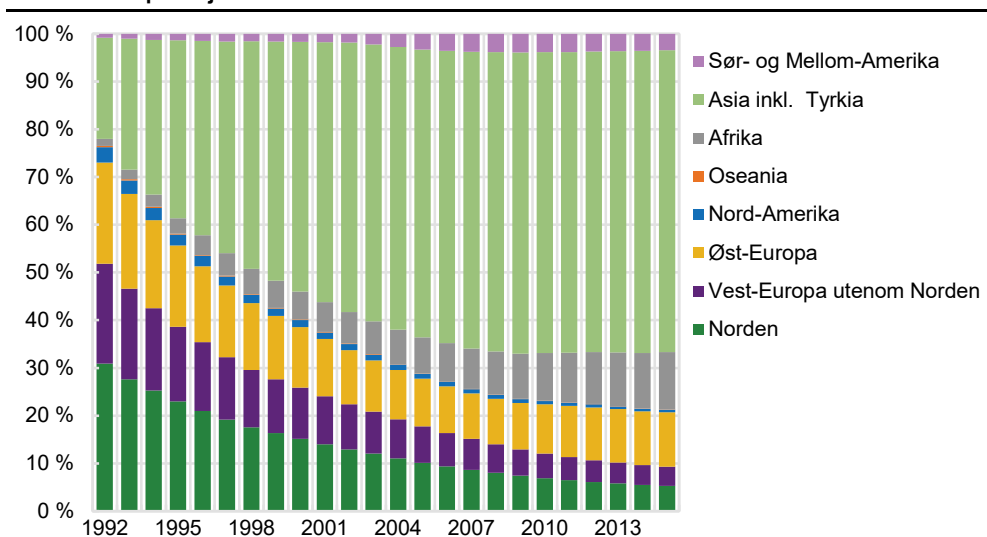
Afrika og en nedgang i andelen innvandrere fra Nord-Amerika, Sør- og Mellom-Amerika og Vest-Europa.

Figur 2.3 Innvandrere 15 år eller eldre fra ulike landgrupper, 1992-2015. Prosent av alle bosatte innvandrere 15 år eller eldre per 1. januar

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk, egne beregninger

Figur 2.4 Norskfødte med innvandrerforeldre 15 år eller eldre fra ulike landgrupper, 1992-2015. Prosent av alle bosatte norskfødte med innvandrerforeldre 15 år eller eldre per 1. januar

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk, egne beregninger

For norskfødte over 15 år med innvandrerforeldre har det vært en tydelig nedgang i andelen som har foreldre fra nordiske og til en viss grad også fra andre vest-europeiske land, mens andelen med foreldre fra Asia har økt betydelig: fra 27,6 prosent i 1992 til 62,8 i 2015, se Figur 2.4. Det er viktig å understreke at vi her ser på sammensetningen av gruppen som er 15 år eller eldre et gitt år, og at tallene derfor påvirkes av når innvandrere fra de ulike områdene kom til Norge.

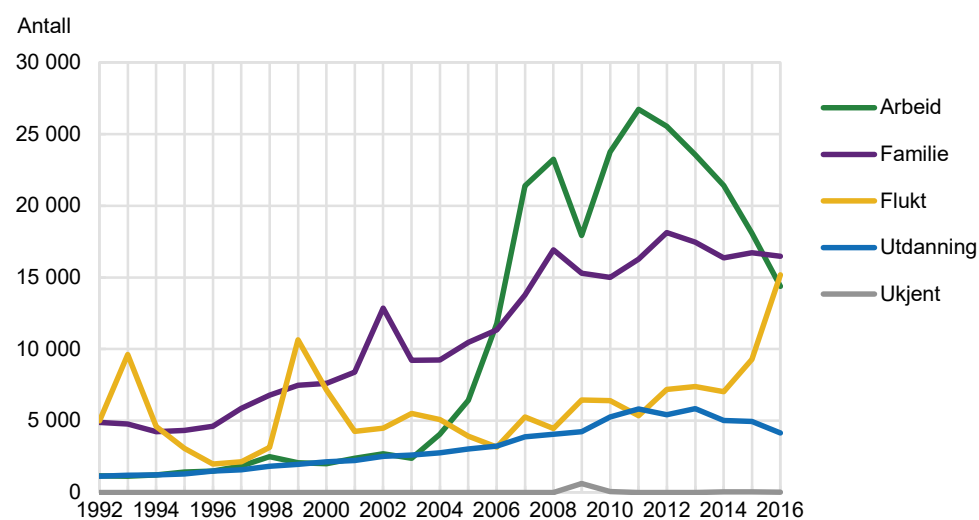
Innvandringsgrunn

I tillegg til landbakgrunn kan innvandringsgrunn også være en viktig indikasjon på hvilke forutsetninger innvandrerne har for å bli integrert i det norske samfunnet. For eksempel har personer som kommer til Norge fordi de har fått jobb her, mest sannsynlig andre muligheter og andre utfordringer enn personer som har flyktet fra krig og forfølgelse. Dette gjelder også innad i en gitt landgruppe. For eksempel kan man se for seg at personer som innvandret fra Balkan etter EU-utvidelsen i mange tilfeller har et annet utgangspunkt for integrering i det norske samfunnet enn

personer som innvandret fra samme land under borgerkrigene på begynnelsen av 1990-tallet. Å undersøke kriminalitet etter innvandringsgrunn, som ikke er gjort i norsk sammenheng tidligere, kan dermed gi oss ny og viktig kunnskap om mekanismene som fører til forskjeller i kriminalitet blant innvandrere.

Alle førstegangsinnvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som kom til Norge etter 1989 har *arbeid, familie, flukt*, eller *utdanning* som deres registrerte innvandringsgrunn eller grunnlag for opphold i Norge. Figur 2.5 viser antall personer som fikk opphold i Norge mellom 1992 og 2016 etter innvandringsgrunn.

Figur 2.5 Antall innvandringer, etter innvandringsgrunn og innflyttingsår. Ikke-nordiske statsborgere. Alle aldre. 1992-2016.

Kilde: Statistikkbanken Tabell 07113

Det har vært en jevn økning i antall personer som har fått opphold i Norge på grunn av utdanning og familiegjening eller -etablering, se Figur 2.5. Antallet som har fått innvilget opphold grunnet flukt har også økt over perioden, med toppe som korresponderer med internasjonale kriser i henholdsvis 1993, 1999 og 2016. Det var en sterk økning i antall personer som fikk opphold grunnet arbeid fra 2003 (2 379 personer) til 2008 (23 249 personer) og 2011 (26 730 personer). Denne økningen kan i stor grad knyttes til EU-utvidelsen i 2004. Utviklingen har snudd igjen de siste årene, og i 2016 var det omtrent like mange som fikk opphold på grunn av flukt (15 190 personer) som av arbeid (14 372 personer).

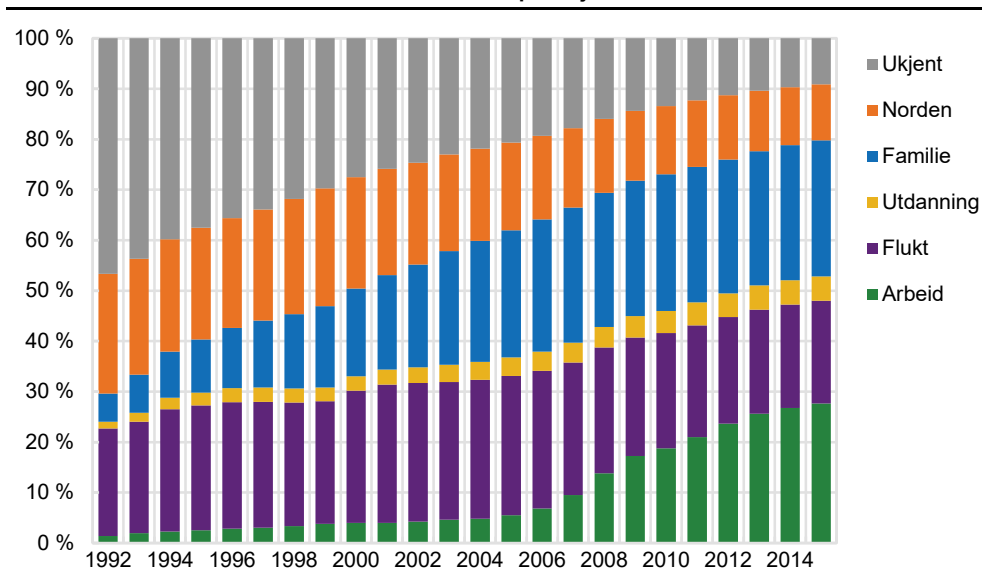
Grunnet disse utviklingstrekkene har sammensetningen av bosatte innvandrere med ulikt oppholdsgrunnlag endret seg over tid. Figur 2.6 viser andelen av alle bosatte innvandrere som er minst 15 år per 1.1. et gitt år, etter innvandringsgrunn, og andelen av alle bosatte norskfødte med innvandrerforeldre etter foreldrenes innvandringsgrunn. SSB publiserer ikke statistikk for norskfødte med innvandrerforeldre etter foreldrenes innvandringsgrunn, og denne inndelingen er laget for denne rapporten ved å koble sammen informasjon om innvandringsgrunn og foreldrenes fødselsnummer. På samme måte som for landbakgrunn baserer vi oss på informasjon om *mors* innvandringsgrunn for alle norskfødte med innvandrerforeldre dersom mors og fars innvandringsgrunn er forskjellig.

Sammensetningen av gruppen av bosatte innvandrere som er 15 år eller mer (se Figur 2.6) har endret seg en del over tid. Det er en nedgang i andelen med ukjent innvandringsgrunn, herunder personer fra Norden⁵, og en økning i andelen

⁵ «Norden» er ikke en innvandringsgrunn i seg selv, og denne gruppen er en undergruppe av de med ukjent innvandringsgrunn. Vi skiller kun ut denne gruppen i Kapittel 2 for å gi et bilde av hvor mange av de med ukjent innvandringsgrunn som er nordiske statsborgere.

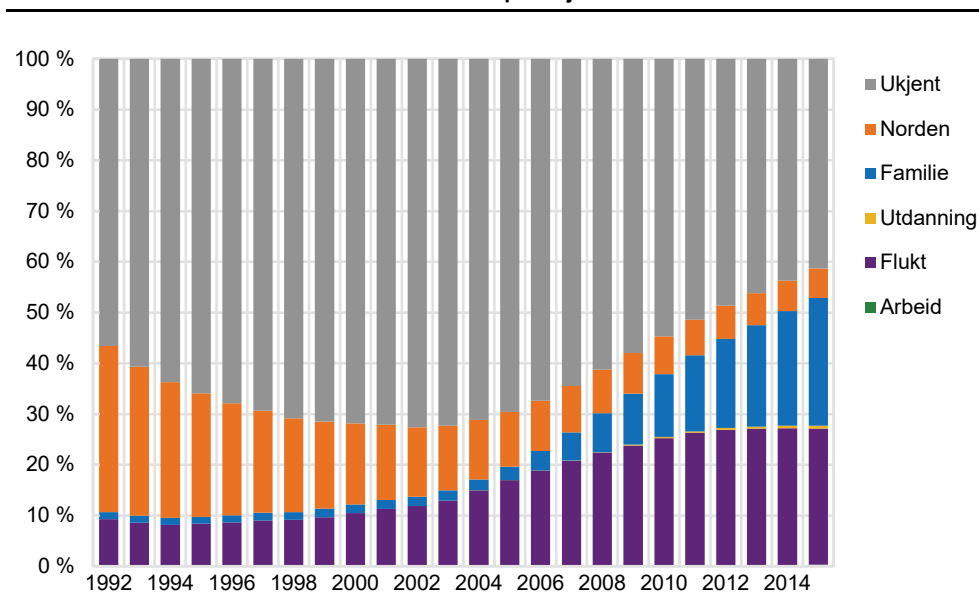
arbeidsinnvandrere. Økningen i antall arbeidsinnvandrere er tydelig etter EU-utvidelsen i 2004, se også Figur 2.5. Andelen familieinnvandrere har økt noe over perioden, og det samme har andelen utdanningsinnvandrere. Andelen med annen/ukjent innvandringsgrunn har gått ned, noe som er naturlig ettersom registreringen av innvandringsgrunn for ikke-nordiske innvandrere startet i 1989.

Figur 2.6 Innvandrere 15 år eller eldre etter innvandringsgrunn, 1992-2015. Prosent av alle bosatte innvandrere 15 år eller eldre per 1. januar

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk, egne beregninger

Figur 2.7 Norskfødte med innvandrerforeldre, 15 år eller eldre, etter foreldrenes innvandringsgrunn, 1992-2015. Prosent av alle bosatte norskfødte med innvandrerforeldre 15 år eller eldre per 1. januar

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk, egne beregninger

Også når det gjelder inndeling etter foreldrenes innvandringsgrunn har sammensetningen av gruppen bosatte norskfødte med innvandrerforeldre som er 15 år eller mer endret seg mye fra 1992 til 2015 (se Figur 2.7). Disse forskjellene reflekterer den historiske utviklingen i innvandringen til Norge, og hvilke grupper som har vært bosatt lenge nok til å ha norskfødte barn som er 15 år og over. Norskfødte med innvandrerforeldre med ukjent innvandringsgrunn, samt foreldre fra Norden, utgjorde rundt 90 prosent av gruppen på begynnelsen av 90-tallet. Etter hvert har vi imidlertid fått en betydelig andel norskfødte med innvandrerforeldre over 15 år

som har foreldre som fikk opphold grunnet familie og flukt. Antallet norskfødte med foreldre registrert som arbeidsinnvandrere er lavt ettersom bare innvandrere som ankom Norge etter 1989 er registrert som arbeidsinnvandrere, og de fleste flytter ut igjen etter relativt kort tid (Pettersen, 2013).

Bosted

Bosted kan ha betydning for kriminalitet gjennom eksponering for risikofaktorer (for eksempel tilgang på kriminelle miljøer, illegale rusmidler etc.), eller ved at det er mindre sosial kontroll i bomiljøer der man i mindre grad kjenner naboene sine. Det er derfor en utbredt tanke at særlig tilhold i store byer øker sannsynligheten for kriminalitet, og innvandreres bosettingsmønster således kan være relevant for kriminalitet. Skarðhamar et al. (2011, s. 18) viser at innvandrere totalt sett har en tendens til å bosette seg mer sentralt enn øvrig befolkning, og andelen som bor i de mest sentrale kommunene er særlig høy blant innvandrere fra Pakistan, Marokko, India og Vietnam, noe som også gjelder for senere årganger (Høydahl, 2013, s. 397). Noen variasjoner finnes imidlertid; blant annet gjør arbeidsmarkedet at arbeidsinnvandrere i noe større grad enn blant annet flyktninger bosetter seg i mindre sentrale kommuner (se Østby, Høydahl og Rustad, 2013). Det er imidlertid varierende støtte for at bosted forklarer en betydelig del av forskjellen i kriminalitet mellom innvandrere og øvrig befolkning (Skarðhamar et al., 2011), og vi utforsker dette videre i våre analyser med nyere data.

2.3. Sosioøkonomiske kjennetegn

Det er en velkjent samvariasjon mellom både kriminalitet, sosioøkonomisk status, sosial integrasjon og tilhørighet. Sysselsetting har lenge vært et sentralt tema for kriminologisk forskning internasjonalt (Uggen og Wakefield, 2008), og i nordiske land har registrerte lovbrøtere gjennomgående både lavere utdanning og er i mindre grad sysselsatt enn den øvrige befolkningen (Kyvsgaard, 1989; Nilsson og Estrada, 2009; Skarðhamar og Telle, 2009). Mulige årsaker til denne sammenhengen kan være at en stabil jobb og ettertraktet humankapital (som utdanning) fører til en god økonomisk situasjon og få materielle insentiver til å begå kriminalitet, samt at sosial tilhørighet i form av jobb og nettverk fungerer som begrensninger på tilbøyeligheter til å begå kriminalitet (Sampson og Laub, 1993).

I Norge har vi god kjennskap til befolkningens utdanningsnivå gjennom registerdata, men vi har begrenset informasjon om hvilken utdanning *innvandrerne* har når de kommer til Norge. Basert på utvalgsundersøkelser vet vi imidlertid at det gjennomgående er lav utdanning blant de fleste grupper som kommer til Norge, men også at det er svært store forskjeller innvandrergruppene seg imellom. For de fleste gruppene hadde menn langt høyere utdanning enn kvinner (Egge-Hoveid og Sandnes, 2015; Henriksen, Østby og Ellingsen, 2010). Blant de som går på videregående skole i Norge er andelen som fullfører lavere blant innvandrere enn resten av befolkningen, og dette gjelder særlig for gutter. Gjennomføringsgraden i videregående opplæring har imidlertid økt over tid for alle grupper, bortsett fra for innvandrerjenter på yrkesfaglige utdanningsprogram. Andelen studenter blant befolkningen i alderen 19-24 år øker stadig, men er fremdeles lavest blant innvandrere (18 prosent vs. 35 prosent for hele befolkningen i 2016). For norskfødte med innvandrerforeldre har den imidlertid vokst mer enn for de andre gruppene, og i 2016 var andelen personer i høyere utdanning høyest i denne gruppen – 44 prosent – og det er særlig kvinnene som ligger høyt (Steinkellner, 2017). Det er stor variasjon i innvandreres utdanningsnivå etter landbakgrunn og innvandringsgrunn, og utdanningsnivået er lavest blant flyktninger og høyest blant arbeidsinnvandrere.

Andelen sysselsatte er samlet sett lavere for innvandrere enn for resten av befolkningen, men det er store forskjeller mellom grupper. For eksempel har innvandrere fra EU-land *høyere* andel sysselsatte enn resten av befolkningen (per

4. kvartal 2015), mens innvandrere fra Afrika og Asia har lavere. I denne sistnevnte gruppen er det imidlertid mange som studerer, deltar i introduksjonsprogram eller er arbeidssøkere i NAV de første årene etter ankomst, og sysselsettingsnivået stiger derfor etter hvert (Olsen, 2017). Nivået forblir imidlertid lavere her enn for andre grupper av innvandrere, og graden av selvforsørgelse er også lavere blant innvandrere – og da særlig kvinner – fra asiatiske og afrikanske land (Kornstad, Skjerpen og Telle, 2016); se også Strøm og Bye (2017). Norskfødte med innvandrerforeldre er en gruppe som består av mange unge (Dzamarija, 2017), hvor få har gjennomgått overgangen fra utdanningssystemet til arbeidsmarkedet. Blant de som var mellom 25 og 39 år i 2015 var gjennomsnittsinntekten høyere enn blant foreldregenerasjonen, og inntektsnivået utgjorde 97 prosent av inntektsnivået til jevnaldrende i hele befolkningen (Strøm og Bye, 2017).

Samlet sett har innvandrere lavere utdanningsnivå, lavere andel sysselsatte og lavere inntektsnivå enn personer uten innvandrerbakgrunn. Norskfødte med innvandrerforeldre ser ut til å gjøre det bedre i både utdanningssystemet og på arbeidsmarkedet enn personer som selv har innvandret, men det er også tegn til en viss polarisering i denne gruppen hvor noen gjør det svært godt (og bedre enn landsgjennomsnittet) mens andre faller utenfor (Steinkellner, 2017). Gitt disse forskjellene er det imidlertid klart at det er relevant å ta sosioøkonomiske faktorer i betraktning når man undersøker forskjeller i kriminalitet blant personer med og uten innvandrerbakgrunn, og i ulike innvandrergrupper.

2.4. Kriminalitet

Informasjon om kriminalitet i denne rapporten hentes fra statistikken over etterforskede lovbrudd og omfatter alle siktelser som er registrert fra og med 1992 til og med 2015. Grunnet utvalgskriteriene inkluderer vi kun siktelser mot bosatte personer som var 15 år eller eldre i gjerningsåret (kapittel 3) eller siktelsesåret (kapittel 4). Da vi knytter til informasjon fra andre datakilder ved hjelp av det norske fødselsnummeret, begrenser analysen seg til siktelser som kan knyttes til gjerningspersoner med gyldig norsk fødselsnummer. Personer som aldri har vært formelt bosatt Norge er dermed ikke del av analysen.

Siktelsesdataene inneholder informasjon om de enkelte oppklarte lovbruddene som etter endt etterforskning er gitt en avgjørelse som utpeker en person som antatt skyldig, forut for eventuell domstolsbehandling. Betegnelsene *siktelse* og *siktede* i SSBs statistikker avviker således noe fra den juridiske begrepsbruken. Mens alle straffbare personer det er tatt rettslige skritt mot (pågrepelse, avhør etc.) regnes som siktede i juridisk forstand, er for eksempel personer som har vært etterforsket for lovbrudd, men fått saken henlagt på grunn av manglende bevis eller uskyld, ikke del av SSBs statistikk over siktede.

Av 329 164 ferdig etterforskede lovbrudd i 2015, var 169 088 kategorisert som *oppklarte*. På bakgrunn av de oppklarte lovbruddene var det gitt 170 713 *siktelser* mot totalt 80 340 *siktede personer*. Hele 83 prosent av de siktede var menn og 67 prosent under 40 år gamle (Statistisk sentralbyrå, 2017).

Med utgangspunkt i hovedlovbruddene til de 78 413 siktede som var 15 år eller eldre på gjerningstidspunktet (inkl. ikke bosatte), var det 1 237 som hadde fått saken henlagt fordi de ikke var strafferettslig ansvarlige, 1 939 som hadde fått saken overført til konfliktrådet, 7 937 som hadde fått saken «henlagt» av andre grunner (inkl. ubetinget påtaleunntatelse). Videre hadde 3 026 fått en betinget påtaleunntatelse, 45 215 hadde vedtatt et forelegg (som oftest en bot) og 19 059 hadde fått saken vurdert av en domstol (inkludert frikjente personer).

Det store flertallet av de siktede har altså blitt tatt for et relativt sett mindre alvorlig forhold som kan avgjøres uten domstolsbehandling og fengselsstraff. De minst alvorlige trafikklovbrudd og tollovertredelser som kun er gitt en reaksjon ved et forenklet forelegg, er vel å merke ikke inkludert i statistikken (se i stedet [statistikk over straffereaksjoner](#)). Det er også mange andre lovbrudd som aldri anmeldes, og statistikken over siktelsener utgjør således kun en begrenset del av det totale omfanget av straffbare handlinger som blir begått (se bl.a. [statistikk over levekårsundersøkelsene om utsatthet for lovbrudd](#)).

Uttrekket for datagrunnlaget til statistikken over etterforskede lovbrudd gjøres først etter at alle sakene knyttet til de enkelte lovbruddene er rettskraftig avgjort i strafferettsapparatet (alle ankemuligheter uttømt). Et flertall av de oppklarte lovbruddene i et gitt statistikkår er begått minst ett år tidligere. For å fange opp de fleste oppklarte lovbruddene som er begått i et gitt år, er det derfor nødvendig å bruke statistikkårganger for etterforskede lovbrudd minst to år senere. Selv da vil noen lovbrudd mangle, særlig mer alvorlige saker som bruker lang tid gjennom rettssystemet (Skarðhamar et al., 2011, s. 23).

Mens siktelsesdataene inneholder én observasjon per oppklart lovbrudd per person, ønsker vi i denne analysen å fokusere på andelen bosatte som har begått (kapittel 3) eller blitt siktet for (kapittel 4) minst ett lovbrudd i løpet av en gitt periode. Vi aggregerer derfor disse filene over fødselsnummer, slik at vi får en oppsummerende observasjon per person som forteller oss hvorvidt vedkommende har begått eller blitt siktet for minst ett lovbrudd av en gitt type eller ikke. For siktede personer (kapittel 4) gir denne framgangsmåten oss en fil som er svært lik SSBs statistikk over *siktede* (over 15 år). Vel å merke er opptellingen av siktede for ulike lovbruddsgrupper gjort slik at vi teller alle med minst en siktelse innen en gitt lovbruddsgruppe, ikke bare de med et hovedlovbrudd innen en gitt lovbruddsgruppe (dvs. det lovbruddet med høyest strafferamme). Er det for eksempel en person i dataene som ble siktet for ett trafikklovbrudd og ett voldslovbrudd i 2001, vil den offisielle statistikken over siktede kun telle personen som voldslovbryter (gitt at dette har høyest strafferamme) mens våre data vil inkludere personen som både volds- og trafikklovbryter.⁶

Lovbruddsgrupper

Alle lovbrudd i SSBs kriminalstatistikker er delt inn i om lag 150 unike typer lovbrudd. Likeartede typer av disse er videre gruppert sammen i et varierende antall av høyere aggregerte nivåer, hvor alle på sitt mest grupperte nivå inngår i en av ni lovbruddsgrupper. Fra og med versjon 2015 av [Standard for lovbruddstyper](#) er alle lovbrudd klassifisert i følgende ni lovbruddsgrupper (med eksempler på underliggende typer):⁷

1. Eiendomstyveri (inkl. tyveri, annen bruk og besittelser av andres eiendel)
2. Annet vinningslovbrudd (heleri og hvitvask, bedrageri, tolloven)
3. Eiendomsskade (skadeverk, fare for allmenheten ved brann)
4. Vold og mishandling (voldslovbrudd, trusler, ran og utpressing)
5. Seksuallovbrudd (voldtekt, seksuell trakassering, seksuell omgang med barn)
6. Rusmiddellovbrudd (Narkotika bruk og -besittelse, grov narkotikaovertrødelse, doping, ruspåvirket kjøring)

⁶ Denne framgangsmåten tilsvarer en ny måte å telle siktede personer på i statistikk over etterforskede lovbrudd som er [tilgjengelig i statistikkbanken fra og med 2010-årgangen: Siktede for vold og mishandling, Siktede for eiendomstyveri](#), etc. Vi gjør egne beregninger for å gi en så komplett informasjon som mulig over utvalgets siktelsener for ulike lovbruddsgrupper helt tilbake til 1992.

⁷ Tidligere versjoner av standarden inneholdt to varianter: ti lovbruddsgrupper og en ikke-korresponderende inndeling i om lag 140 unike typer lovbrudd inndelt i et hovedskille mellom forbrytelser og forseelser.

7. Ordens- og integritetskrenkelse (ordensforstyrrelse, utlendingsloven, dokumentfalsk, uberettiget adgang)
8. Trafikkovertrødelse (kjøring uten gyldig kjørekort, ulovlig hastighet)
9. Annet lovbrudd (natur- og miljølovbrudd, arbeidsmiljøkriminalitet)

Versjon 2015 er tilpasset og vektlegger innholdet i straffeloven av 2005, med tilhørende nytt kodeverk, som ble gjeldende fra og med 1.10.2015. Det er denne versjonen vi benytter i denne rapporten. Det er imidlertid verdt å merke seg at det er vesentlige forskjeller i struktur og innhold i deler av straffeloven av 1902 og straffeloven av 2005, og i enda større grad i de tilhørende kodeverkene for registrering av lovbrudd i straffesaksregistrene. Det er med andre ord ikke nødvendigvis en overlapp mellom for eksempel «Annen vinningskriminalitet» i tidligere og «Annet vinningslovbrudd» i ny versjon av standard for lovbruddstyper, selv om navnene er relativt like. Sammenligninger over tid, slik vi gjør i denne rapporten, er ikke uten utfordringer (Stene, 2017). I valget mellom å bruke ny eller gammel versjon ble det imidlertid tillagt vekt at de nye analysene skal kunne brukes i senere sammenligninger. Ettersom 2015-standard kan benyttes på lovbrudd registrert før 2015, mens 2014-standard *ikke* kan benyttes på lovbrudd registrert etter 2014, har vi derfor valgt å bruke versjon 2015 av Standard for lovbruddstyper i denne rapporten.

Det bør også nevnes at det var en endring i politiets registreringspraksis i løpet av 1990-tallet, hvor man grunnet teknologiske endringer gikk fra å registrere ett hovedlovbrudd per siktet person til å registrere hvert enkelt lovbrudd. Dette medførte at det totale antallet registrerte lovbrudd økte betraktelig. Dette betyr at eventuelle utviklingstrekk fra tidlig til sent i analyseperioden vår ikke nødvendigvis skyldes utviklingstrekk i det faktiske omfanget av lovbrudd oppklart av politiet. Med hensyn til analysene i Kapittel 4 er dette kun av avgjørende betydning dersom endringene varierte avhengig av gjerningspersonene innvandringsbakgrunn, og dette er det ikke noen åpenbar grunn til å forvente. Når det gjelder årgangene fram til 2000, er det imidlertid mest fornuftig å se på forskjeller mellom innvandrergrupper *innad* i en gitt statistikkårgang, og vi vil kun benytte tallmaterialet fra og med 2000 til å diskutere eventuelle forskjeller i utviklingstrekkene mellom gruppene vi studerer.

2.5. Begrensninger

Analysene i denne rapporten begrenser seg til personer som er definert som bosatte per 1.1. et gitt år, og restgruppen – i all hovedsak personer med utenlandsk statsborgerskap, som ikke har blitt tildelt et gyldig norsk fødselsnummer – utelates altså fra analysene. Denne gruppen kan bestå av turister og andre tilreisende (deriblant personer som kommer til Norge med det formål å begå kriminalitet), personer fra EU med lovlig midlertidig opphold og andre med lovlig midlertidig opphold, så vel som personer som avventer oppholdstillatelse (inkl. asylsøkere) og personer med illegalt opphold i Norge. Dette innebærer at det er flere personer som hvert år begår og blir siktet for kriminalitet begått i Norge enn det som framkommer fra tallmaterialet presentert i denne rapporten. Det foreligger to rapporter som omhandler asylsøkeres, utlendinger uten lovlig opphold og andre utlendingers kriminalitet (Mohn og Ellingsen, 2016; Politidirektoratet, 2004; Stene, 2004), og hovedkonklusjonen er at asylsøkere og utlendinger med ulovlig opphold står for en veldig liten del av kriminalitetsbildet, men det er rimelig å anslå at det er noe overrepresentasjon sammenlignet med den bosatte befolkningen (Mohn og Ellingsen, 2016).

Videre er det viktig å merke seg at kriminalstatistikkene til SSB kun inneholder informasjon om de lovbruddene statlige myndigheter – først og fremst politi, tollvesen og påtalemyndigheten – registrerer. Det begås imidlertid mange lovbrudd som aldri blir oppdaget eller aldri blir registrert anmeldt hos politiet, og disse

såkalte «mørketallene» vil naturlig nok ikke inngå i våre analyser. Mørketall kan variere både over tid, mellom ulike typer lovbrudd og mellom grupper av befolkningen, blant annet fordi det kan være forskjeller i anmeldelsestilbøyelighet, i politiets prioriteringer eller i hvor vanskelige visse typer saker er å oppklare, se Thorsen, Lid og Stene (2009), kapittel 3, for en grundigere beskrivelse av forholdet mellom kriminalitet, straffeprosess og kriminalstatistikk. For våre analyser hadde det vært spesielt relevant å vite hvorvidt innvandrere og/eller norskfødte med innvandrerforeldre behandles annerledes enn andre grupper i befolkningen i møte med politi- og rettsapparatet, og dermed er uforholdsmessig høyt/lavt representert i kriminalstatistikken vi legger til grunn. Som allerede nevnt kan dette skje ved at innvandrere blir diskriminert i rettssystemet (tilsiktet eller utilsiktet) (Sollund, 2006, 2008). Spørreskjemaundersøkelser viser også at forskjellen i kriminalitetsnivåene mellom innvandregutter og andre gutter er mindre når man legger selvrapporteringsdata heller enn offisiell statistikk til grunn (Øia, 2005, 2007). Samtidig mangler det (så vidt vi vet) sikre systematiske undersøkelser av om måten rettsvesenet møter innvandrerbefolkningen på har konsekvenser for overrepresentasjonen i kriminalstatistikken, og dette spørsmålet må derfor regnes som uavklart i norsk sammenheng.

3. Gjerningspersoner blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen: Bosatte i 2010

I dette kapittelet undersøker vi andelen av alle innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og personer i den øvrige befolkningen som var bosatt i Norge og minst 15 år gamle per 1.1.2010, som *begikk* minst ett lovbrudd i perioden 2010-2013 med en rettskraftig avgjørelse innen utgangen av 2015. Vi fokuserer altså på gjerningsår (heller enn siktelsesår, som er tilfelle i kapittel 4),⁸ og omtaler gjennomgående personer som faller inn under denne definisjonen som *gjerningspersoner*. Dette er samme tilnærming som ble benyttet i kapittel 3 i Skarðhamar, Thorsen og Henriksen (2011). Valget om å undersøke andelen gjerningspersoner blant alle som er bosatt i akkurat 2010, skyldes at 2015 var siste tilgjengelige årgang av SSBs siktelsesstatistikk ved gjennomføring av datauttrekket til analysen (første kvartal 2017). Dette betyr at lovbruddene som ble begått i 2013 har hatt to år på seg til å bli ferdig etterforsket. Videre skyldes fokuset på gjerningstidspunkt at vi også skal si noe om gjerningspersonenes sosiale bakgrunn sammenlignet med den øvrige befolkningen på ett felles tidspunkt (se 3.2.1). Det er mest rimelig å benytte gjerningsåret siden livssituasjon kan ha endret seg innen avgjørelsen er rettskraftig – for eksempel kan det å bli siktet for kriminalitet ha betydning for arbeidsmarkedstilknypningen til den siktede.

3.1. Utvalg

Utvalget for denne delanalysen består av alle personer som var bosatt i Norge per 1.1.2010 og var 15 år eller eldre ved inngangen av året. Dette utgjør totalt 3 876 857 personer, hvorav 417 861 (10,8 prosent) var innvandrere og 24 012 (0,6 prosent) norskfødte med innvandrerforeldre.

Som beskrevet i kapittel 2 er innvandrere i Norge en heterogen gruppe, og over 220 enkeltland og selvstyrte regioner er representert i datautvalget vårt. Mange grupper er imidlertid små, og vi grupperer derfor tallene fra analysene våre etter verdensdeler og enkelte landgrupper innenfor disse. For å begrense rapportens omfang, og fordi det i alle befolkningsgrupper er en relativt lav andel som begår kriminalitet, og analyser av relativt små befolkningsgrupper derfor er lite hensiktsmessig, rapporterer vi tall for enkeltland dersom antall innvandrere fra landet var minst 4000 personer per 1.1.2010, jfr. Skarðhamar et al. (2011). Vi er imidlertid ikke helt konsekvente, og rapporterer tall for Nord-Amerika samlet da denne gruppen ellers bare inneholder USA og Canada (det var 1 411 personer fra Canada). Videre er Oseania en region med færre enn 4000 bosatte, men vi velger fremdeles å gruppere Oseania for seg heller enn å slå den sammen med for eksempel Nord-Amerika grunnet den heterogene sammensetningen av gruppen. Dette betyr imidlertid at tallene for Oseania ofte vil være svært små og at ikke alle underanalyser kan gjennomføres for gjerningspersoner fra denne verdensdelen.

Den geografiske inndelingen som benyttes i analysene i dette kapittelet, samt antallet personer med bakgrunn fra hvert land eller region, er vist i Tabell 3.1. Innvandrere fra Asia inkl. Tyrkia utgjør 32,0 prosent av alle innvandrere. 62,9 prosent av alle norskfødte med innvandrerforeldre i datamaterialet har bakgrunn fra Asia. Videre har 26,5 prosent av alle innvandrere og 9,8 prosent av alle norskfødte med innvandrerforeldre bakgrunn fra Øst-Europa, og henholdsvis 10,3 og 9,6 prosent bakgrunn fra Afrika. Innvandrere fra Norden og Vest-Europa utenom Norden utgjør henholdsvis 13,6 prosent og 11,6 prosent av alle innvandrere, og

⁸ At vi benytter *gjerningsåret* innebærer at tallene i dette kapittelet ikke vil være sammenlignbare med offisiell statistikk for siktede, hvor man benytter *siktelsesår* eller år for registrert rettskraftig *avgjørelse*.

norskfødte med innvandrerforeldre fra Norden og Vest-Europa utenom Norden utgjør henholdsvis 7,5 og 5,4 prosent av alle norskfødte med innvandrerforeldre. Den minste gruppen av både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har bakgrunn fra Oseania.

Kun innvandrerne fra Asia som region og Pakistan som enkeltland har fått mer enn 4000 norskfødte barn (over 15) som var bosatt i Norge i perioden. Hele 28,0 prosent av alle norskfødte med innvandrerforeldre som var 15 år eller eldre ved inngangen til 2010 har foreldre som har innvandret fra Pakistan. Alle de andre landgruppene av norskfødte med to innvandrerforeldre er relativt små, og i det følgende vil de kun bli analysert etter verdensdel.

Tabell 3.1 Bosatte innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre per 1.1.2010, 15 år eller eldre, etter landbakgrunn.

	Innvandrere		Norskfødte med innvandrerforeldre	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Norden, totalt	56 884	13,6	1 810	7,5
Danmark	17 194	4,1	999	4,2
Finland	5 885	1,4	202	0,8
Sverige	29 094	7,0	423	1,8
Vest-Europa, totalt	48 342	11,6	1 303	5,4
Nederland	5 316	1,3	281	1,2
Storbritannia	11 597	2,8	355	1,5
Tyskland	19 202	4,6	325	1,4
Øst-Europa, totalt	110 576	26,5	2 347	9,8
Polen	43 967	10,5	496	2,1
Litauen	8 664	2,1	496	2,1
Russland	11 356	2,7	31	0,1
Bosnia-Hercegovina	12 689	3,0	141	0,6
Kosovo	8 351	2,0	368	1,5
Nord-Amerika, totalt	8 470	2,0	200	0,8
Oseania, totalt	1 619	0,4	13	0,1
Afrika, totalt	43 012	10,3	2 302	9,6
Eritrea	4 003	1,0	196	0,8
Marokko	4 671	1,1	1 059	4,4
Somalia	14 538	3,5	308	1,3
Asia, totalt	133 846	32,0	15 098	62,9
Tyrkia	9 997	2,4	1 863	7,8
Afghanistan	7 115	1,7	49	0,2
Sri Lanka	8 305	2,0	800	3,3
Filippinene	11 430	2,7	470	2,0
India	6 450	1,5	1 249	5,2
Irak	17 496	4,2	120	0,5
Iran	12 366	3,0	505	2,1
Kina	5 758	1,4	266	1,1
Pakistan	16 315	3,9	6 715	28,0
Thailand	10 319	2,5	52	0,2
Vietnam	12 464	3,0	2 382	9,9
Sør- og Mellom-Amerika, totalt	15 112	3,6	939	3,9
Chile	5 846	1,4	753	3,1
Totalt	417 861	100,0	24 012	100,0

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk.

Tabell 3.2 viser antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i utvalget fordelt etter henholdsvis egen og foreldrenes innvandringsgrunn. Blant innvandrerne er det størst andel familieinnvandrere (26,7 prosent), etterfulgt av personer med fluktbakgrunn (22,7 prosent). Det er også 18,9 prosent arbeidsinnvandrere og 27,2 prosent som har annen eller ukjent innvandringsgrunn. Sistnevnte gruppe består hovedsakelig av personer fra nordiske land eller personer som innvandret før man begynte å registrere innvandringsgrunn i 1989.⁹ Blant de 113 698 innvandrerne med annen/ukjent innvandringsgrunn har 56 884 innvandret fra nordiske land. Den minste gruppen (4,4 prosent) har opphold i Norge for å ta utdanning.

⁹ Selv om man ikke begynte å registrere innvandringsgrunn før 1989, er en del grupper av innvandrere som ankom før dette registrert som flyktninger i etterkant. Det gjelder for eksempel innvandrere fra Vietnam.

Tabell 3.2 Bosatte innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre per 1.1.2010, 15 år eller eldre, etter egen eller foreldrenes innvandringsgrunn.

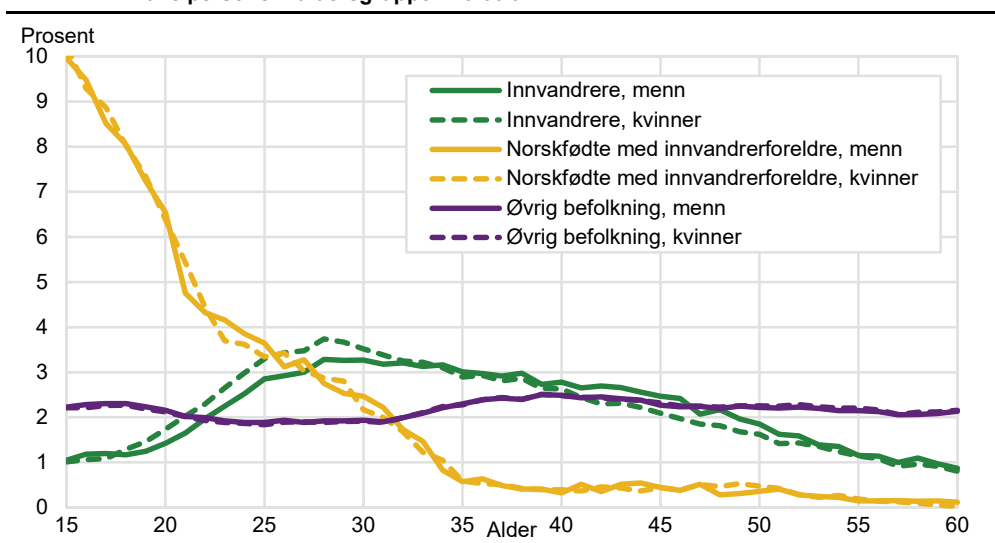
	Innvandrere		Norskfødte med innvandrerforeldre	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Arbeid	79 008	18,9	30	0,1
Flukt	95 048	22,7	5 659	23,6
Utdanning	18 430	4,4	36	0,1
Familie	111 677	26,7	2 406	10,0
Annet/ukjent	113 698	27,2	15 881	66,1
Norden	56 884	13,6	1 810	7,5
Totalt	417 861	100,0	24 012	100,0

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk.

Blant norskfødte med innvandrerforeldre ser vi at den største gruppen, 66 prosent, har foreldre med ukjent innvandringsgrunn. Dette skyldes at innvandringsgrunn ikke ble inkludert i registrene før i 1990. I tillegg utgjorde nordiske innvandrere (som ikke registreres med innvandringsgrunn) en større andel av alle innvandrere tidlig på 90-tallet (se Figur 2.6), men kun 1810 av de 15 881 norskfødte med innvandrerforeldre med annen/ukjent innvandringsgrunn har foreldre fra nordiske land. Blant dem vi har informasjon om, har 2406 (10,0 prosent av alle i gruppen) foreldre som er familieinnvandrere og nesten like mange (5 659, eller 24 prosent) foreldre som er flyktninger. Kun 30 personer har foreldre som er registrert som arbeidsinnvandrere og kun 36 personer har foreldre som er utdanningsinnvandrere. Med utgangspunkt i disse tallene vil vi i det følgende kun rapportere tall for norskfødte med innvandrerforeldre som har fått opphold grunnet familie eller flukt. Vi gjennomfører ikke egne analyser av norskfødte med innvandrerforeldre som har ukjent/ annen innvandringsgrunn, gitt at gruppen er såpass heterogent sammensatt og inngår i både de totale analysene og analysene etter landbakgrunn. Størrelsen på gruppene gjør at noen underanalyser (blant annet analyser av enkelte typer kriminalitet) blir vanskelig å gjennomføre på en forsvarlig måte.

Befolknings sammensetning

Alderssammensetningen er ulik for innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen. Dette ses tydelig i Figur 3.1, hvor den relative fordelingen av antall personer mellom 15 og 60 år i de tre gruppene er vist i samme figur. Det er for eksempel en langt større andel unge blant norskfødte med innvandrerforeldre enn i de to andre gruppene, med hele 66,7 prosent under 25 år. Kun 6,8 prosent er 40 år eller eldre i denne gruppen.

Figur 3.1 Alder i 2010, bosatte 15 år og over, etter innvandringskategori og kjønn. Prosent av alle personer i aldersgruppen 15-60 år.

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk.

For innvandrere er det en noe lavere andel i de aller yngste aldersgruppene enn vi ser i den øvrige befolkningen, og en større andel i 20- og 30-årene. I den øvrige befolkningen er det ikke langt unna 2 prosent i alle aldersklasser. Det er om lag like stor andel menn og kvinner i alle tre gruppene, og som vi ser av figuren er aldersfordelingen relativt lik for begge kjønn.

3.2. Gjerningspersoner blant innvandrere

I det følgende ser vi nærmere på andelen gjerningspersoner blant innvandrere og øvrig befolkning som var bosatt og minst 15 år gamle per 1.1.2010. Analysene for norskfødte med innvandrerforeldre presenteres i avsnitt 3.3, og noen samlede analyser av alle tre gruppene i avsnitt 3.4. Vi ser gjennomgående etter variasjon først etter innvandreres landbakgrunn, deretter innvandringsgrunn og deretter ulike lovbruddsgrupper.

Tabell 3.3 Gjerningspersoner 2010-2013, innvandrere og øvrig befolkning, etter landbakgrunn og innvandringsgrunn. Antall og antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010

	Antall	Per 1000, justert for alder og kjønn	
		Per 1000 (M1)	(M2)
Øvrig befolkning	154 326	44,9	44,9
Innvandrere, totalt	27 985	67,0	58,4
<i>Etter landbakgrunn</i>			
Norden, totalt	2 336	41,1	41,6
Danmark	684	39,8	49,2
Finland	199	33,8	44,6
Sverige	1 166	40,1	34,2
Vest-Europa, totalt	1 514	31,3	27,6
Nederland	154	29,0	26,8
Storbritannia	332	28,6	28,6
Tyskland	635	33,1	28,7
Øst-Europa, totalt	8 098	73,2	59,0
Polen	2 911	66,2	46,2
Litauen	828	95,6	72,8
Russland	902	79,4	76,1
Bosnia-Hercegovina	760	59,9	54,6
Kosovo	1 098	131,5	113,0
Nord-Amerika, totalt	210	24,8	31,4
Oseania, totalt	38	23,5	10,1
Afrika, totalt	4 608	107,1	90,6
Eritrea	320	79,9	67,1
Marokko	440	94,2	86,2
Somalia	1800	123,8	102,3
Asia, totalt	10 108	75,5	66,9
Tyrkia	870	87,0	74,4
Afghanistan	908	127,6	93,2
Sri Lanka	578	69,6	62,7
Filippinene	249	21,8	29,9
India	240	37,2	31,3
Irak	2 192	125,3	102,1
Iran	1 343	108,6	97,7
Kina	198	34,4	29,3
Pakistan	1 131	69,3	63,6
Thailand	402	39,0	46,9
Vietnam	811	65,1	63,3
Sør- og Mellom-Amerika, totalt	1 073	71,0	68,6
Chile	468	80,1	76,6
<i>Etter innvandringsgrunn</i>			
Arbeid	4 880	61,8	36,3
Flukt	10 341	108,8	92,6
Utdanning	363	19,7	6,4
Familie	7 469	66,9	62,5
Annet/ukjent	4 932	43,4	49,5

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell B1 og B2.

Tabell 3.3 viser oss det totale antallet gjerningspersoner i hver landgruppe, antallet gjerningspersoner per 1000 bosatt, og antallet gjerningspersoner per 1000 bosatt *justert* for kjønn og alder. Som vi ser av de to øverste radene i tabellen, er det 44,9 gjerningspersoner per 1000 i den øvrige befolkningen, og 67,0 per 1000 blant

innvandrere. Dette er en lavere andel gjerningspersoner enn for bosatte i 2001, da antallet per 1000 innbygger var 101,2 for innvandrere og 60,9 for øvrig befolkning (Skarðhamar, Thorsen og Henriksen, 2011, s. 28). Dette betyr at andelen gjerningspersoner har gått ned over tid i begge gruppene, samt at forskjellen mellom innvandrere og øvrig befolkning har gått ned: I 2001-kohorten var andelen gjerningspersoner 66 prosent høyere blant innvandrere enn blant personer i den øvrige befolkningen; i våre analyser er den 49 prosent høyere. Som det fremgår av kapittel 4, har det i tillegg vært en nedadgående trend i den relative forskjellen i kriminalitetsfrekvenser mellom innvandrere og øvrig befolkning siden 2010.

Tabell 3.3 viser også at det er store variasjoner mellom ulike grupper av innvandrere. Andelen gjerningspersoner er noe lavere for innvandrere fra Norden, Vest-Europa, Nord-Amerika og Oseania enn for den øvrige befolkning. For innvandrere fra Øst-Europa er andelen gjerningspersoner 73,2 per 1000, Afrika 107,1 per 1000, Asia 75,5 per 1000, og for Sør- og Mellom-Amerika 71,0 per 1000. Innvandrere fra disse regionene har dermed en større andel gjerningspersoner enn øvrig befolkning. Et slikt mønster fant også Skarðhamar, Thorsen og Henriksen (2011). Videre er det betydelig variasjon mellom enkeltlandene innad i hver gruppe. Blant de asiatiske landene finner vi for eksempel at innvandrere fra Filippinene, India, Kina og Thailand er betydelig underrepresentert, mens innvandrere fra blant annet Tyrkia, Afghanistan, Irak og Iran er betydelig overrepresentert. Det er verdt å merke seg at de fleste tallene er betydelig lavere her enn i analysen fra 2001, og særlig blant landgruppene som den gang var mest overrepresentert. For eksempel har andelen gjerningspersoner fra Irak sunket fra 249 til 125 per 1000 og for innvandrere fra Somalia fra 227 til 124 per 1000 (se Tabell D1 i Skarðhamar, Thorsen og Henriksen, 2011, for tall som er direkte sammenlignbare med våre).

Den siste delen av Tabell 3.3 bryter ned gruppen av innvandrere etter innvandringsgrunn, og her er det også betydelige forskjeller mellom grupper. Personer som får opphold grunnet utdanning er betydelig underrepresentert, med 19,7 gjerningspersoner per 1000. Andelen gjerningspersoner er også lavere blant personer som har annen/ukjent innvandringsgrunn. De tre andre gruppene er overrepresentert, og den høyeste andelen gjerningspersoner finner vi blant personer med fluktbakgrunn (108,8 per 1000). Familie- og arbeidsinnvandrere er også noe overrepresentert med henholdsvis 66,9 og 61,8 gjerningspersoner per 1000.

Kolonnen helt til høyre i tabellen viser de *justerte* andelene gjerningspersoner når forskjeller i kjønn og alder er tatt hensyn til. Som vi ser er disse tallene lavere enn i den midterste kolonnen, noe som betyr at en del av overrepresentasjonen skyldes innvandrergruppenes kjønns- og alderssammensetning. I det følgende delkapittelet vil vi se enda nærmere hvordan forskjeller i befolknings sammensetning driver forskjellene i andelen gjerningspersoner mellom innvandrere og øvrig befolkning vi observerer i Tabell 3.3.

Hvor mye av forskjellene skyldes forskjeller i befolknings sammensetningen?

En opplagt årsak til forskjeller i andelen gjerningspersoner både blant innvandrere og øvrig befolkning, på tvers av landbakgrunn og innvandringsgrunn, er at befolkningsgruppene er ulikt sammensatt både med hensyn til kjønn, alder og sosioøkonomiske kjennetegn (se kapittel 1 og 2). Helt sentralt her er at unge menn vesentlig oftere begår lovbrudd enn andre grupper. Det er følgelig rimelig å forvente at befolkningsgrupper med en stor andel unge menn er overrepresentert i kriminalstatistikken nettopp *fordi* de består av en større andel unge menn. Tilsvarende kan gjelde også for bostedsmønster, sysselsetting osv. Vi ønsker derfor å si noe om forskjeller i andel gjerningspersoner der vi tar hensyn til enkelte kjennetegn ved befolknings sammensetningen.

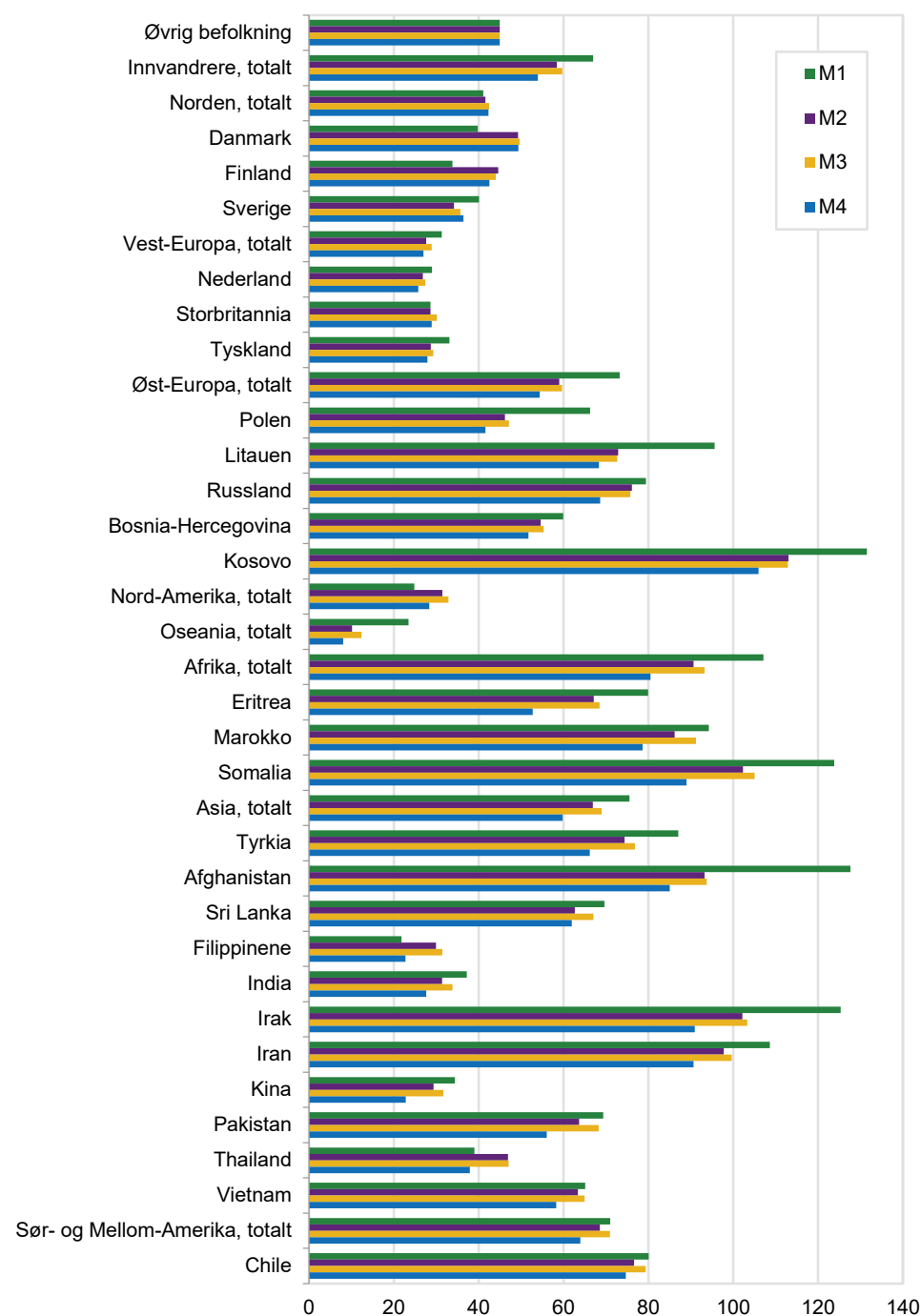
I det følgende vil vi, på samme måte som Skarðhamar, Thorsen og Henriksen (2011), justere tallene for andelen gjerningspersoner for forskjeller i alder, kjønn, bosted og sysselsetting. Bosted måles som personens folkeregistrerte adresse per 1.1.2010. Med utgangspunkt i denne informasjonen lager vi variabler som fanger opp de seks største byene og landsdeler for øvrig. Videre er sysselsatt definert som å ha en inntekt fra yrkesaktivitet lik eller høyere satsen for minstepensjon for enslige. Dette målet er et forsøk på å fange opp hvorvidt man har en yrkesinntekt (sum av lønns- og næringsinntekt) man kan leve av (Skarðhamar, Thorsen og Henriksen (2011, s. 52). For å unngå at inntekten påvirkes av det begåtte lovbruddet, bruker vi yrkesinntekten fra 2009, og da var minstepensjon for enslige på 143 568 kroner. For norskfødte med innvandrerforeldre benytter vi, grunnet det store antallet unge i denne gruppen, informasjon om *fars* inntekt i 2009 heller enn egen inntekt. Regresjonsanalysene gjøres trinnvis der vi gradvis legger til flere variable. Figur 3.2 (og alle påfølgende figurer med tilsvarende utforming) viser justerte andeler gjerningspersoner, og tallene presenteres i fire steg som er identiske for hver figur. Første steg gir andeler uten å kontrollere for noen variable (M1), og disse tilsvarer tallene angitt i den midtre kolonnen i Tabell 3.3. I andre steg kontrollerer vi for alder og kjønn (M2), i tredje steg også for bosted (M3), og i fjerde steg også for sysselsetting (M4). Ved å omregne til justerte andeler får vi tall som angir den forventede andelen gjerningspersoner i hver gruppe dersom de hadde hatt en fordeling på de aktuelle variablene lik øvrig befolkning.

Figur 3.2 viser den ujusterte (M1) og de justerte (M2-M4) andelene gjerningspersoner blant øvrig befolkning og blant innvandrere fra ulike land og verdensregioner. De grønne og lilla søylene (M1 og M2) tilsvarer tallene i Tabell 3.3. Ved å kontrollere for alder og kjønn (M2) skjer det vesentlige endringer i andel gjerningspersoner, og da særlig for de landgruppene med høyest andel gjerningspersoner. For eksempel synker andelen gjerningspersoner fra Afghanistan fra 127,6 til 93,2 per 1000 (en reduksjon på 27 prosent), og for Irak synker andelen fra 125,3 til 102,1 per 1000 (en reduksjon på 21 prosent). Dette betyr at for disse landene henger overrepresentasjonen i vesentlig grad sammen med kjønns- og aldersstrukturen. Korreksjon for alder og kjønn gir også en vesentlig reduksjon i andelen gjerningspersoner blant innvandrere fra Litauen, Somalia og Irak, og en viss reduksjon ses også for alle andre grupper med unntak for innvandrere fra Danmark, Finland, Filipinene, Thailand og Nord-Amerika. Disse unntakene er imidlertid grupper som allerede er underrepresenterte. Når man justerer for alders- og kjønns sammensetningen for disse gruppene, øker andelen gjerningspersoner. Det skyldes i hovedsak at det er flere kvinner og/eller eldre personer i disse gruppene sammenlignet med den øvrige befolkningen.

Å justere for bosted (M3) gir ingen eller liten endring for samtlige landgrupper. Justering for bosted øker andelen gjerningspersoner noe fra enkelte asiatiske land, men endringene er små og ikke statistisk signifikante (se vedleggstabell B1). Overrepresentasjonen kan dermed ikke forklares med at flere innvandrere bor i storbyer. Å kontrollere for sysselsetting (M4) reduserer imidlertid andelen gjerningspersoner ytterligere for de landgruppene som fremdeles har relativt høy andel gjerningspersoner – herunder Somalia og øvrige Afrika, Irak og Iran. Å justere for sysselsetting reduserer andelen (dvs. øker underrepresentasjonen) ytterligere for land som Filippinene, India og Kina. Samlet sett er derfor rimelig å si at sysselsetting forklarer noe av overrepresentasjonen for enkelte land og regioner, selv om forskjellene jevnt over ikke er veldig store. Dette er i tråd med tidligere studier som finner at kjønn og alder er de viktigste sosiodemografiske forklaringsfaktorene når man ønsker å forklare hvorfor innvandrere er overrepresentert i kriminalstatistikken. Det er også viktig å påpeke at kjønn, alder, bosted og sysselsetting kan forklare *hele* overrepresentasjonen kun blant innvandrere fra Polen. For de andre landene som var overrepresentert i

utgangspunktet består overrepresentasjonen også etter at disse faktorene er tatt hensyn til.

Figur 3.2 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn

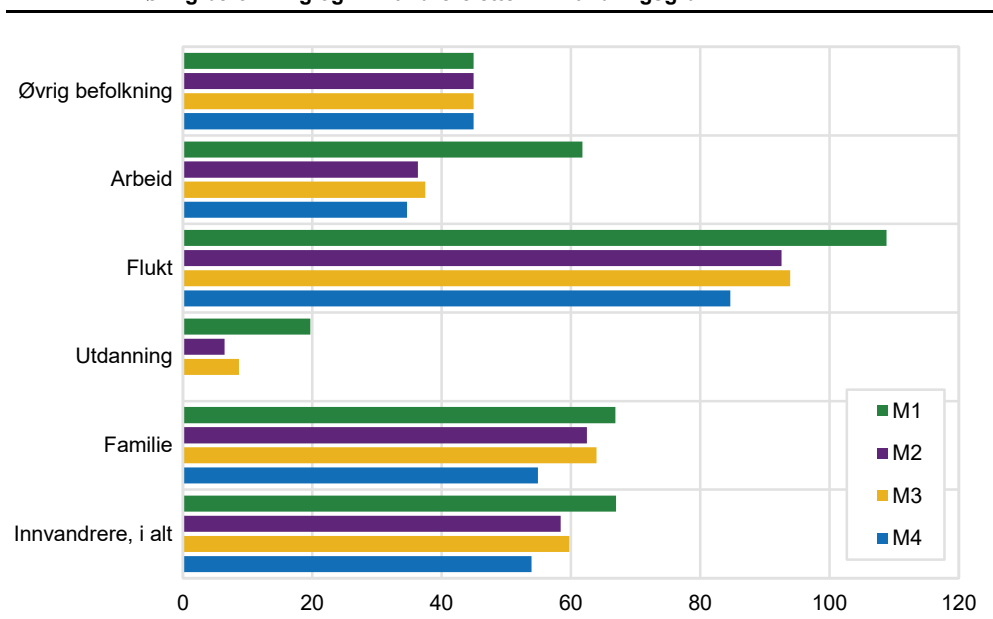
Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B1 og B4.

Figur 3.3 viser ujusterte og justerte andeler gjerningspersoner blant øvrig befolkning og blant innvandrere etter innvandringsgrunn.¹⁰ Som tidligere representerer de grønne og lilla søylene (M1 og M2) tallene i Tabell 3.3. Å kontrollere for alder og kjønn (M2) fører også her til vesentlige justeringer i andel gjerningspersoner blant

¹⁰ Merk at vi som tidligere beskrevet kun inkluderer innvandrere med registrert innvandringsgrunn, og at nordiske innvandrere og innvandrere som fikk opphold før 1989 derfor ikke i hovedsak inngår i analysen.

flukt-, arbeids og utdanningsinnvandrere, noe som er naturlig ettersom det er i disse gruppene vi finner størst andel unge personer. For arbeidsinnvandrere fører denne justeringen til at gruppen er *underrepresentert* sammenlignet med øvrig befolkning.

Figur 3.3 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B2.

Å kontrollere for bosted (M3) fører som tidligere til små endringer. Å kontrollere for sysselsetting (M4) reduserer derimot tydelig andelen gjerningspersoner for flyktninger og familieinnvandrere, hvor andelen sysselsatte er lavest. Sysselsettingsnivået har imidlertid lite å si for arbeidsinnvandrere. Gruppen av utdanningsinnvandrere er såpass liten at den justerte andelen for M4 blir negativ, og for denne gruppen er det derfor kun oppgitt tall for M1-M3.¹¹ Dette skyldes at vi har benyttet lineær regresjon, og at man følgelig kan få predikerte verdier som er mindre enn 0 eller større enn 1 for enkelte små og unike undergrupper.

Lovbruddsgruppe etter landbakgrunn

I de foregående analysene har vi sett på alle lovbrudd under ett. Her grupperer vi dermed sammen en rekke ulike typer lovbrudd, som varierer fra mindre alvorlige lovbrudd (f.eks. nasking og brudd på politivedtektene) til alvorlige lovbrudd som vold og drap. I det følgende vil vi derfor se nærmere på hvorvidt mønsteret vi observerer for alle lovbrudd varierer for ulike lovbruddstyper – her inndelt etter ni hovedgrupper av lovbrudd (se standard for [Lovbruddstyper 2015](#)). Vi teller nå antallet personer som begår minst ett lovbrudd innenfor en gitt gruppe i løpet av perioden 2010-2013, og hver person kan begå mer enn ett lovbrudd. Summerer man tallene i Tabell 3.4 får man derfor høyere tall enn det totale antallet gjerningspersoner i de foregående analysene, hvor hver person bare blir talt for ett lovbrudd.

¹¹ Den justerte andelen kan ses i Vedleggstabell B2

Tabell 3.4 Gjerningspersoner 2010-2013, innvandrere og øvrig befolkning 15 år eller eldre, etter lovbruddsgruppe og innvandringskategori. Antall, antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, og andeler juster for kjønn og alder for innvandrere

	Øvrig befolkning			Innvandrere		
	Antall	Per 1000 (M1)	Per 1000, justert (M2)	Antall	Per 1000 (M1)	Per 1000, justert (M2)
Eiendomstyveri	17 702	5,2	10,0	4 178	10,0	9,0
Annet vinningslovbrudd	14 547	4,2	6,9	3 503	8,4	6,9
Eiendomsskade	5 894	1,7	1,2	624	1,5	1,2
Vold og mishandling	21 586	6,3	9,7	4 673	11,2	9,7
Seksuallovbrudd	2 734	0,8	0,9	429	1,0	0,9
Rusmiddellovbrudd	49 332	14,4	12,6	6 757	16,2	12,6
Ordens- og integritetskrenkelse	38 832	11,3	12,1	6 135	14,7	12,1
Trafikkovertrerdelse	69 712	20,3	25,3	12 163	29,1	25,3
Annet lovbrudd	5 160	1,5	0,5	337	0,8	0,5

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B3.

Tabell 3.4 viser antallet innvandrere og personer i den øvrige befolkningen som har begått minst ett lovbrudd av en gitt gruppe i perioden 2010-2013. Som vi ser er det flest i begge befolkningsgrupper som har begått en trafikkovertrerdelse, etterfulgt av ordens- og integritetskrenkelser og rusmiddellovbrudd. Trafikkovertrerdelser inkluderer alle brudd på veitrafikkloven (utenom forenklete forelegg) utenom ruspåvirket kjøring, som etter ny lovbruddsstandard i stedet er klassifisert som rusmiddellovbrudd sammen med narkotika- og dopinglovbrudd. Seksuallovbrudd og eiendomsskader er svært sjeldne i begge befolkningsgrupper. Vi ser også at innvandrere er overrepresentert som gjerningspersoner for hver av lovbruddsgruppene bortsett fra eiendomsskade og «andre lovbrudd», men at graden av overrepresentasjon varierer for ulike lovbruddsgrupper. For eiendomstyverier og andre vinningslovbrudd er andelen gjerningspersoner nesten dobbelt så høy blant innvandrere som blant øvrig befolkning, mens den kun er 13 prosent høyere for rusmiddellovbrudd. Kolonnen lengst til høyre i tabellen viser andelen gjerningspersoner for ulike lovbruddsgrupper justert for kjønns- og alderssammensetning. Som vi ser synker andelen gjerningspersoner for alle lovbruddsgrupper, og for rusmiddellovbrudd forsvinner overrepresentasjonen helt når vi foretar slik justering. For de andre lovbruddskategoriene gjenstår en viss overrepresentasjon blant innvandrere. M3 og M4, hvor vi i tillegg til kjønn og alder tar hensyn til bosted og sysselsetting, kan ses i figur 3.5-3.7.

Tabell 3.5 Gjerningspersoner 2010-2013, utvalgte lovbruddsgrupper. Øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn og innvandringsgrunn. Antall og antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Ujustert og justert for kjønn og alder (M2) for innvandrere

	Eiendomstyveri			Annen vinning			Vold			Rusmiddel			Orden			Trafikk		
	Antall	Per 1000	Per 1000, justert	Antall	Per 1000	Per 1000, justert	Antall	Per 1000	Per 1000, justert	Antall	Per 1000	Per 1000, justert	Antall	Per 1000	Per 1000, justert	Antall	Per 1000	Per 1000, justert
Innvandrere, totalt	4 178	10,0	9,0	3 503	8,4	6,9	4 673	11,2	9,7	6 757	16,2	12,6	6 135	14,7	12,1	12 163	29,1	25,3
Øvrig befolkning	17 702	5,2	5,2	14 547	4,2	4,2	21 586	6,3	6,3	49 332	14,4	14,4	38 832	11,3	11,3	69 712	20,3	20,3
Landbakgrunn																		
Norden	231	4,1	4,1	327	5,7	5,3	260	4,6	4,6	652	11,5	11,5	495	8,7	8,9	1 065	18,7	18,8
Vest-Europa	137	2,8	2,6	146	3,0	2,0	183	3,8	3,2	325	6,7	5,8	260	5,4	4,7	726	15,0	12,6
Øst-Europa	1 316	11,9	10,2	944	8,5	6,5	1 119	10,1	7,6	1 962	17,7	11,8	1 547	14,0	9,5	3 758	34,0	27,7
Nord-Amerika	17	2,0	2,7	11	1,3	1,5	19	2,2	3,4	52	6,1	8,8	30	3,5	5,8	94	11,1	13,6
Afrika	849	19,7	17,7	513	11,9	9,8	1 006	23,4	20,4	1 547	36,0	29,0	1 431	33,3	27,9	1 540	35,8	28,8
Asia inkl. Tyrkia	1 447	10,8	9,6	1 468	11,0	9,5	1 889	14,1	12,6	1 926	14,4	10,5	2 138	16,0	13,2	4 559	34,1	30,5
Sør- og Mellom-Amerika	178	11,8	11,2	92	6,1	5,0	192	12,7	12,2	286	18,9	17,4	226	15,0	14,2	402	26,6	25,8
Innvandringsgrunn																		
Arbeid	487	6,2	3,7	577	7,3	3,7	500	6,3	2,0	1 160	14,7	5,2	832	10,5	3,0	2 377	30,1	17,8
Flukt	1 579	16,6	15,0	1 370	14,4	12,4	2 010	21,1	18,4	2 459	25,9	19,8	2 458	25,9	21,0	4 485	47,2	39,8
Utdanning	50	2,7	0,3	33	1,8	-0,4	48	2,6	-0,2	53	2,9	-5,5	62	3,4	-2,6	160	8,7	4,8
Familie	1 434	12,8	11,6	863	7,7	6,7	1 446	12,9	12,0	1 869	16,7	13,6	1 794	16,1	14,2	2 945	26,4	25,6
Ukjent	628	5,5	6,3	660	5,8	6,0	669	5,9	7,0	1 216	10,7	13,4	989	8,7	11,0	2 196	19,3	21,5

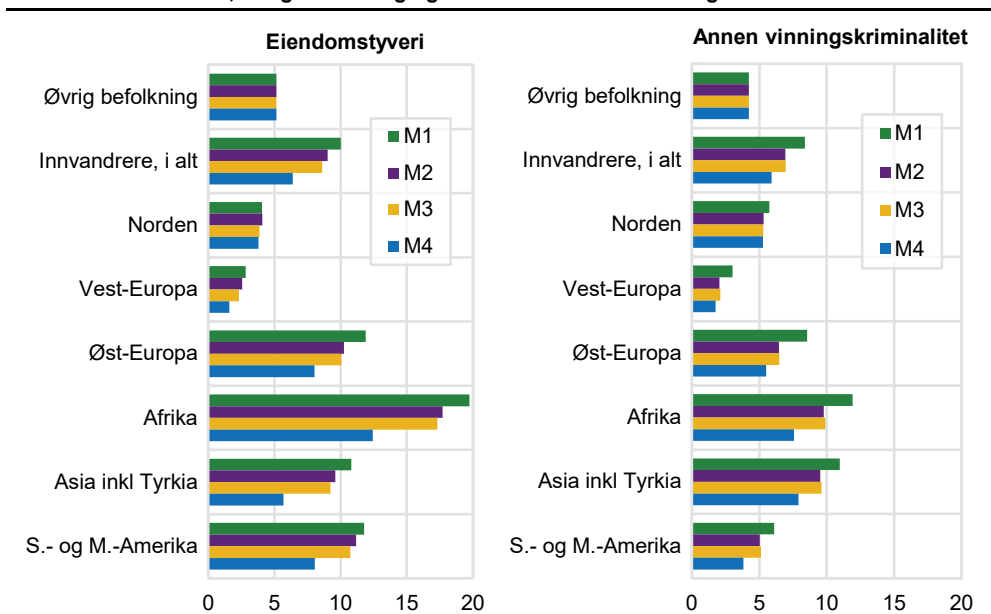
Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B5-B16.

Tabell 3.5 bryter ned de seks største lovbruddsgruppene som er inkludert i Tabell 3.4 – alle med minst 4000 gjerningspersoner som har innvandret, samt «Annen vinning», som har 3500 – etter landbakgrunn og innvandringsgrunn. Vi kjenner de to øverste radene i tabellen fra Tabell 3.3, og de samme tallene kan ses i de grønne

søylene i Figur 3.4-Figur 3.9. Som vi ser av tabellen er de fleste gruppene enten over- eller underrepresenterte for alle typene lovbrudd med mønstre som gjen-speiler de vi så i Figur 3.2 og Figur 3.3. Det er imidlertid noen variasjoner det er verdt å legge merke til. Nordiske innvandrere er underrepresenterte som gjerningspersoner for alle lovbruddsgrupper bortsett fra annen vinningskriminalitet, mens innvandrere fra Asia er overrepresenterte for alle lovbruddsgrupper bortsett fra rusmiddellovbrudd.

Som tidligere ønsker vi å undersøke betydningen av befolknings sammensetning. Som vi ser i kolonnen over antall personer fører det å dele opp datamaterialet på denne måten til at man blir sittende igjen med et relativt lavt antall personer i hver kategori. Å kontrollere for kjønn, alder osv. krever at man har nok personer for hver unike kombinasjon av variablene til å gjøre en sammenligning. I de følgende analysene er det derfor ikke inkludert resultater for innvandrere fra Oseania og Nord-Amerika, eller for utdanningsinnvandrere. Vi presenterer resultatene som liggende søylediagrammer med to lovbruddsgrupper per figur, og fokuserer først på forskjeller mellom innvandrere fra ulike regioner og deretter med ulik innvandringsgrunn. Merk at den horisontale aksene (x-aksen) som angir antall gjerningspersoner per 1000 er den samme for de to lovbruddsgruppene som er inkludert i samme figur, men at x-aksen varierer mellom Figur 3.4-Figur 3.9 og at størrelsen på søylene derfor ikke kan sammenlignes direkte. Til forskjell fra det vi har sett hittil varierer også andelen gjerningspersoner i øvrig befolkning fra figur til figur, og det er viktig å beregne graden av over- og underrepresentasjon for ulike grupper innad i hver figur og ikke med utgangspunkt i gjennomsnittstallet fra de foregående figurene.

Figur 3.4 Antall gjerningspersoner for eiendomstyveri (venstre) og annen vinningskriminalitet (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn

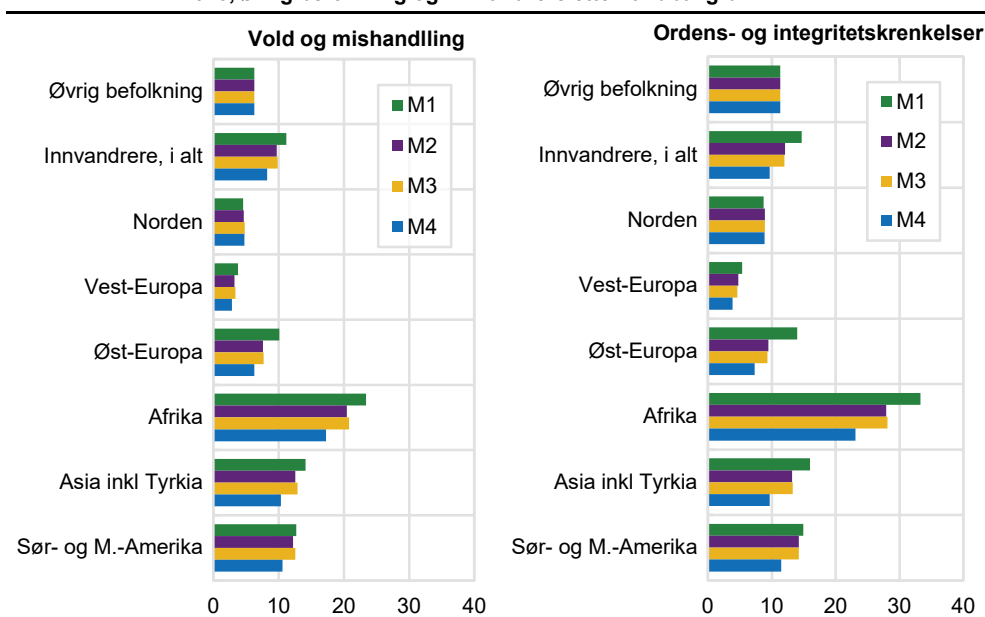

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B5 og B6.

Figur 3.4 viser andelen gjerningspersoner for eiendomstyveri (venstre) og annen vinningskriminalitet (høyre) blant øvrig befolkning og innvandrere fra ulike landgrupper. Innvandrere fra nordiske land er underrepresenterte som gjerningspersoner for eiendomstyverier, men noe overrepresenterte for annen vinningskriminalitet. Annen vinningskriminalitet inkluderer i henhold til ny lovbruddsstandard blant annet heleri og hvitvask, samt bedragerier, skattesvik, tollovbrudd og lignende. Justeringer for befolknings sammensetning spiller svært liten rolle i denne gruppen. Innvandrere fra Vest-Europa er underrepresenterte som gjernings-

personer for både eiendomstyverier og annen vinningskriminalitet, og her øker kontroll for befolknings sammensetning underrepresentasjonen ytterligere. Innvandrere fra Øst-Europa, Afrika og Asia inkl. Tyrkia er overrepresenterte som gjerningspersoner for begge lovbruddsgrupper, men overrepresentasjonen er spesielt stor for eiendomstyveri blant innvandrere fra Afrika. Her er andelen gjerningspersoner 19,8 per 1000 sammenlignet med 5,2 i øvrig befolkning. I de tre overrepresenterte gruppene ser vi at det å kontrollere for befolknings sammensetning har stor betydning, og det er særlig kjønn, alder og sysselsetting som er viktig. Når forskjeller i kjønn, alder, bosted og sysselsetting er tatt hensyn til, er for eksempel andelen gjerningspersoner for eiendomstyveri blant personer fra Asia redusert fra 10,8 til 5,7, dvs. at den så vidt er høyere enn i den øvrige befolkningen. For alle disse gruppene gjenstår imidlertid en viss overrepresentasjon som er statistisk signifikant (se vedleggstabeller B5 og B6).

Figur 3.5 Antall gjerningspersoner for voldslovbrudd (venstre) og ordens- og integritetskrenkelse (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn

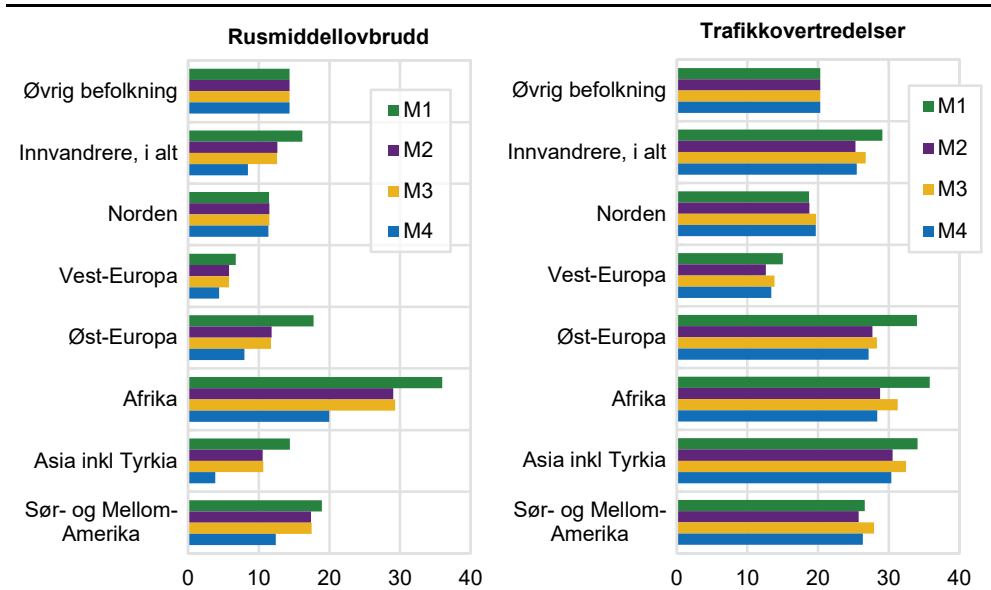

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B7 og B8.

Figur 3.5 viser andelen gjerningspersoner siktet for vold og mishandling (venstre) og ordens- og integritetskrenkelser (høyre). Bildet er relativt likt det vi så i Figur 3.4, og innvandrere fra Norden og Vest-Europa er underrepresenterte for begge gruppene av lovbrudd sammenlignet med den øvrige befolkningen. Videre er innvandrere fra de andre regionene overrepresenterte, med den største graden av overrepresentasjon blant innvandrere fra Afrika. Det er verdt å merke seg at selv om andelen gjerningspersoner blant personer fra Afrika er høyest for ordens- og integritetskrenkelser er det også en større andel av den øvrige befolkningen som begår slike lovbrudd, og *overrepresentasjonen* er derfor størst for voldslovbrudd. Forskjeller i kjønn, alder og sysselsetting er viktig også her, og da særlig når det gjelder landgruppene utenfor Vest-Europa/Norden. Etter at vi justerer for kjønn, alder, bosted og sysselsetting er personer fra Øst-Europa *underrepresentert* som gjerningspersoner for ordens- og integritetskrenkelser sammenlignet med den øvrige befolkningen (7,3 vs. 11,3 per 1000), mens andelen gjerningspersoner for voldslovbrudd er 6,3 per 1000 i begge grupper. For de andre to gruppene består overrepresentasjonen, og den er størst blant innvandrere fra Afrika. I denne gruppen er den justerte andelen gjerningspersoner (M4) for vold og mishandling 17,3 per 1000 (sammenlignet med 6,3 i øvrig befolkning) og 23,1 per 1000 (sammenlignet med 11,3) for ordens- og integritetskrenkelser. Dette tilsvarer en overrepresentasjon på henholdsvis 174 prosent og 101 prosent.

Figur 3.6 viser andelen gjerningspersoner for rusmiddellovbrudd (venstre) og trafikkovertrjedelser (høyre). Her er bildet noe annerledes enn i de to foregående figurene, særlig når vi ser på modellene som kontrollerer for befolkningssammensetning (M2-M4). For rusmiddellovbrudd forsvinner overrepresentasjonen for innvandrere fra Øst-Europa etter justering for forskjeller i kjønns- og alderssammensetningen (M2), og justering for sysselsetting (M4) øker underrepresentasjonen ytterligere. Innvandrere fra Norden og Vest-Europa er underrepresenterte som gjerningspersoner for rusmiddellovbrudd i alle modeller, og innvandrere fra Asia i M2-M4 (mens den ujusterte andelen er helt lik øvrig befolkning). Blant innvandrere fra Afrika består imidlertid en overrepresentasjon (som er statistisk signifikant, se vedleggstabell B9); etter at forskjeller i kjønn, alder, bosted og sysselsetting er tatt hensyn til, er den justerte andelen gjerningspersoner 20,0 per 1000 (sammenlignet med 14,4 per 1000 i øvrig befolkning).

Figur 3.6 Antall gjerningspersoner for rusmiddellovbrudd (venstre) og trafikkovertrjedelse (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn.

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B9 og B10.

For trafikkovertrjedelser er det i hovedsak de samme gruppene som er over- og underrepresentert som tidligere, men graden av overrepresentasjon for innvandrere fra Øst-Europa, Afrika og Asia er mye jevnere her enn vi har sett for de andre gruppene av lovbrudd. Å kontrollere for kjønn og alder (M2) reduserer fremdeles graden av overrepresentasjonen noe, mens å kontrollere for bosted øker den igjen. Dette kan blant annet skyldes at de antallet anmeldte trafikkovertrjedelser per innbygger er lavere i de største og mest sentrale kommunene (se [Statistikkbank tabell 08486](#)). Sysselsetting har relativt beskjeden forklaringskraft for forskjeller i andelen som begår trafikkovertrjedelser, noe som kan tyde på at sosioøkonomiske faktorer er en viktigere forklaringsfaktor for andre kriminalitetsgrupper.

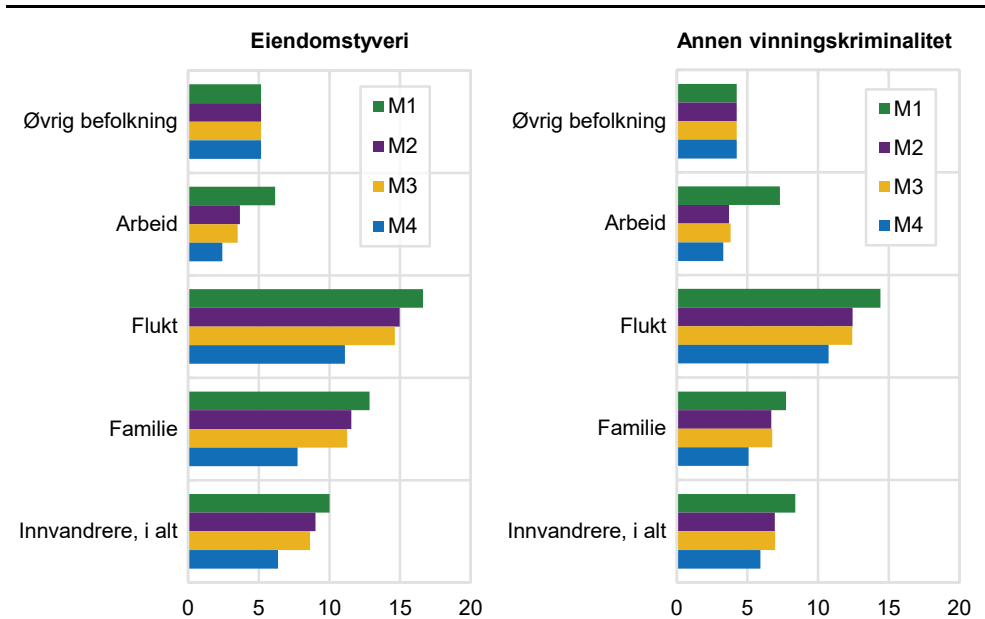
Lovbruddsgruppe etter innvandringsgrunn

Figur 3.7-Figur 3.9 bryter ned andelen gjerningspersoner for de ulike lovbruddsgruppene etter innvandringsgrunnene arbeid, flukt og familie. Personer med ukjent innvandringsgrunn inngår ikke i analysen. Vi presenterer resultatene på samme måte som over med to lovbruddsgrupper per figur.

Figur 3.7 viser andelen gjerningspersoner for eiendomstyveri (venstre) og annen vinningskriminalitet (høyre) blant øvrig befolkning og innvandrere med ulike innvandringsgrunner. Arbeidsinnvandrere er i utgangspunktet noe overrepresentert for begge typer lovbrudd, men hele denne overrepresentasjonen kan forklares i

forskjeller i kjønns- og alderssammensetningen i de to gruppene. Når slike forskjeller er tatt hensyn til, er arbeidsinnvandrere *under*representert som gjerningspersoner for både eiendomstyveri og annen vinningskriminalitet. Både flyktninger og familieinnvandrere er overrepresenterte for begge disse lovbruddsgruppene, og overrepresentasjonen er størst for personer med fluktbakgrunn. Her er andelen gjerningspersoner drøyt 3 ganger så høy som i den øvrige befolkningen. Når befolkningssammensetningen tas hensyn til reduseres forskjellene en god del, og vi ser at forskjeller i sysselsettingsgrad forklarer en betydelig del av overrepresentasjonen for både flyktninger og familieinnvandrere. Samtidig består overrepresentasjonen i begge disse gruppene også etter at slike forskjeller tas hensyn til, og overrepresentasjonen forblir videre størst blant flyktninger.

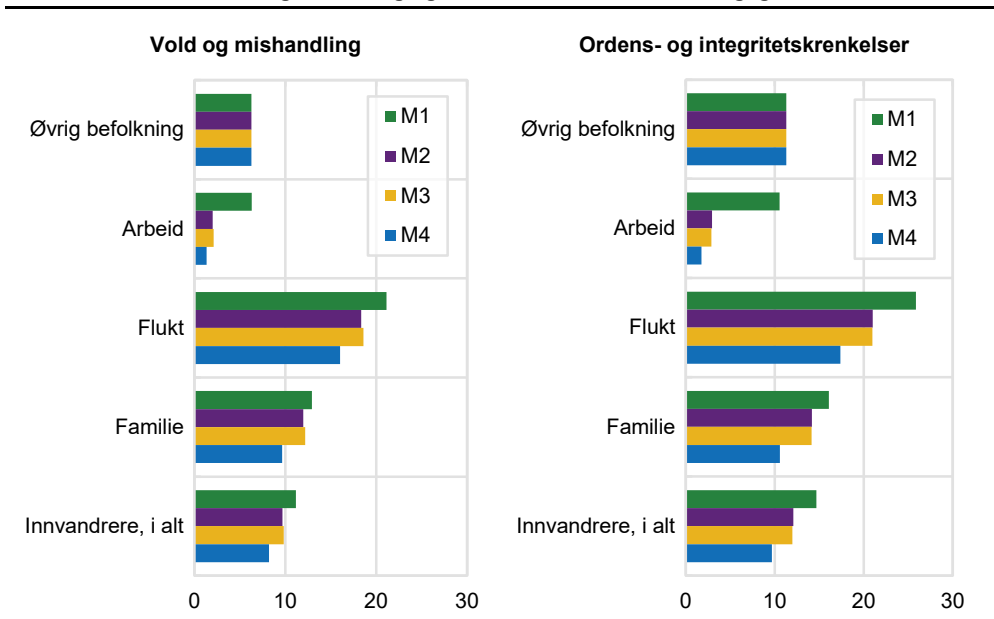
Figur 3.7 Antall gjerningspersoner for eiendomstyveri (venstre) og annen vinningskriminalitet (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B11 og B12.

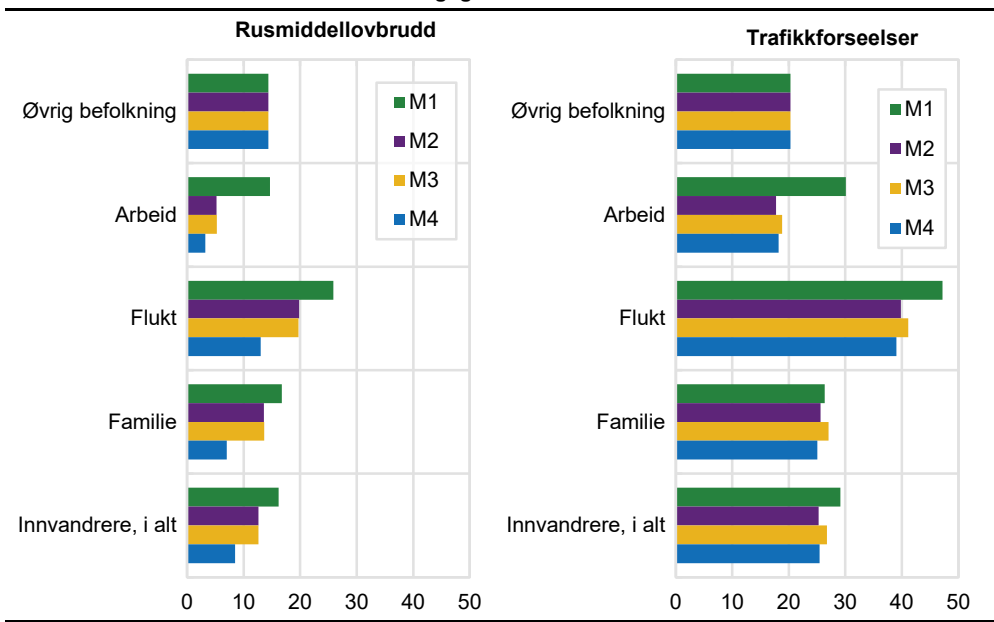
Figur 3.8 viser andelen gjerningspersoner for voldslovbrudd (venstre) og ordens- og integritetskrenkelses (høyre) etter innvandringsgrunn. Mønsteret vi ser i disse figurene er relativt like de foregående, men arbeidsinnvandrere har like stor andel gjerningspersoner som øvrig befolkning før befolkningssammensetningen tas hensyn til. Etter kontroll for kjønn og alder er denne gruppen betydelig underrepresentert, og har om lag en tredjedel så mange gjerningspersoner per 1000 som den øvrige befolkningen. Personer med fluktbakgrunn er mest overrepresenterte også for disse lovbruddsgruppene, og her ser vi at å justere for kjønn, alder og sysselsetting reduserer andelen gjerningspersoner med mellom 20 og 30 prosent. Blant familieinnvandrere er overrepresentasjonen betydelig lavere, og da særlig for ordens- og integritetskrenkelses. Når forskjeller i kjønn, alder, bosted og sysselsetting tas hensyn til, er andelen gjerningspersoner for ordens- og integritetskrenkelses noe lavere i denne gruppen enn i den øvrige befolkningen (10,6 vs. 11,3 per 1000, med øvre grense for konfidensintervallet på 11,2).

Figur 3.8 Antall gjerningspersoner for voldslovbrudd (venstre) og ordens- og integritetskrenkelser (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell B13 og B14.

Figur 3.9 Antall gjerningspersoner for rusmiddelovbrudd (venstre) og trafikkovertrødelser (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B15 og B16.

Endelig viser Figur 3.9 andelen gjerningspersoner for rusmiddelovbrudd (venstre) og trafikkovertrødelser (høyre), og som tidligere er bildet litt annerledes for disse lovbruddsgruppene. Arbeidsinnvandrere er så vidt overrepresenterte som gjerningspersoner for rusmiddelovbrudd, og graden av overrepresentasjon for de andre to gruppene er lavere her enn for de andre gruppene lovbrudd. Etter at forskjeller i befolkningssammensetningen er kontrollert for (M4) er alle gruppene underrepresenterte sammenlignet med øvrig befolkning. Graden av overrepresentasjon er noe jevnere også for trafikklovbrudd, og dette er den eneste lovbruddsgruppen hvor andelen gjerningspersoner er høyere blant arbeidsinnvandrere enn familieinnvandrere. Å kontrollere for kjønn og alder (M2) forklarer hele overrepresentasjonen blant arbeidsinnvandrere og en betydelig del av overrepresentasjonen blant personer med fluktbakgrunn, og arbeidsinnvandrere er igjen

underrepresenterte når forskjeller i befolkningssammensetningen er justert for. Underrepresentasjonen er imidlertid ikke like stor som for andre grupper av lovbrudd.

3.3. Gjerningspersoner blant norskfødte med innvandrerforeldre

I dette delkapittelet ser vi nærmere på andelen gjerningspersoner blant norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning som var bosatt og minst 15 år gamle per 1.1.2010. Også her undersøker vi variasjon etter landbakgrunn, innvandringsgrunn og til slutt ulike grupper kriminalitet. Grunnet det lave antallet norskfødte personer med innvandrerforeldre som er over den kriminelle lavalder er det imidlertid ikke mulig å gjøre like nyanserte analyser som for innvandrere.

Tabell 3.6 viser oss det totale antallet gjerningspersoner blant norskfødte med innvandrerforeldre, brutt ned etter foreldrenes landbakgrunn og innvandringsgrunn. Tallet i den øverste raden i tabellen kjenner vi igjen fra tidligere; det er 44,9 gjerningspersoner per 1000 bosatt i den øvrige befolkningen. Blant norskfødte med innvandrerforeldre er tallet 112,9. Som tidligere finner vi store variasjoner avhengig av landbakgrunn og innvandringsgrunn, og overrepresentasjonen er størst blant norskfødte med innvandrerforeldre fra land i Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika, samt blant norskfødte med innvandrerforeldre som er flyktninger og familieinnvandrere. Den høyeste andelen gjerningspersoner finner vi blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Sør- og Mellom-Amerika, noe som gjør at bildet er noe annerledes enn vi så for innvandrere (hvor andelen gjerningspersoner var høyere blant innvandrere fra både Asia og Afrika). Ser vi bort i fra dette ene unntaket er imidlertid mønstrene i over- og underrepresentasjonen relativt like dem vi ser for innvandrere fra samme region.

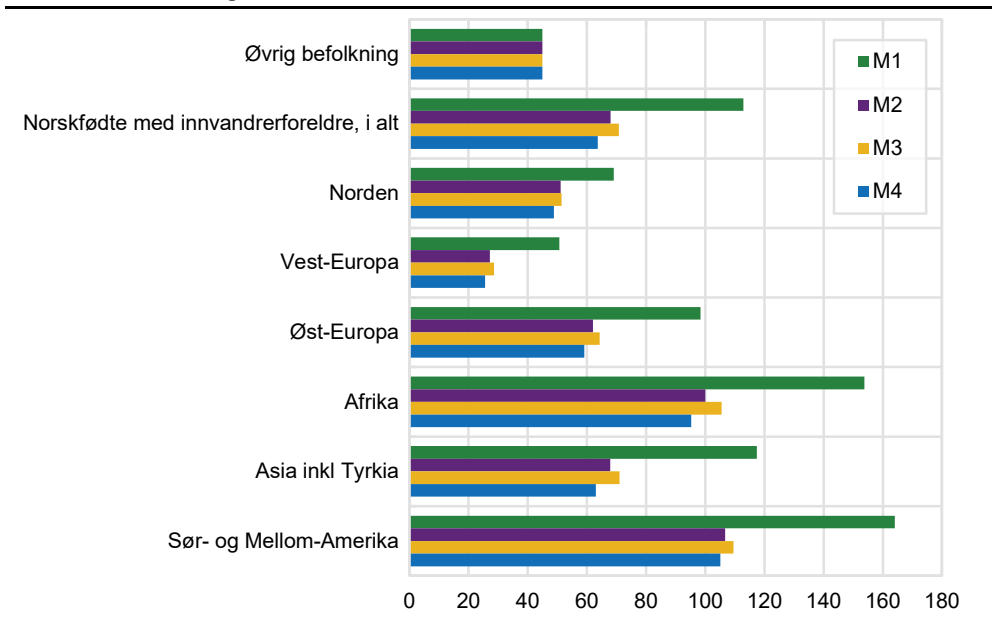
Tabell 3.6 Gjerningspersoner 2010-2013, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning, etter foreldrenes landbakgrunn (region) og innvandringsgrunn. Antall og antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, justert for kjønns- og alderssammensetning.

	Antall	Per 1000 (M1)	Per 1000, justert for alder og kjønn (M2)
Øvrig befolkning	154 326	44,9	44,9
Norskfødte med innvandrerforeldre, totalt	2 710	112,9	67,9
<i>Etter foreldrenes landbakgrunn</i>			
Norden	125	69,1	51,1
Vest-Europa utenom Norden	66	50,7	27,2
Øst-Europa	231	98,4	62,0
Nord-Amerika	-	-	-
Afrika	354	153,8	100,1
Asia inkl. Tyrkia	1 773	117,4	67,8
Sør- og Mellom-Amerika	154	164,0	106,7
Oseania	-	-	-
<i>Etter foreldrenes innvandringsgrunn</i>			
Arbeid	-	-	-
Flukt	681	120,3	62,8
Utdanning	-	-	-
Familie	299	124,3	56,7
Annen/Ukjent	1 727	108,7	71,8

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell B19 og B18.

Som vi så i Figur 3.1 var aldersfordelingen svært ulik for norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen, med en langt høyere andel unge personer blant de førstnevnte. Å ta hensyn til slike aldersforskjeller er derfor svært viktig når man sammenligner tall for disse gruppene, og som vi ser av den høyre kolonnen av tabell 3.6 (og av Figur 3.10) har kjønns- og alderssammensetningen svært mye å si for at andelen gjerningspersoner er høyere blant norskfødte med innvandrerforeldre enn i den øvrige befolkningen.

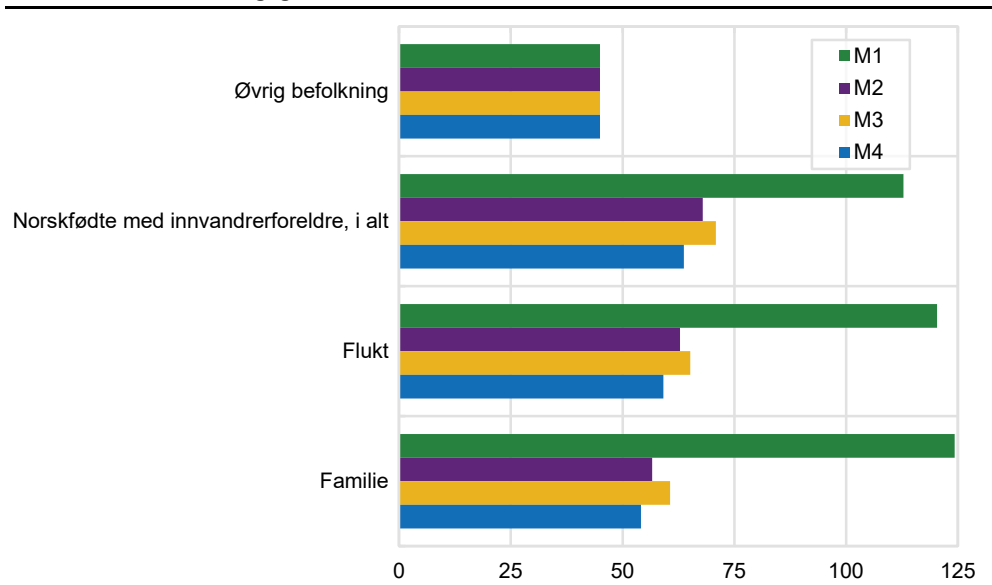
Figur 3.10 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre etter foreldrenes landbakgrunn.

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B19.

Som tidligere ses betydningen av kjønn og alder på forskjellene mellom den grønne og den lilla søylen (dvs. mellom M1 og M2) i Figur 3.10. Forskjeller i alder forklarer en betydelig del av overrepresentasjonen for alle grupper av norskfødte med innvandrerforeldre, og særlig for gruppene som er mest overrepresentert: For norskfødte med innvandrerforeldre fra Sør- og Mellom-Amerika synker andelen gjerningspersoner fra 164,0 til 106,7 og for de med foreldre fra Afrika fra 153,8 til 100,1. Dette tilsvarer i begge tilfeller en nedgang på 35 prosent. Forskjeller i bosted (M3) har svært lite å si, mens *fars* sysselsetting (M4) reduserer andelen gjerningspersoner noe for norskfødte med innvandrerforeldre fra Asia og Afrika.

Figur 3.11 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre etter foreldrenes innvandringsgrunn.

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell B18.

Figur 3.11 viser andelen gjerningspersoner for norskfødte med innvandrerforeldre med ulikt oppholdsgrunnlag. Også her forklarer alderssammensetningen mye av forskjellene blant gruppene som er mest overrepresentert; for både norskfødte med foreldre som er flyktninger og familieinnvandrere blir andelen gjerningspersoner

omtrent halvert når kjønns- og alderssammensetningen tas hensyn til – nedgangen i disse gruppene er på henholdsvis 48 og 54 prosent. Søylene for M3 viser at bosted har begrenset forklaringskraft når man søker å forstå årsakene til overrepresentasjonen i andel gjerningspersoner blant norskfødte med innvandrerforeldre som fikk opphold på ulikt grunnlag, mens forskjeller i fars sysselsetting (M4) har en viss betydning. Det er imidlertid kjønns- og alderssammensetningen som forklarer mesteparten av overrepresentasjonen i begge grupper. Begge grupper har en høyere andel gjerningspersoner enn personer i den øvrige befolkningen også i M4, men det er verdt å merke seg at det er langt mindre variasjon mellom ulike grupper av norskfødte med innvandrerforeldre når vi deler dem opp etter foreldrenes innvandringsgrunn enn når vi deler dem opp etter foreldrenes landbakgrunn.

Lovbruddsgruppe

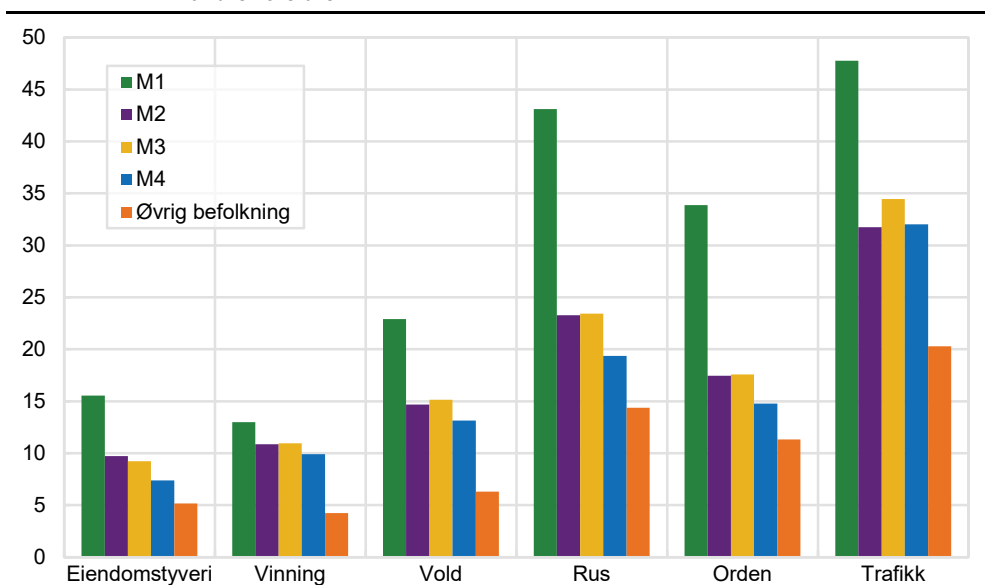
Avslutningsvis ønsker vi å se nærmere på andelen gjerningspersoner blant norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning for ulike typer lovbrudd. Som tidligere teller vi med alle lovbrudd som har blitt begått i perioden 2010-2013, og rapporterer tall for andelen i hver befolkningsgruppe som har begått minst ett lovbrudd av en gitt lovbruddsgruppe. Ettersom antallet norskfødte med innvandrerforeldre er såpass lavt, er det ikke mulig å bryte ned disse tallene ytterligere etter foreldrenes landbakgrunn og innvandringsgrunn.

Tabell 3.7 Gjerningspersoner 2010-2013, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning, etter type kriminalitet. Antall og antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010

	Øvrig befolkning		Norskfødte med innvandrerforeldre		
	Antall	Per 1000 (M1)	Antall	Per 1000 (M1)	Per 1000, justert for alder og kjønn (M2)
Eiendomstyveri	17 702	5,2	373	15,5	9,7
Annet vinningslovbrudd	14 547	4,2	312	13,0	10,9
Eiendomsskade	5 894	1,7	88	3,7	0,4
Vold og mishandling	21 586	6,3	550	22,9	14,7
Seksuallovbrudd	2 734	0,8	33	1,4	0,8
Rusmiddellovbrudd	49 332	14,4	1 035	43,1	23,3
Ordens- og integritetskrenkelse	38 832	11,3	813	33,8	17,4
Trafikkovertredelse	69 712	20,3	1 147	47,7	31,7
Annet lovbrudd	5 160	1,5	31	1,3	0,5

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B17.

Figur 3.12 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, etter lovbruddsgruppe. Norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning. Ujusterte andeler (M1) og andeler justert for kjønn og alder (M2), kjønn, alder og bosted (M3), og kjønn, alder, bosted og fars sysselsetting (M4) for norskfødte med innvandrerforeldre

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell B17.

Som vi ser av Tabell 3.7 er norskfødte med innvandrerforeldre overrepresentert som gjerningspersoner for alle lovbruddsgrupper med unntak av kategorien «andre lovbrudd». Graden av overrepresentasjon er også relativt lik på tvers av lovbruddsgrupper. Unntaket er seksuallovbrudd, hvor det ikke er noen forskjell i andelen gjerningspersoner mellom norskfødte med innvandrerforeldre øvrig befolkning etter at kjønns- og alderssammensetningen er tatt hensyn til.

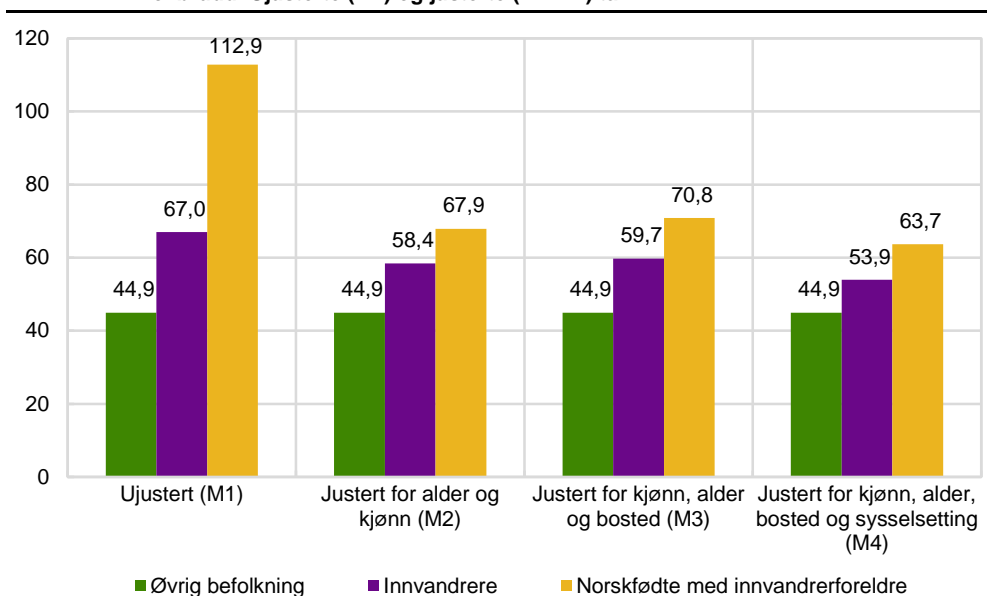
Som tidligere er det viktig å ta hensyn til betydningen av befolknings sammensetningen i tolkningen av disse resultatene. Figur 3.12 viser andelen gjerningspersoner for de seks største lovbruddsgruppene i øvrig befolkning og for norskfødte med innvandrerforeldre totalt sett (M1), justert for kjønn og alder (M2), justert for kjønn, alder og bosted (M3), og justert for kjønn, alder bosted og fars sysselsetting (M4). De grønne, lilla og oransje søylene gjenspeiler tallene i Tabell 3.7.

Som vi ser reduseres overrepresentasjonen en god del for alle lovbruddsgrupper når kjønn og alder tas hensyn til, og med unntak for trafikkovertrødelser følger en viss reduksjon også av justering for forskjeller i fars sysselsetting (M4). For alle lovbruddsgrupper forblir imidlertid norskfødte med innvandrerforeldre overrepresenterte sammenlignet med øvrig befolkning også etter at befolkningsstruktur er tatt hensyn til. Dette gjelder også for rusmiddellovbrudd, hvor innvandrere var underrepresenterte. Dette viser at det er noen forskjeller mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i hva slags lovbrudd de er overrepresentert for.

3.4. Gjerningspersoner blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre: Hovedfunn

I kapittel 3 har vi undersøkt hvor stor andel av alle innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning som var bosatt og minst 15 år gamle per 1.1.2010 som begikk minst ett lovbrudd i perioden 2010-2013. Vi har sett på variasjoner etter eget eller foreldrenes fødeland og innvandringsgrunn, og variasjon i andel gjerningspersoner for ulike typer lovbrudd. Fokuserer vi på de samlede mønstrene fordeler andelen gjerningspersoner i de tre befolkningsgruppene seg slik vi ser i Figur 3.13.

Figur 3.13 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, for innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre, og øvrig befolkning. Alle lovbrudd. Ujusterte (M1) og justerte (M2-M4) tall

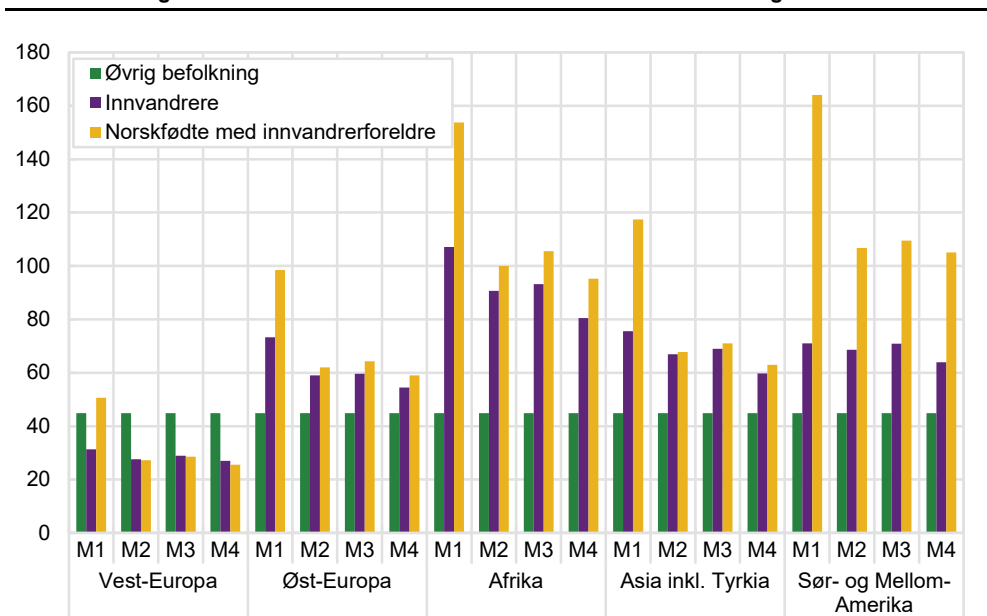
Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell B2 og B17.

Som vi ser, er det betydelig variasjon i andelen gjerningspersoner i de tre gruppene (M1). Blant innvandrere er det 67 gjerningspersoner per 1000 bosatt, mens tallet blant norskfødte med innvandrerforeldre er 113 og 45 i øvrig befolkning. Andelen gjerningspersoner er med andre ord 49 prosent høyere blant innvandrere og 151 prosent høyere blant norskfødte med innvandrerforeldre enn i øvrig befolkning. Videre er andelen gjerningspersoner 69 prosent høyere blant norskfødte med innvandrerforeldre enn blant innvandrere. M2 viser oss imidlertid at en betydelig del av disse forskjellene skyldes at det er en høyere andel unge personer (dvs. personer i en kriminelt «aktiv» alder) blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Særlig for norskfødte med innvandrerforeldre er alderen viktig: etter at aldersforskjellen er tatt hensyn til er andelen gjerningspersoner i denne gruppen redusert med 45 gjerningspersoner per 1000, eller med 39,9 prosent av opprinnelig verdi. Dette gjør at forskjellen mellom de tre gruppene er mindre, selv om både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre forblir overrepresenterte som registrerte gjerningspersoner sammenlignet med øvrig befolkning. Norskfødte med innvandrerforeldre forblir også overrepresenterte sammenlignet med personer som selv har innvandret. Som vi ser av M3 og M4, og som forventet gitt mønstrene vi har sett ellers i analysen, forklarer bosted og (egen eller fars) sysselsetting svært lite av forskjellene mellom gruppene etter at kjønn og alder er tatt hensyn til. Etter at vi har tatt hensyn til befolkningssammensetningen (M4) er overrepresentasjonen på 20 prosent for innvandrere og 42 prosent for norskfødte med innvandrerforeldre.

Analysene i kapittel 3 har videre vist at det er store forskjeller i andelen gjerningspersoner blant innvandrere med ulike bakgrunn, og at mens innvandrere i *gjennomsnitt* er overrepresentert, finnes det både overrepresenterte og underrepresenterte grupper innad i gruppen av innvandrere. Innvandrere fra asiatiske og afrikanske land, herunder Afghanistan, Iran, Irak og Somalia, er mest overrepresentert. Personer med bakgrunn fra vesteuropeiske og nordamerikanske land, samt enkelte asiatiske land (herunder India, Kina, Thailand og Filipinene) er underrepresentert. Mønsteret blant norskfødte med innvandrerforeldre er relativt likt det vi finner for foreldregenerasjonen, men her har vi (grunnet størrelsen på denne gruppen) kun undersøkt forskjeller mellom foreldrenes fødeland delt inn i verdensregioner. Figur 3.14 viser andelen gjerningspersoner blant øvrig befolkning, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra de fire største regionene i utvalget vårt: Vest-Europa, Øst-Europa, Asia (inkl. Tyrkia) og Afrika. M1-M4 er definert som tidligere.

Som vi ser er innvandrere fra Vest-Europa underrepresenterte som gjerningspersoner sammenlignet med øvrig befolkning, og dette gjelder også for norskfødte med innvandrerforeldre fra Vest-Europa når kjønns- og aldersforskjeller er tatt hensyn til. For de andre tre gruppene er både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre overrepresenterte, og andelen gjerningspersoner er høyest blant *innvandrere* fra Afrika og *norskfødte med innvandrerforeldre* fra Sør- og Mellom-Amerika. Utover dette er mønstrene i over- og underrepresentasjonen relativt like blant norskfødte med innvandrerforeldre som for innvandrere. Forskjeller i befolkningssammensetningen – og da særlig for kjønn og alder (M2) – forklarer en god del av overrepresentasjonen. Dette gjelder spesielt for norskfødte med innvandrerforeldre, som er en gruppe med lav gjennomsnittsalder. Etter justering for kjønn og alder er det kun norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika og Sør- og Mellom-Amerika, samt fra Norden (resultater ikke vist), som har en signifikant høyere andel gjerningspersoner enn innvandrere fra samme region (jf. vedleggstabeller B4 og B19).

Figur 3.14 Antall gjerningspersoner per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er fordelt etter landbakgrunn

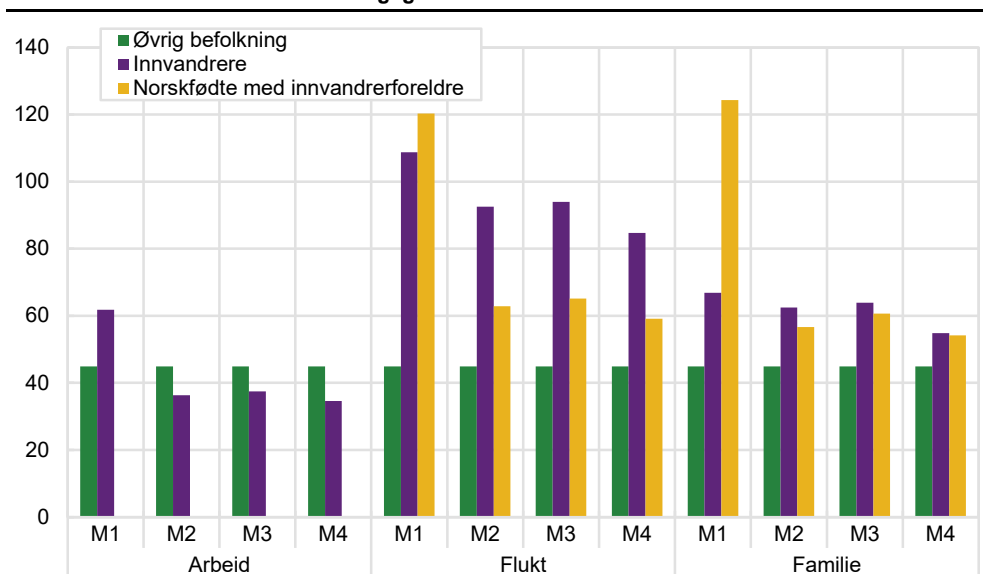

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabeller B4 og B19.

Vi har også undersøkt variasjon etter egen eller foreldrenes innvandringsgrunn. Figur 3.15 oppsummerer andelen gjerningspersoner blant øvrig befolkning, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter grunnlaget for opphold i Norge. Når vi snakker om norskfødte med innvandrerforeldre, er det foreldrenes grunnlag for opphold det siktes til. Blant arbeidsinnvandrere er andelen gjerningspersoner høyere enn i øvrig befolkning, men etter at befolkningssammensetningen er tatt hensyn til blir gruppen underrepresentert. Grunnet det lave antallet norskfødte barn av arbeidsinnvandrere kan vi ikke se nærmere på andelen gjerningspersoner i denne gruppen. Blant familieinnvandrere er både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre overrepresenterte i M1, og overrepresentasjonen består i begge grupper også etter at forskjeller i befolkningssammensetningen er justert for.

Forskjellen mellom familieinnvandrere og norskfødte med foreldre som er familieinnvandrere kan imidlertid forklares av befolkningssammensetningen i de to gruppene, og de justerte andelen gjerningspersoner i M4 er ikke statistisk signifikant forskjellige (jf. vedleggstabeller B2 og B18). Endelig ser vi igjen at både flyktninger og norskfødte med foreldre som er flyktninger er overrepresenterte som gjerningspersoner. Her er imidlertid forskjellen mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre mindre enn blant familieinnvandrere, og å justere for befolkningssammensetningen har betraktelig mer å si for norskfødte med flyktningeforeldre enn for flyktninger. Dette fører til at blant personer med fluktbakgrunn er den justerte andelen gjerningspersoner høyere blant innvandrer-generasjonen enn blant norskfødte med innvandrerforeldre. Dette er den eneste gruppen vi har sett på hvor dette er tilfelle. Sammenligner vi norskfødte med innvandrerforeldre på tvers av foreldrenes innvandringsgrunn ser vi også at nivået er relativt likt, og ligger på ca. 60 gjerningspersoner per 1000. Det er med andre ord betydelig mer variasjon mellom innvandrere med ulike innvandringsgrunn enn det er mellom norskfødte med innvandrerforeldre hvis foreldre har ulike innvandringsgrunn.

Figur 3.15 Antall gjerningspersoner per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er fordelt etter henholdsvis egen eller foreldrenes innvandringsgrunn

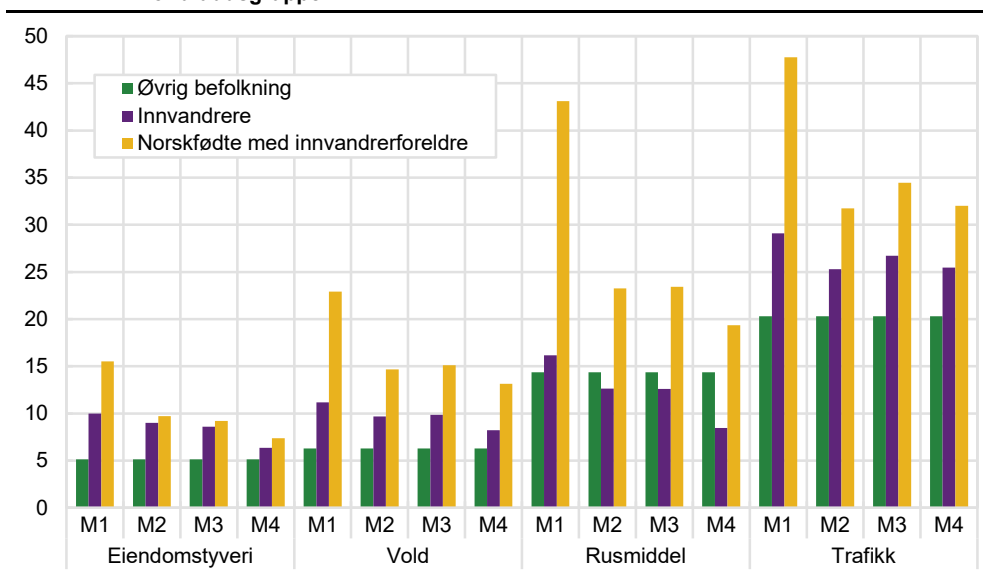

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabeller B2 og B18.

Endelig har vi undersøkt variasjon i innvandreres og norskfødte med innvandrerforeldres over- og underrepresentasjon som gjerningspersoner for ulike grupper av lovbrudd. Tallene for de fire største lovbruddsgruppene oppsummeres i figur 3.17.

De ujusterte tallene (M1) viser at både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er overrepresenterte som gjerningspersoner for samtlige lovbruddsgrupper i modellen, og at overrepresentasjonen er størst blant norskfødte med innvandrerforeldre. De justerte tallene (M2-M4), som tar hensyn til forskjeller i kjønn, alder, bosted og sysselsetting, viser at en god del av den observerte overrepresentasjonen kan skyldes forskjeller på disse variablene. Overrepresentasjonen består imidlertid for alle lovbruddsgrupper med unntak av rusmiddellovbrudd; her er innvandrere *underrepresentert* når forskjeller i kjønn og alder er tatt hensyn til. I M4 er overrepresentasjonen mellom 23 og 31 prosent for innvandrere, for henholdsvis eiendomstyveri og vold og mishandling, og mellom 34 og 109 prosent for norskfødte med innvandrerforeldre, for henholdsvis rusmiddellovbrudd og vold og mishandling.

Figur 3.17: Antall gjerningspersoner per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, etter utvalgte lovbruddsgrupper

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabeller B3 og B17.

Gjengangere

Avslutningsvis kan det være verdt å understreke at fokuset i dette kapittelet er på gjerningspersoner, eller personer som har begått minst ett lovbrudd, og at denne gruppen inkluderer både personer som begår kun ett lovbrudd og de som begår gjentatt kriminalitet og kan kalles gjengangere. Et relevant spørsmål er derfor hvorvidt andelen gjengangere varierer blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning, et spørsmål Tabell 3.8 belyser.

Tabell 3.8 Antall lovbrudd per gjerningsperson 2010-2013, etter innvandringskategori. Bosatte 15 år eller eldre per 1.1.2010. Antall og prosent

	Innvandrere		Norskfødte med innvandrerforeldre		Øvrig befolkning	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1	16 987	60,70	1 357	50,07	91 429	59,24
2	4 977	17,78	490	18,08	24 871	16,12
3	2 090	7,47	256	9,45	10 925	7,08
4	1 153	4,12	139	5,13	6 188	4,01
5 eller mer	2 778	9,93	468	17,27	20 913	13,55
Totalt	27 985	100,00	2 710	100,00	154 326	100,00

Kilde: SSB, egne beregninger.

Som vi ser har de fleste gjerningspersoner begått kun ett lovbrudd i løpet av perioden 2010-2013. Dette gjelder imidlertid for en noe større andel av gjerningspersonene blant innvandrere og øvrig befolkning enn blant norskfødte med innvandrerforeldre; i de to førstnevnte gruppene har henholdsvis 60,7 prosent og 59,2 prosent begått kun ett lovbrudd, mens det tilsvarende tallet er 50,1 prosent blant norskfødte med innvandrerforeldre. Tilsvarende er det en noe større andel blant norskfødte med innvandrerforeldre som har begått 5 lovbrudd eller flere; 17,3 prosent sammenlignet med 9,9 prosent av gjerningspersonene blant innvandrere og 13,6 prosent av gjerningspersonene blant øvrig befolkning. Som tidligere er alderssammensetningen viktig her, da det er vanligere å begå flere lovbrudd med kortere mellomrom når man er i slutten av tenårene og begynnelsen av 20-årene enn senere i livet. Det er små forskjeller i antall begåtte lovbrudd blant gjerningspersoner blant innvandrere og øvrig befolkning, men en noe større andel av gjerningspersonene i øvrig befolkning begår fem lovbrudd eller mer.

4. Siktete personer blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen: Utviklingen over tid 1992-2015

I dette kapittelet fokuserer vi på personer som er registrert som siktet i SSBs statistikk over etterforskede lovbrudd, gjennomgående omtalt som *siktete personer*. Som i kapittel 3 er dette personer som har fått en rettskraftig avgjørelse mot seg når politietterforskningen av et lovbrudd avsluttes og saken regnes som oppklart. Hovedforskjellen på analysene i dette kapittelet og i kapittel 3 er at vi fokuserer på *siktelsesår* heller enn gjerningsår, og inkluderer alle siktete personer mellom 1992 og 2015 uavhengig av når lovbruddet ble begått. Således er data-grunnlaget i dette kapittelet svært likt offisiell statistikk, med det unntak at vi kun inkluderer bosatte personer som er 15 år eller mer. Som tidligere er vi interessert i andelen bosatte personer i en gitt befolkningsgruppe som blir siktet, og i dette kapittelet regner vi ut andelen av alle bosatte personer per 1.1 i det enkelte år som blir siktet for minst ett lovbrudd (totalt og innen en gitt lovbruddsgruppe) i løpet av dette året. Vi aggregerer med andre ord *ikke* opp lovbruddene over fire år slik vi gjorde i kapittel 3, og andelen lovbrøyttere er derfor lavere. Vi undersøker fremdeles variasjoner etter landbakgrunn, innvandringsgrunn og lovbruddsgruppe, men legger til grunn en gruppering av personer ettersom antallet innvandrere (og særlig norskfødte med innvandrerforeldre) har endret seg mye i perioden og for noen årganger er svært lave. Vi ønsker fremdeles å undersøke betydningen av befolkningssammensetningen for eventuelle mønstre i over- og underrepresentasjon, og kontrollerer gjennomgående for kjønn og alder (målt per 1.1. et gitt år). Alle analysene har et eksplisitt fokus på endring i over- og underrepresentasjon over tid.

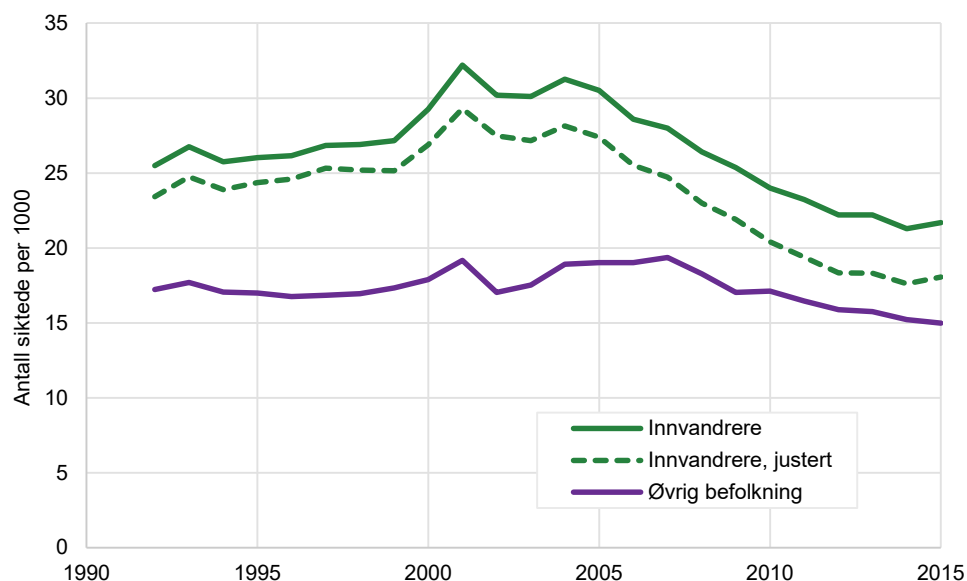
Dataene for analysen i dette kapitlet lages ved at alle årsfilene over bosatte personer per 1. januar i årene 1992- 2015 settes sammen til en paneldatafil. Det er ikke et krav at man har vært bosatt sammenhengende og/eller har vært over 15 år i hele analyseperioden, og individer som innvandrer og/eller fyller 15 etter 1992 inkluderes derfor fra og med det året de får permanent oppholdstillatelse eller fyller 15 år. På samme måte vil individer som dør eller utvandrer i løpet av perioden være en del av tallmaterialet fram til dette skjer. Det eneste kravet vi setter er at alle personene skal være 15 år eller eldre (dvs. over den kriminelle lavalder) ved inngangen av året. Dette gir oss en paneldatafil på totalt 89 648 583 observasjoner eller «personår», hvor 5 505 351 individer bidrar med mellom 1 og 24 observasjoner/personår hver.

4.1. Siktete personer blant innvandrere

Over perioden 1992-2015 har det i gjennomsnitt vært 26,4 siktete personer per 1000 innvandrere per år. Til sammenligning er det tilsvarende tallet for øvrig befolkning 17,3.¹² Det har imidlertid skjedd betydelige endringer over tid, se Figur 4.1. Her, og i de påfølgende figurene, vises antallet siktete per 1000 bosatt det oppgitte året i innvandrergruppen med den grønne, heltrukne kurven og antallet siktete pr 1000 i øvrig befolkning med den lilla. Den grønne, stiplede kurven angir det justerte antallet siktete blant innvandrere når forskjeller i kjønns- og alderssammensetningen er tatt hensyn til.

¹² Merk at disse tallene (og alle tallene i dette kapittelet) er lavere enn vi har sett i kapittel 3. Som beskrevet over skyldes dette at tallene kapittel 3 er basert på andelen personer som har begått minst ett lovbrudd over en fireårsperiode, mens vi her ser på andelen personer som blir siktet i ett gitt år.

Figur 4.1 Antall siktede personer per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell C1.

For den øvrige befolkningen (lilla kurve) har antall siktede per 1000 individer holdt seg relativt stabilt på mellom 15 og 20 siktede per 1000 over hele perioden, med en mer markert nedgang over de siste 8 årene. I 2007 ble 19,4 av 1000 personer i denne gruppen siktet for minst ett lovbrudd, og i 2015 var det tilsvarende tallet 15,0 per 1000. Det tilsvarer en nedgang på 23 prosent.

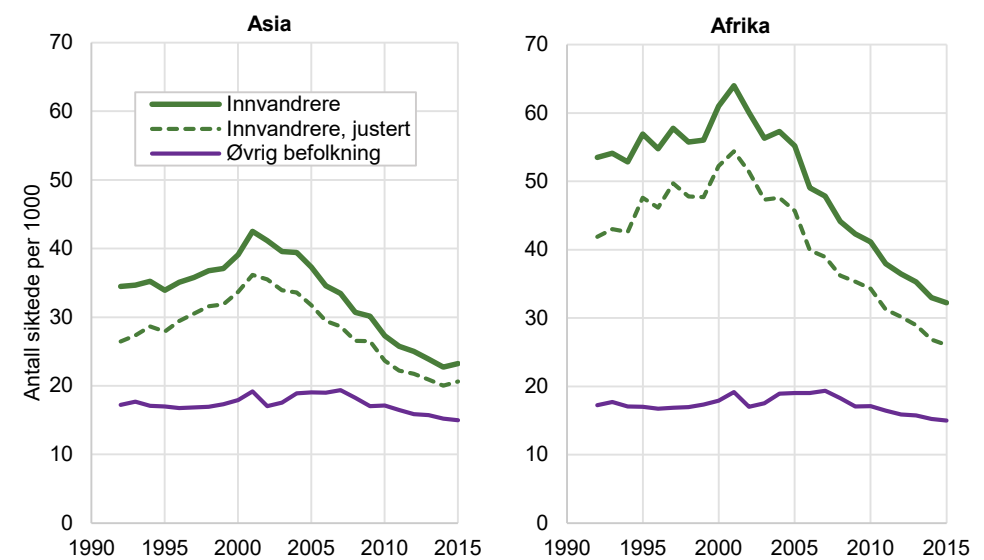
For innvandrere (se grønn, heltrukken kurve) ligger andelen siktede personer høyere enn blant øvrig befolkning over hele perioden, men det har skjedd betydelige endringer i *forskjellen* mellom gruppene over tid. I 1992 var per-tusen-andelen siktede personer 17,2 blant øvrig befolkning og 25,5 blant innvandrere, noe som tilsvarer en forskjell på 8,3 per 1000 eller 48 prosent. I 2001 hadde antallet gjerningspersoner økt til 19,2 per 1000 blant øvrig befolkning og til 32,2 per 1000 blant innvandrere, og den større økningen blant innvandrere gjorde at forskjellen økte til 13,0 siktede per 1000 eller 68 prosent. Fra og med 2004 ser vi imidlertid en fallende trend i andelen gjerningspersoner blant innvandrere – som fram til 2010 er sterkere enn den nedadgående trenden vi observerer i øvrig befolkning. Dette gjør at forskjellen i andel gjerningspersoner i 2015 er på 6,7 siktede per 1000, noe som tilsvarer 45 prosent.

Den stiplede linjen viser den justerte andelen gjerningspersoner blant innvandrere dersom vi tar hensyn til kjønns- og alderssammensetningen i de to gruppene. Som vi ser forklarer forskjeller i kjønn- og alderssammensetning noe av overrepresentasjonen, og forskjellen mellom den heltrukne og stiplede linjen har økt over tid. Dette skyldes en økende andel unge menn i innvandrergruppen over tid. Tar vi utgangspunkt i de justerte tallene, har forskjellen mellom innvandrere og øvrig befolkning gått ned fra 61 prosent i 2002 til 21 prosent i 2015. Også når vi tar utgangspunkt i de justerte tallene har graden av overrepresentasjon vært relativt uendret siden 2010, og ligget på ca. 20 prosent.

Landbakgrunn

I det følgende vil vi undersøke hvorvidt forskjellen i andelen siktede varierer etter innvandreres landbakgrunn. Vi grupperer enkeltland i samme regioner som i kapittel 3, og presenterer resultatene som linjediagrammer med to regioner per figur. Som tidligere angir den vertikale akse (y-aksen) antall siktede per 1000. Aksene er de samme for de to regionene som er inkludert i samme figur, men de varierer mellom Figur 4.2-Figur 4.4.

Figur 4.2 Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere fra Asia inkl. Tyrkia (venstre) og Afrika (høyre). Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere

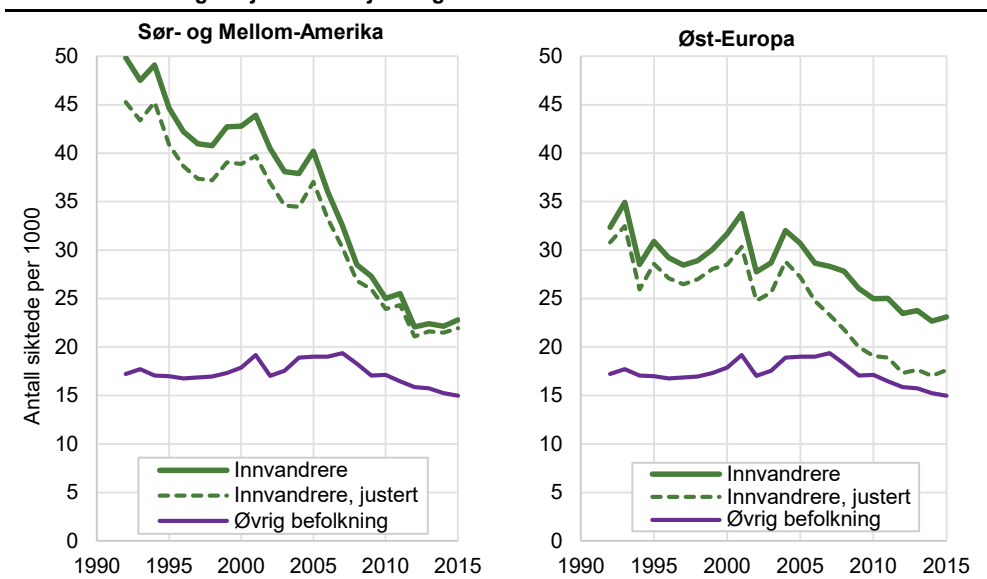
Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell C3.

Figur 4.2 viser antall siktede per 1000 blant innvandrere fra Asia (venstre diagram) og Afrika (høyre diagram) for hvert år mellom 1992 og 2015. Over hele perioden er andelen siktede innvandrere fra Asia høyere enn andelen for øvrig befolkning, og forskjellen økte fram til 2002. Etter dette observeres en nedadgående trend og forskjellen har over tid blitt mindre. Dette gjelder enten man justerer for kjønns- og alderssammensetning eller ikke. Korrigerings for alder og kjønn påvirker resultatet mindre i 2015 enn rundt årtusenskiftet. Årsaken er i første rekke at kvinner utgjorde et flertall av denne innvandrergruppen i 2015, mens de utgjorde et knapt mindretall i 2002. Her spiller en betydelig vekst i antall kvinnelige innvandrere fra Thailand og Filipinene en rolle.

Som det framgår av høyre diagram i Figur 4.2, er også innvandrerne fra Afrika overrepresentert i siktelsesstatistikken. Ved årtusenskiftet var det om lag tre ganger så mange siktede blant innvandrere fra Afrika som i den øvrige befolkningen. Denne gruppen består også av en relativt høy andel unge menn, og korrigerings for kjønn og alder gir derfor lavere overrepresentasjon. Samtidig ser vi også for denne gruppen en nedgang i andelen siktede etter 2002. I 2015 var overrepresentasjonen på 115 prosent, og justert for kjønn og alder på 74 prosent.

Andelen siktede blant innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika ligger også over det som gjelder for øvrig befolkning, se venstre diagram i Figur 4.3. For denne landgruppen har det vært en fallende trend over hele perioden 1992-2015. For denne landgruppen har kjønns- og alderssammensetning mindre å si mot slutten av perioden, noe som henger sammen med at kjønns- og alderssammensetningen blir likere den i øvrig befolkning over tid. For innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika har den kjønns- og aldersjusterte overrepresentasjonen sunket fra 163 prosent i 1992 til 47 prosent i 2015.

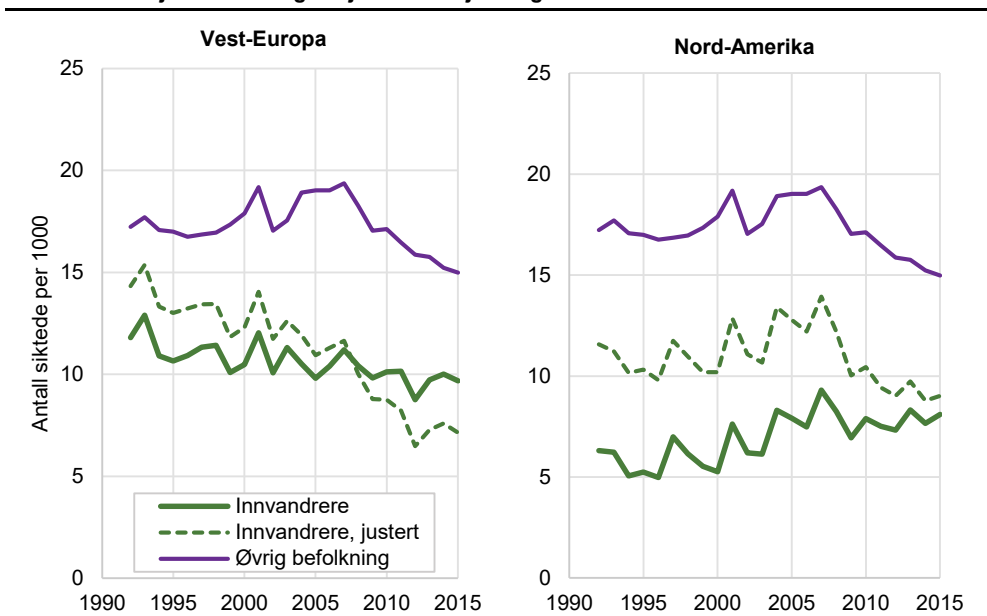
Figur 4.3 Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika (venstre) og Øst-Europa (høyre). Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell C4.

Høyre diagram i Figur 4.3 viser at også blant innvandrere fra Øst-Europa er det en overrepresentasjon. Også her observeres en viss fallende trend, særlig når man justerer for denne gruppens kjønns- og alderssammensetning. Når forskjeller i kjønns- og alderssammensetningen er tatt hensyn til er overrepresentasjonen forholdsvis liten mot slutten av perioden; i 2015 er den på 18 prosent.

Figur 4.4 Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden (venstre) og Nord-Amerika (høyre). Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell C5.

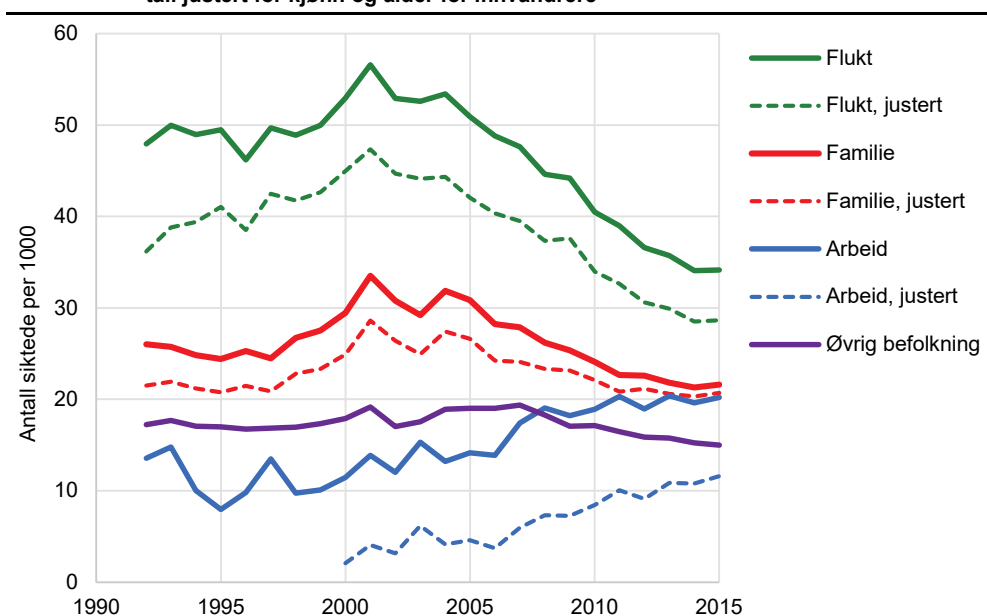
Venstre diagram i Figur 4.4 viser utviklingen i andelen siktede blant innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden. Denne gruppen har en lavere andel siktede enn øvrig befolkning, på rett over eller rundt 10 gjerningspersoner per 1000 bosatte over 15 år gjennom hele perioden. Når man justerer for kjønns- og alderssammensetning har underrepresentasjonen økt over tid, fra -17 prosent i 1992 til -52 prosent i 2015.

Høyre diagram i figur 4.4 viser utviklingen for innvandrere fra Nord-Amerika, det vil si USA og Canada, med henholdsvis 6 892 og 1 515 bosatte innvandrere over 15 år i 2015. Denne gruppen av innvandrere siktes også betydelig sjeldnere enn øvrig befolkning, men graden av underrepresentasjon har blitt noe mindre (dvs. at gruppene har nærmet seg hverandre) over perioden. Dette skyldes i all hovedsak at kjønns- og alderssammensetningen har endret seg over tid, og når forskjeller i kjønn og alder er tatt hensyn til er andelen gjerningspersoner i 2015 40 prosent lavere for innvandrere fra Nord-Amerika enn for den øvrige befolkningen.

Innvandringsgrunn

I tillegg til å undersøke forskjeller i andelen siktede personer etter landbakgrunn, har vi sett på forskjeller mellom innvandrergrupper med ulike grunnlag for opphold. Som vi husker fra figur 2.6 endrer både antallet og andelen personer med ulike innvandringsgrunner seg betydelig over tid, og for noen årganger er antallet personer i noen grupper svært lavt. For denne analysen betyr det at det ikke lar seg gjøre å gjennomføre analyser for utdanningsinnvandrere eller *justerte* analyser for arbeidsinnvandrere før i år 2000. De årlige resultatene for innvandrere som har fått opphold grunnet familie, flukt eller arbeid (f.o.m. 2000) er inkludert i Figur 4.5.

Figur 4.5 Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere med opphold i Norge grunnet arbeid, familie og flukt. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell C6-8..

Som vi ser av Figur 4.5, varierer både de absolutte og relative forskjellene mellom innvandrere og øvrig befolkning betydelig etter innvandrernes oppholdsgrunnlag. Familieinnvandrere er overrepresentert blant siktede personer gjennom hele perioden, og utviklingen over tid ligner på den vi observerte for alle innvandrere (Figur 4.1). Overrepresentasjonen øker med andre ord noe gjennom 1990-tallet, før den synker igjen fra og med 2002. I 2015 var andelen siktede 44 prosent høyere blant familieinnvandrere enn i øvrig befolkning; i 2001 var det tilsvarende tallet 75 prosent. Noe av overrepresentasjonen i perioden 2000-2005 kan knyttes til en større andel unge menn i denne innvandringsgruppen enn i øvrig befolkning, jfr. at den røde, stiplede kurven ligger under den heltrukne røde kurven. I de senere årene forklarer kjønns- og alderssammensetningen imidlertid lite av overrepresentasjonen i denne gruppen.

Flyktninger er betydelig overrepresentert blant siktede personer gjennom hele perioden. Gjennom 1990-tallet ble årlig om lag 50 av 1000 personer i denne gruppen siktet, mot godt under 20 per 1000 blant øvrig befolkning. Fra begynnelsen av 2000-tallet ser vi imidlertid en nedgang også blant flyktningene; en nedgang som igjen er mer markant enn i øvrig befolkning. I 2015 var andelen siktede blant personer med fluktbakgrunn 128 prosent høyere enn øvrig befolkning, mot 195 prosent i 2001. Dersom vi tar hensyn til kjønns- og alderssammensetningen reduseres forskjellen i 2015 til 91 prosent og til 147 prosent i 2001. Dette tilsvarer en nedgang i graden av overrepresentasjon på henholdsvis 34 prosent (ujustert) og 38 prosent (justert). Disse mønstrene viser at nedgangen i andelen siktede er størst blant gruppen(e) som i utgangspunktet var mest overrepresentert.

Blant arbeidsinnvandrere ser vi et mønster som skiller seg fra det vi ser i de to andre gruppene, ettersom andelen arbeidsinnvandrere som siktes har vist en *stigende* trend gjennom observasjonsperioden. Fram til og med 2007 er arbeidsinnvandrere underrepresenterte sammenlignet med øvrig befolkning, men de siste åtte årene har andelen siktede vært høyere enn i øvrig befolkning. Den stigende trenden i andelen siktede arbeidsinnvandrere skyldes i hovedsak det vi kaller en sammensetningseffekt, hvor gruppen består av en stadig større andel arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa og en lavere andel fra Vest-Europa. Gitt at andelen siktede er *høyere* blant innvandrere fra Øst-Europa enn innvandrere fra Vest-Europa (jf. Figur 4.3 (høyre) og Figur 4.4 (venstre)), kan vi derfor se en økning i andelen siktede blant arbeidsinnvandrere selv om trenden for Øst-Europa totalt sett er nedadgående. Som vi ser av forskjellen mellom den heltrukne og stiplede linjen er det videre en stor andel unge menn blant arbeidsinnvandrerne, og overrepresentasjonen blir derfor snudd til en underrepresentasjon for hele perioden når man justerer for kjønns- og alderssammensetningen.

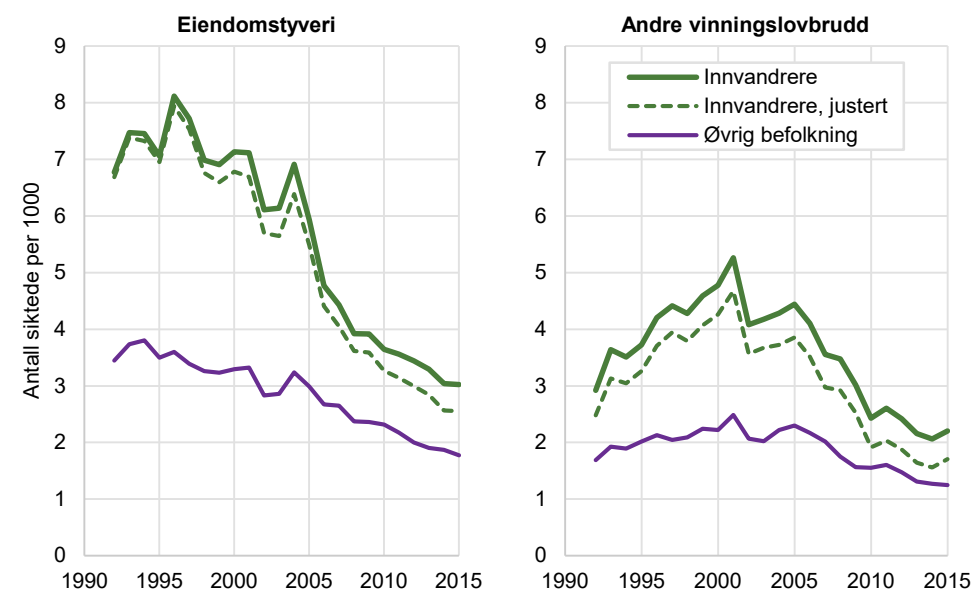
Lovbruddsgruppe

Til slutt ser vi på utviklingen i siktede personer for de største lovbruddsgruppene; eiendomstyveri, andre vinningslovbrudd, vold og mishandling, ordens- og integritetskrenkelser, rusmiddellovbrudd og trafikkovertrедelser. For alle disse lovbruddsgruppene med unntak av rusmiddellovbrudd har innvandrere vært overrepresentert i hele perioden. Gradene av overrepresentasjon har imidlertid variert betydelig over tid og også mellom lovbruddsgrupper.

Som i kapittel 3 vil y-aksen i de følgende figurene vise andelen siktede per år, og således gjenspeile hvor vanlige de ulike lovbruddsgruppene er (jf. Statistisk sentralbyrå, 2017). Siden vi nå ser på ulike lovbruddsgrupper separat vil både nivået og endring over tid kunne variere både for innvandrere og den øvrige befolkningen. Som tidligere presenterer vi to lovbruddsgrupper per figur, og y-aksen er lik for begge lovbruddsgrupper innad i hver figur, men ulik for figur 4.6-4.8.

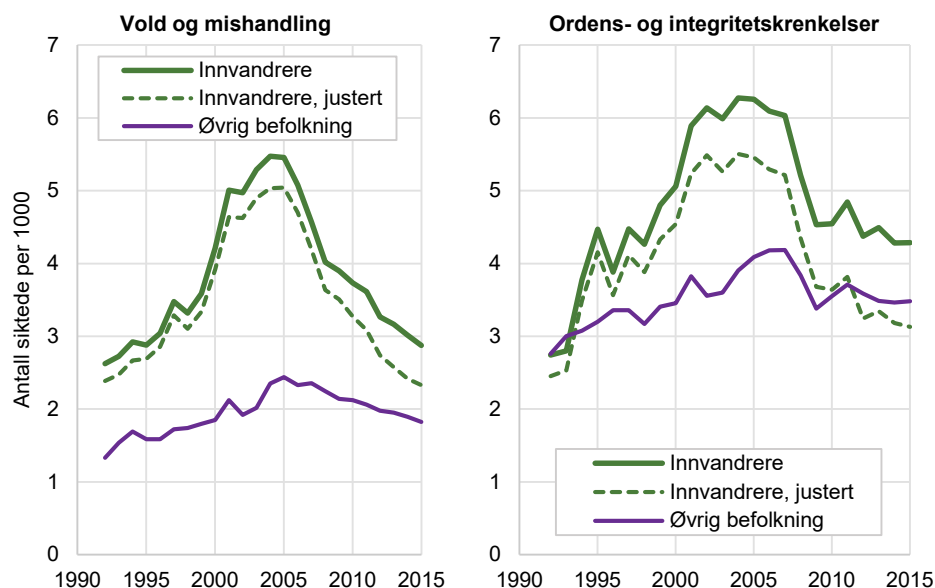
Utviklingen i andelen siktede for eiendomstyverier skiller seg noe ut. Både blant innvandrerne og i øvrig befolkning har det siden midten av 1990-tallet vært en nedadgående trend i andelen som har blitt siktet for denne typen lovbrudd, se venstre diagram i Figur 4.6. For øvrig befolkning har andelen gjerningspersoner for eiendomstyveri blitt halvert, mens nedgangen har vært enda sterkere for innvandrerne. Mot slutten av observasjonsperioden er det likevel fortsatt en overrepresentasjon blant innvandrere, og dette gjelder også etter justering for kjønns- og alderssammensetning.

Figur 4.6 Antall personer siktet for eiendomstyveri (venstre) og annet vinningslovbrudd (høyre) per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell C9 og C10.

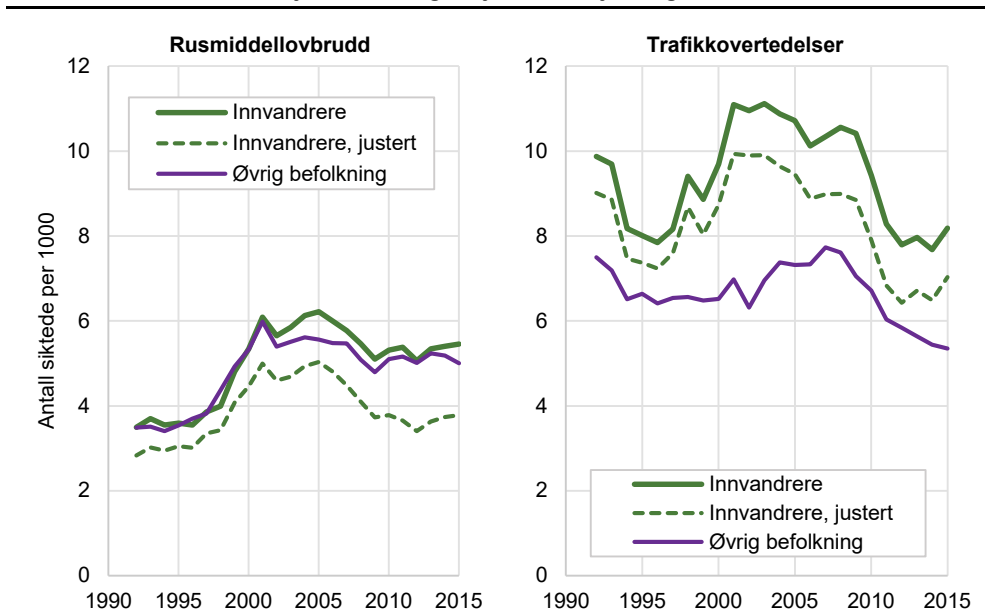
Figur 4.7 Antall personer siktet for vold og mishandling (venstre) og ordens- og integritetskrenkelse (høyre) per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell C11 og C12.

Et fellestrekk ved en del av de andre lovbruddsgruppene er at andelen som blir siktet økte fram til noen år etter tusenårsskiftet for deretter å vise en nedadgående trend, slik vi også ser for alle lovbrudd samlet (se Figur 4.1). For gruppene *Andre vinningslovbrudd*, *Vold og mishandling*, og *Ordens- og integritetskrenkelser* er dette mønsteret spesielt markert for innvandrergruppen, se høyre diagram i Figur 4.6 og Figur 4.7. Innenfor disse kategoriene spiller kjønns- og alderskorreksjon en noe større rolle enn for eiendomstyverier, i hvert fall mot slutten av observasjonsperioden. For ordens- og integritetskrenkelser har de alders- og kjønnsjusterte tallene de siste årene ligget lavere for innvandrere enn for øvrig befolkning.

Figur 4.8 Antall personer siktet for rusmiddellovbrudd (venstre) og trafikkovertredelser (høyre) per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere

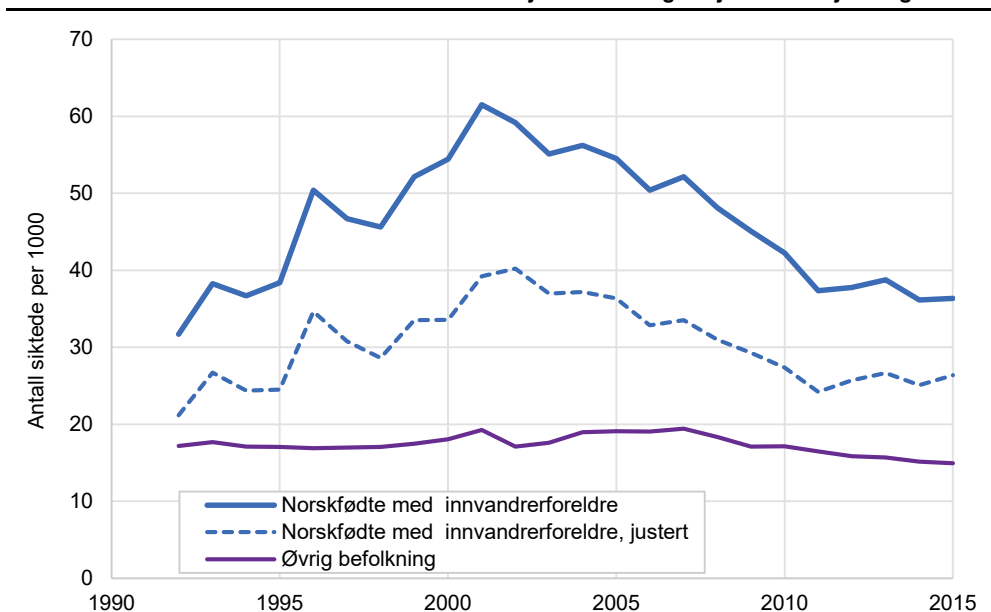

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell C13 og C14.

Bildet for rusmiddellovbrudd skiller seg igjen noe ut. For denne lovbruddsgruppen er de ujusterte tallene relativt like for innvandrere og øvrig befolkning, se venstre diagram i Figur 4.8. Etter justering for alder og kjønn er innvandrere underrepresentert gjennom hele observasjonsperioden, og underrepresentasjonen har økt over tid. Bildet for trafikkovertredelser skiller seg også noe ut selv om innvandrergruppen innenfor denne kategorien ligger høyere enn øvrig befolkning, se høyre diagram i Figur 4.8. For begge befolkningsgrupper var det en markert nedgang i andelen siktede gjennom de siste ti årene av observasjonsperioden, dog avbrutt av en svak økning for innvandrergruppen de siste fire årene av observasjonsperioden.

4.2. Siktede personer blant norskfødte med innvandrerforeldre

I dette delkapittelet ser vi nærmere på andelen siktede blant norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning. I årene 1992-2015 har det i gjennomsnitt vært 44,2 siktede norskfødte med innvandrerforeldre per 1000. Det tilsvarende tallet for innvandrere var 17,3 og 26,4 for øvrig befolkning. For de norskfødte med innvandrerforeldre har det også vært betydelige endringer gjennom observasjonsperioden, se Figur 4.9. Bortsett fra at nivået for de norskfødte med innvandrerforeldre i gjennomsnitt ligger høyere, har profilen likheter med profilen for innvandrene, jfr. Figur 4.1. I perioden 2002-2011 var det en nedadgående trend i andelen siktede blant norskfødte med innvandrerforeldre. En like markert nedadgående trend finner vi ikke i øvrig befolkning, noe som betyr at andelen gjerningspersoner har nærmet seg hverandre. På samme måte som for innvandrere ser vi at nedgangen i overrepresentasjonen har stagnert de siste årene, og fra 2011 til 2015 er andelen gjerningspersoner ca. dobbelt så høy blant norskfødte med innvandrerforeldre enn i den øvrige befolkningen. De siste årene har nivåene vært relativt stabile i begge befolkningsgruppene.

Figur 4.9 Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder.

Kilde: SSB, egne beregninger. Se vedleggstabell C15.

Justering for alder og kjønn betyr mye for gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre, først og fremst fordi dette en gruppe med mange unge individer. Etter justering for kjønn og alder går overrepresentasjonen ned med mellom 30 og 40 prosent. Men også etter justering for kjønn og alder ligger andelen siktede blant de norskfødte med innvandrerforeldre markert høyere enn for den øvrige befolkningen gjennom hele perioden.

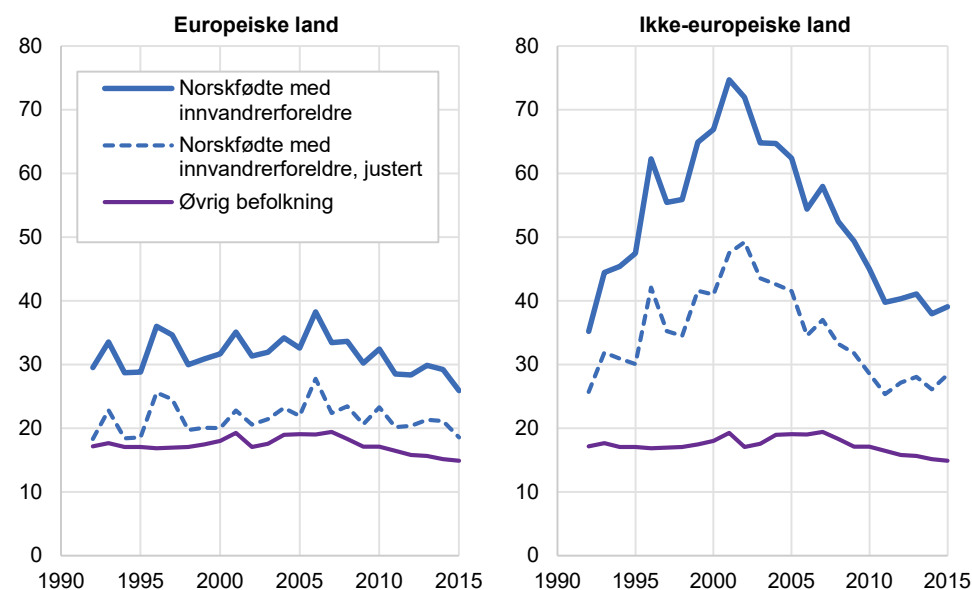
Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det for få over den kriminelle lavalder til å gjøre like detaljerte underutvalgsanalyser etter landbakgrunn og innvandringsgrunn som vi gjør for innvandrere. I det følgende vil vi derfor kun skille mellom de norskfødte som har foreldre født i og utenfor Europa¹³; se henholdsvis venstre og høyre diagram i Figur 4.10. Denne analysen kan med fordel gjøres for mer findelte befolkningsgrupper når antallet norskfødte med innvandrerforeldre blir større.

For norskfødte med innvandrerforeldre fra Europa har andelen siktede vært relativt stabil gjennom observasjonsperioden og i gjennomsnitt ligget på 31,1 siktede per 1000. Det har imidlertid vært en relativt markert fallende trend etter 2006 selv om tallene hele tiden har ligget høyere enn for øvrig befolkning. Dette gjelder også etter justering for alder og kjønn, se venstre diagram i Figur 4.4.

Bildet er annerledes for norskfødte med innvandrerforeldre der foreldrene har bakgrunn fra ikke-europeiske land. I denne gruppen har det i gjennomsnitt vært 48,8 siktede per 1000 gjennom observasjonsperioden. Mens tallene viste en markert stigende trend fram til 2001-2002, har de falt nesten like markert etter dette. De siste fire årene har nivået vært relativt stabilt på ca. 40 siktede per 1000 per år. Når vi justerer for alder og kjønn endte antall siktede per 1000 i 2015 i denne gruppen på 26,4, mot 14,9 for øvrig befolkning, se høyre diagram i Figur 4.10.

¹³ Europa inkluderer her Norden, Vest-Europa utenom Norden og Øst-Europa.

Figur 4.10 Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og norskfødte med foreldre som har innvandret fra Europa (venstre diagram) og fra festeren av verden (høyre diagram). Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder

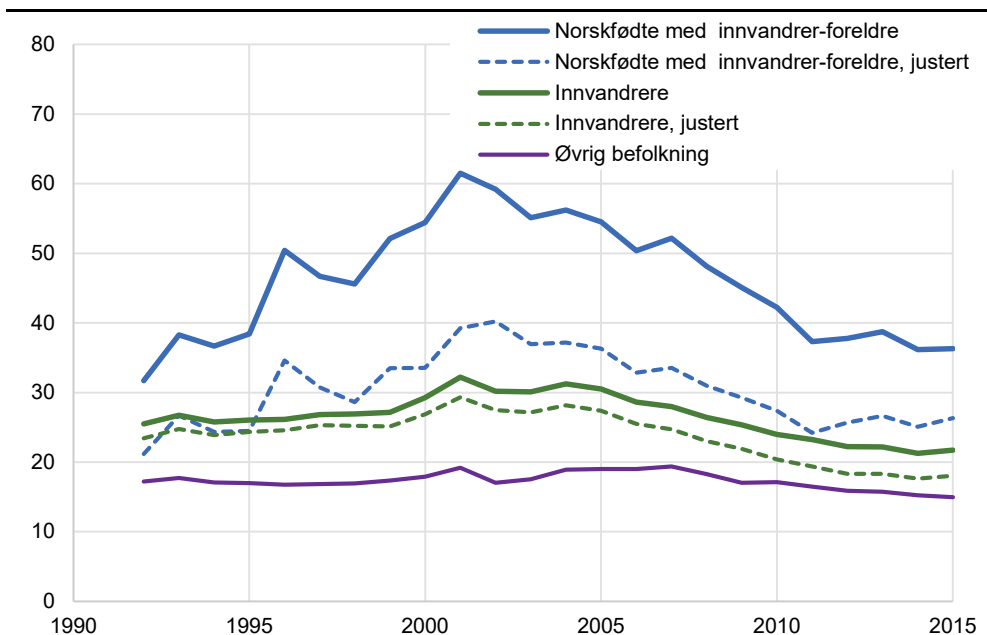
Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell C16 og C17.

4.3. Endring over tid i antall siktede personer blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre: Hovedfunn

I dette kapitlet har vi fokusert på bosatte personer over 15 år som er registrert som siktede i SSBs statistikk over etterforskede lovbrudd mellom 1992 og 2015. Andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som har blitt siktet har ligget over nivået for øvrig befolkning gjennom hele perioden, og andelen norskfødte med innvandrerforeldre har igjen ligget over nivået for innvandrerne. Den spesielle alderssammensetningen i gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre – som består av en svært stor andel unge personer – forklarer en betydelig del av overrepresentasjonen.

Mens andelen gjerningspersoner har ligget relativt stabilt i den øvrige befolkningen, med unntak av en viss nedgang de siste 8 årene, har andelen gjerningspersoner i de to andre gruppene endret seg betraktelig over tid. Fra og med årtusenskiftet, hvor datagrunnlaget gjør det hensiktsmessig å sammenligne både de absolute og relative nivåene i de tre gruppene, har det vært en markert nedgang i andelen siktede personer blant både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, se Figur 4.11. Dette gjør at overrepresentasjonen har gått betydelig ned over tid. Justert for kjønn og alder var overrepresentasjonen blant innvandrere 53 prosent i 2001 (29,3 per 1000 vs. 19,2 per 1000) mot 21 prosent i 2015 (18,1 per 1000 vs. 15,0 per 1000). For norskfødte med innvandrerforeldre var overrepresentasjonen høyest i 2001 og lavest i 2011, og justert for kjønn og alder gikk overrepresentasjonen ned fra 102 prosent (39,2 per 1000 vs. 19,3 per 1000) til 47 prosent (24,2 vs. 16,5) over denne 10-årsperioden. Innad i gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre innebærer dette en nedgang på 63 prosent. Nedgangen i overrepresentasjonen har stagnert i begge grupper og vært relativt uendret fra 2010 til 2015.

Figur 4.11 Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre, og øvrig befolkning. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder

Kilde: SSB og egne beregninger. Se vedleggstabell C1 og C15.

Analysene har også vist at endringen i over- og underrepresentasjon varierer noe blant ulike grupper av innvandrere, men den nedadgående trenden er tydelig i alle grupper – inkludert de som er underrepresenterte. Nedgangen er størst blant gruppene som er mest overrepresenterte ved årtusenskiftet, herunder flyktninger og innvandrere fra afrikanske land. Justerer vi for alders- og kjønnssammensetning er arbeidsinnvandrere sterkt underrepresentert i årene etter 2000.¹⁴ Blant norskfødte med innvandrerforeldre ser vi samme nedadgående trend som blant innvandrere, og nedgangen drives av norskfødte med innvandrerforeldre fra land utenfor Europa.

Når det gjelder de ulike lovbruddsgruppene, ser vi også en nedgang i innvandreres overrepresentasjon for alle grupper bortsett fra rusmiddellovbrudd. Her er tidstrendene ganske annerledes, og andelen siktede er relativt lik for innvandrere og for øvrig befolkning. Innvandrere er tydelig underrepresentert når man justerer for kjønns- og alderssammensetning.

¹⁴ Før 2000 var antallet arbeidsinnvandrere i utvalget såpass lavt at vi ikke har estimert de justerte modellene.

5. Avslutning

Denne rapporten beskriver registrert kriminalitet blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen. Rapporten har undersøkt spørsmål om over- og underrepresentasjon på to ulike måter: 1) ved å undersøke andelen bosatte personer over 15 år per 1.1.2010 som *begikk* minst ett lovbrudd i løpet av perioden 2010-2013 og ble siktet innen 2015 (jf. Skarðhamar, Thorsen og Henriksen, 2011) (se kapittel 3), og 2) ved å undersøke andelen personer over 15 år som var bosatt per 1.1. hvert år mellom 1992 og 2015 som ble *siktet* for minst ett lovbrudd i løpet av året (se kapittel 4). Vi har hatt et gjennomgående fokus på variasjon etter landbakgrunn, innvandringsgrunn og type kriminalitet, og undersøkt utviklingen over tid.

Samlet sett gjenspeiler resultatene de vi kjenner fra tidligere studier (se særlig Skarðhamar, Thorsen og Henriksen, 2011). Vi finner at det er en høyere andel gjerningspersoner blant både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre sammenlignet med øvrig befolkning. Andelen gjerningspersoner er høyest blant norskfødte med innvandrerforeldre, noe som er et nytt funn i norsk sammenheng, men som tidligere har blitt funnet i andre sammenlignbare land, som Sverige og Danmark (Andersen og Tranæs, 2011; Danmarks Statistikk, 2017; Kardell og Carlsson, 2009). Forskjeller i kjønns- og alderssammensetningen forklarer en god del av overrepresentasjonen, og alder er en særlig viktig forklaringsfaktor blant norskfødte med innvandrerforeldre. Overrepresentasjonen består imidlertid i de fleste grupper som i utgangspunktet er overrepresentert også etter at slike faktorer er tatt hensyn til. Arbeidsinnvandrere er et viktig unntak. Videre finner vi at det er vesentlig variasjon i andelen gjerningspersoner og siktede personer etter innvandringsbakgrunn. Blant innvandrere er overrepresentasjonen særlig stor blant personer med bakgrunn fra asiatiske og afrikanske land, og blant personer som har fått opphold i Norge grunnet flukt og familieetablering eller -gjenforening. Personer med bakgrunn fra vesteuropeiske og nordamerikanske land, samt utdanningsinnvandrere, er underrepresentert. Også innad i hver landgruppe – og da særlig i Asia – finner vi enkeltland som er både overrepresentert (herunder Tyrkia, Afghanistan, Irak og Iran) og underrepresentert (herunder Filippinene, India, Kina og Thailand). Dette illustrerer nok en gang hvordan gruppen av innvandrere er heterogent sammensatt og bidrar på ulike vis og i ulik grad til det totale kriminalitetsbildet i Norge.

I tillegg illustrerer analysen hvordan det å fokusere på innvandringsgrunn kan gi viktig informasjon om forskjeller i kriminalitet blant innvandrere; ved å dele innvandrerguppen inn etter innvandringsgrunn får vi tydeligere og mer krystalliserte forskjeller mellom grupper enn vi gjør ved å dele inn etter landbakgrunn. Det samme gjelder for norskfødte med innvandrerforeldre hvis foreldre har ulik innvandringsgrunn. For eksempel finner vi at norskfødte barn av flyktninger etter kontroll for kjønn og alder har signifikant *lavere* andel gjerningspersoner enn flyktninger selv, og dette er den eneste gruppen vi finner et slikt mønster i – i alle andre undervalg er den justerte andelen gjerningspersoner høyere blant norskfødte med innvandrerforeldre enn i den øvrige befolkningen og enten høyere eller på samme nivå som blant innvandrere. Dette kan tyde på at den betydelige overrepresentasjonen vi ser blant flyktninger kan knyttes til utfordringer som er unike for deres bakgrunn, men at disse utfordringene ikke nødvendigvis gjelder for barna deres. Samlet sett er mønstrene i over- og underrepresentasjon blant norskfødte med innvandrerforeldre relativt like de vi ser for foreldregenerasjonen, men det er altså betydelig mer variasjon mellom innvandrere med ulik innvandringsgrunn enn det er mellom norskfødte med innvandrerforeldre hvis foreldre har ulik innvandringsgrunn. Samtidig er det mer variasjon blant norskfødte med innvandrerforeldre når vi deler gruppen opp etter foreldrenes landbakgrunn heller enn foreldrenes innvandringsgrunn. For disse analysene er det imidlertid viktig å huske

på at vi baserer oss på informasjon om en relativt avgrenset gruppe personer, som i hovedsak består av ikke-nordiske innvandrere som fikk opphold i Norge etter 1989. De beskrevne mønstrene kan med andre ord endre seg ettersom flere ikke-nordiske innvandrere får opphold i Norge og/eller flere norskfødte med innvandrerforeldre som innvandret fra ikke-nordiske land etter 1989 fyller 15 år.

Analysene i kapittel 4 viser en rekke mønstre i innvandreres og norskfødte med innvandrerforeldres over- og underrepresentasjon i siktelsesstatistikken over tid. Fra begynnelsen av 1990-tallet økte graden av overrepresentasjon over tid, men fra årtusenskiftet har vi sett en tydelig nedadgående trend. Dette gjelder for alle grupper av innvandrere – særlig de gruppene som i utgangspunktet var mest overrepresentert – og alle typer kriminalitet med unntak av rusmiddellovbrudd (hvor innvandrere er underrepresenterte). Dette reiser en rekke viktige spørsmål om betydningen av ulike integreringsrelaterte og strafferettslige endringer og tiltak i perioden. Dette er spørsmål som ikke kan besvares i denne analysen, men som bør være utgangspunktet for senere analyser med mål om å identifisere effekter av ulike policy-endringer på kriminalitet. I tillegg illustrerer analysene at innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldres over- og underrepresentasjon i kriminalstatistikken er langt fra et statisk fenomen, og at deskriptive analyser med fordel kan gjennomføres også i framtiden for å undersøke den videre utviklingen.

5.1. Konkluderende bemerkninger

Vi har gjennomgående funnet at innvandrere som gruppe er overrepresentert blant gjerningspersoner og siktede personer, selv om det er vesentlig variasjon mellom innvandrergruppene. Det samme gjelder norskfødte med innvandrerforeldre, som samlet sett er overrepresenterte både i forhold til øvrig befolkning, men også i forhold til foreldregenerasjonen. Vesentlige deler av denne overrepresentasjonen henger sammen med forskjeller i gruppenes kjønns- og alderssammensetning. Det gjenstår imidlertid en betydelig overrepresentasjon for de fleste grupper også etter at forskjeller i alder og kjønn er tatt hensyn til. Metodene som benyttes i denne rapporten er ikke egnet til å si noe mer om *hvorfor* dette er tilfelle. For innvandrere er det for eksempel uavklart i hvilken grad overrepresentasjonen skyldes situasjonen her i Norge eller situasjonen deres fra før de kom til Norge. Når det gjelder årsakene til overrepresentasjonen blant norskfødte med innvandrerforeldre er det meste uvisst per dags dato. Studier av norskfødte med innvandrerforeldre demonstrerer imidlertid hvordan personer i denne gruppen befinner seg i en unik posisjon «mellom barken og veden» i sin søken etter identitet, kultur og tilhørighet (Friberg, 2016; Hernes, 2010), og for andre utfall (for eksempel frafall og skoleprestasjoner) ser man ofte en tydeligere polarisering i denne gruppen i den forstand at noen gjør det svært bra mens andre faller utenfor (se for eksempel Hernes, 2010; Steinkellner, 2017). Dersom slike prosesser er gjeldende også for kriminalitet kan dette forklare noen av mønstrene vi observerer. Å identifisere og bedre kunnskapen om ulike typer mekanismer som øker sannsynligheten for lovbrudd bør imidlertid vies ytterligere oppmerksomhet i senere studier. Dette er svært viktig for å kunne implementere effektive kriminalitetsforebyggende tiltak rettet mot både innvandrere og andre befolkningsgrupper.

Det bør avslutningsvis nevnes at det er en rekke utfordringer ved analysene i denne rapporten. For eksempel er utvalget av kontrollvariabler begrenset, noe som i all hovedsak skyldes metodiske utfordringer knyttet til endogenitet og bakenforliggende variabler. Disse utfordringene kan neppe løses ved å kontrollere for flere individuelle egenskaper, men det er verdt å merke seg at det ikke er sikkert at de valgte kontrollvariablene er de best egnede til å justere for de egenskapene vi ønsker. Andre mål på levekår og sosioøkonomisk bakgrunn kan derfor med fordel utforskes i senere studier. Videre har analysene i denne rapporten hatt et utelukkende fokus på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som

gjerningspersoner for kriminalitet, mens tidligere studier har vist at innvandrere er overrepresenterte også som ofre for kriminalitet (Egge-Hoveid, 2017; Gundersen et.al., 2000). Hvordan utsatthet for lovbrudd fordeler seg i de ulike gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som er undersøkt i denne rapporten, kan med fordel undersøkes videre. Endelig er det en rekke problemer knyttet til å bruke kriminalstatistikken som mål på den virkelige kriminaliteten (Thorsen et al., 2009), og dette medfører usikkerhet ved konklusjonene. Grunnet mulige feilkilder vet vi ikke hvorvidt, og eventuelt i hvilken grad, tallene overvurderer eller undervurderer forskjellene i den faktiske kriminaliteten mellom befolkningsgruppene. Samtidig er det verdt å understreke at selv om det muligens er vesentlige forskjeller mellom befolkningsgrupper for eksempel når det gjelder sannsynligheten for å bli registrert av politiet, og deretter få en straffereaksjon, foreligger det ikke studier som gir holdepunkt for at slike mulige effekter er så store at dette alene kan forklare de forskjellene vi har sett mellom gruppene i denne rapporten.

Referanser

- Andersen, L. H. & Tranæs, T. (2011). *Etniske minoriteters overrepræsentation i strafferetlige domme*: Syddansk Universitetsforlag.
- Andersen, P. L. & Bakken, A. (2015). *Ung i Oslo 2015* (NOVA-rapport (online), Vol. 8/2015.).
- Christie, N. (1982). *Hvor tett et samfunn?* (2. rev. utg. utg.). Oslo: Universitetsforl.
- Danmarks Statistik. (2017). *Innvandrere i Danmark 2017*. København: Danmarks Statistik.
- Dzamarija, M. T. (2017). Innvandrere og deres norskfødte barn - gruppens sammensetning. Hentet fra <http://www.ssb.no/innvandrere-i-norge/2017>
- Egge-Hoveid, K. (2017). Utsatthet for lovbrudd. I S. Vrålstad & K. S. Wiggen (red.), *Levekår blant innvandrere i Norge 2016* (Vol. 2017:13, s. 144-151). Oslo: Statistisk Sentralbyrå.
- Egge-Hoveid, K. & Sandnes, T. (2015). *Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i et kjønns- og likestillingsperspektiv : utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse* (Rapporter (Statistisk sentralbyrå : online), Vol. 2015/26.).
- Evensen, Ø. (2009). Ikke-vestlig minoritetsungdom og kriminalitet. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 9(2), 63-89.
- Farrington, D. P. (2003). Developmental and life-course criminology: Key theoretical and empirical issues - The 2002 Sutherland Award Address. *Criminology*, 41(2), 221-225. doi: 10.1111/j.1745-9125.2003.tb00987.x
- Friberg, J. H. (2016). *Assimilering på norsk. Sosial mobilitet og kulturell tilpasning blant ungdom med innvandrerbakgrunn. Rapport 2016:43*. Oslo: FAFO.
- Galloway, T. A. & Skarðhamar, T. (2009). *Discussion Papers. Does parental income matter for onset of offending?* : Statistics Norway, Research Department.
- Gundersen, F., Haslund, U., Hustad, A. E. & Stene, R. J. (2000). *Innvandrere og nordmenn som offer og gjerningsmenn* (Rapporter (Statistisk sentralbyrå : online), Vol. 2000/18.).
- Haslund, U. (2000). Pågripelser. I F. Gundersen, U. Haslund, A. E. Hustad & R. J. Stene (Red.), *Innvandrere og nordmenn som offer og gjerningsmenn* (Bind 2000/18). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Haslund, U. (2003). *Straffereaksjoner mot unge : kriminalitet blant barn og unge, del 2* (Notater (Statistisk sentralbyrå : online), Vol. 2003/14.).
- Haslund, U. (2004). Kriminalitet - Straffede innvandrere. I L. Østby (Red.), *Innvandrere i Norge - Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del II Levekår* (Bind 66). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Henriksen, K., Østby, L. & Ellingsen, D. (2010). *Innvandring og innvandrere 2010* (Statistiske analyser (1993 : online), Vol. 119.).
- Hernes, G. (2010). *Gull av gråstein. Tiltak for å redusere frafall ivideregående opplæring. Rapport 2010:03*. Oslo: FAFO.
- Holmberg, L., & Kyvsgaard, B. (2003). Are Immigrants and Their Descendants Discriminated against in the Danish Criminal Justice System? *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 4(2): 125-142.

- Hustad, A. E. (2000). Innvandrere som gjerningspersoner. I F. Gundersen, U. Haslund, A. E. Hustad & R. J. Stene (Red.), *Innvandrere og nordmenn som offer og gjerningsmenn* (Bind 2000/18). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Høydahl, E. (2013). Innvandrere i bygd og by. *Samfunnsspeilet*(2).
- Kardell, J. & Carlsson, K.-M. (2009). Lagföringar av invandrare och invandrades barn i de olika nordiska länderna. *Nordisk tidsskrift för kriminalvetenskap*, 3, 237-261.
- Kornstad, T., Skjerpen, T. & Telle, K. (2016). Selvforsøring etter botid blant ikke-nordiske innvandrere. *Økonomiske analyser*, 35(4).
- Kyvsgaard, B. (1989). *og fængslset ta'r de sidste - om kriminalitet, straf og levekår*: Jurist- og Økonomiforbundets Forlag.
- Mohn, S. B., & Ellingsen, D. (2016). Unregistered residents and registered crime: an estimate for asylo, seekers and irregularmigrants in Norway. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime prevention*, 17(2): 166-176.
- Nilsson, A. & Estrada, F. (2009). *Criminality and life-chances : A longitudinal study of crime, childhood circumstances and living conditions up to age 48* (Department of Criminology Report Series 1400853X (ISSN)). Stockholm: kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.
- Olsen, B. (2017). Innvandrere i og utenfor arbeidsmarkedet. Hentet fra <http://www.ssb.no/innvandrere-i-norge/2017>
- Pettersen, S. V. (2013). Utvandring fra Norge 1971-2011. Rapporter 30/2013. Oslo: Statistisk sentralbyrå
- Politidirektoratet. (2004). Utlendinger, asylsøkere og kriminalitet: Hvem er hvem og hva vet vi? (82-92524-16-9).
- Sampson, R. J. & Laub, J. H. (1993). *Crime in the Making: Pathways and Turning Points through Life*: Cambridge, MA: Harvard University Press. .
- Skarðhamar, T. (2006). *Kriminalitet gjennom ungdomstiden blant nordmenn og ikke-vestlige innvandrere : en analyse av fødselskullet 1977* (Notater (Statistisk sentralbyrå : online), Vol. 2006/33.).
- Skarðhamar, T. (2017). Innvandrere og kriminalitet – en litteraturgjennomgang. I G. Brochmann (Red.), *Integrasjon og tillit — Langsiktige konsekvenser av høy innvandring (NOU 217:2)*.
- Skarðhamar, T., Aaltonen, M. & Lehti, M. (2014). Immigrant crime in Norway and Finland. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 15(2), 107-127. doi: 10.1080/14043858.2014.926062
- Skarðhamar, T. & Telle, K. (2009). *Life after prison : the relationship between employment and re-incarceration*: Statistics Norway, Research Department.
- Skarðhamar, T., Thorsen, L. R. & Henriksen, K. (2011). Kriminalitet og straff blant innvandrere og øvrig befolkning : korrigerert versjon 12.09.11.
- Sollund, R. (2006). Racialisation in police stop and search practice – the Norwegian case. *Critical Criminology*, 14(3), 265-292. doi: 10.1007/s10612-006-9012-2
- Sollund, R. (2008). Politiets blikk: Et optisk bedrag? I M. Egge (Red.), *Mangfold i politiet* (s. 54-69). Oslo: Politihøgskolen.
- Statistisk setnralbyrå (2017). *Etterforskede lovbrudd*. Statistikkside (sist oppdatert 4. juli 2017): www.ssb.no/lovbrudde
- Steinkellner, A. (2017). Hvordan går det med innvandrere og deres barn i skolen? Hentet fra <http://www.ssb.no/innvandrere-i-norge/2017>

- Stene, R. J. (2000). Rettslige avgjørelser. I F. Gundersen, U. Haslund, A. E. Hustad & R. J. Stene (Red.), *Innvandrere og nordmenn som offer og gjerningsmenn* (Bind 2000/18). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Stene, R. J. (2004). Utlendinger, asylsøkere og kriminalitet: Svært få lovbrudd er begått av asylsøkere. *SSB Magasinet*.
- Stene, R. J. (2017). De nye kriminalstatistikkene. Hentet fra <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/de-nye-kriminalstatistikkene>
- Strøm, F. & Bye, K. S. (2017). Norskfødte med innvandrerforeldre har høyere inntekter enn sine foreldre. Hentet fra <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/norskfodte-med-innvandrerforeldre-har-hoyere-inntekter-enn-sine-foreldre>
- Sætre, M. & Grytdal, V. (2011). *Voldtekt i den globale byen: endringer i anmeldte voldtekter og seksualkultur i Oslo*: Oslo Politidistrikt, Strategisk stab.
- Søbye, E. (2014). *Folkemengdens bevegelse 1735-2014 : en tabellstudie*. Oslo: Statistisk, sentralbyrå.
- Thorsen, L. R., Lid, S. & Stene, R. J. (2009). *Kriminalitet og rettsvesen* (Statistiske analyser).
- Uggen, C. & Wakefield, S. (2008). What have we Learned from Longitudinal Studies of Work and Crime? I A. M. Liberman (Red.), *The Long View of Crime: A Synthesis of Longitudinal Research* (s. 191-219). New York, NY: Springer New York.
- Øia, T. (2005). *Innvandrerungdom - integrasjon og marginalisering* (NOVA-rapport (online), Vol. 20/05.).
- Øia, T. (2007). *Ung i Oslo: levekår og sosiale forskjeller* (NOVA-rapport). Hentet fra http://www.nova.no/asset/2586/1/2586_1.pdf

Vedlegg A: Metode for justering for befolknings sammensetning

I både kapittel 3 og 4 undersøker vi hvor mye av forskjellene i antall siktede i ulike befolkningsgrupper som kan forklares med forskjeller i gruppenes befolknings sammensetning (alders- og kjønnsfordeling). I kapittel 3 undersøker vi også hvordan forskjellene henger sammen med geografisk bosted og med sysselsetting. For de norskfødte med innvandrerforeldre snakker vi om fars sysselsetting. I dette vedlegget beskrives metoden vi har brukt i disse analysene.

Verktøyet vi har benyttet er lineær regresjon. I analysene av innvandrere og øvrig befolkning tar vi utgangspunkt i et datasett der vi ikke har inkludert noen norskfødte med to innvandrerforeldre. På tilsvarende måte gjennomføres analysene av norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning på et datasett der innvandrerne er tatt ut.

De ujusterte tallene baseres på følgende lineære regresjon:

$$y_k = a_{1k} + b_{1k}x,$$

der y_k er en dummyvariabel for kriminalitet (siktelse) og x er en dummyvariabel for innvandrer. Fotskriften k forteller oss hvilken av de ni kriminalitetsgruppene det er snakk om, eventuelt at y ikke har fotskrift dersom vi ser på alle siktelseskategoriene under ett. x er en dummyvariabel som er 1 hvis individet er innvandrer, eller eventuelt tilsvarende dummy for norskfødte med innvandrerforeldre. I regresjoner der vi ser på undergrupper av innvandrere defineres variablene og koeffisientene i tillegg med en passende fotskrift for land, landgruppe eller innvandringsgrunn.

Den estimerte verdien på a_{1k} er lik sannsynligheten for at et individ uten innvandringsbakgrunn skal bli siktet for kriminalitet av kategori k , mens summen $a_{1k} + b_{1k}$ er sannsynligheten for at en innvandrer skal begå kriminalitet av denne kategorien.

For å kunne justere for ulikheter i kjønns- og alderssammensetning estimerer vi i tillegg regresjoner med dummyvariable for kjønn og alder (en dummy for hver aldersgruppe, ettårige):

$$y_k = a_{2k} + b_{2k}x + c_{2k}z$$

der z er en vektor av dummyvariablene for kjønn og alder og der c_k er den tilsvarende vektoren av koeffisienter. Estimert på koeffisienten b_{2k} gir oss nå forskjellen i sannsynligheten for at et individ blir siktet for kriminalitet hvis individet er en innvandrer (sammenlignet med øvrig befolkning), kontrollert for at innvandrere har en annen kjønns- og alderssammensetning enn øvrig befolkning. Gitt tolkningen av estimatet på a_{1k} betyr det at $a_{1k} + b_{2k}$ forteller oss sannsynligheten for at en innvandrer begår kriminalitet når vi har kontrollert for disse forskjellene i befolkningsgruppene.

I tillegg til å justere for kjønns- og alderssammensetning presenterte vi i kapittel 3 også justeringer der vi inkluderte dummyvariable for bosted (en for hver av de seks største byene og for landsdeler). Hvis vi lar g være vektoren av dummyvariable for bosted, kan vi skrive regresjonslikningen på følgende måte.

$$y_k = a_{3k} + b_{3k}x + c_{3k}z + d_{3k}g$$

Etter at vi har justert for både kjønns- og alderssammensetning og bosted får vi en sannsynlighet for at innvandrere, eventuelt norskfødte med to innvandrerforeldre, begår kriminalitet lik

$$a_{1k} + b_{3k}.$$

Endelig foretar vi regresjoner der vi tar hensyn til sysselsetting, eventuelt fars sysselsetting hvis vi snakker om norskfødte med to innvandrerforeldre. Vi kaller dummyvariablene for dette for s , og kan skrive regresjonslikningen som følger:

$$y_k = a_{4k} + b_{4k}x + c_{4kz} + d_{4kg} + e_{4ks}$$

Etter at vi har justert for både kjønns- og alderssammensetning, bosted og sysselsetting, får vi en sannsynlighet for at innvandrere, eventuelt norskfødte med to innvandrerforeldre, begår kriminalitet lik

$$a_{1k} + b_{4k}.$$

For å forklare metoden i nærmere, kan vi gå tilbake til kapittel 3 og Figur 3.2 der de grønne søylene representerer det justerte antallet gjerningspersoner per 1000 individer innenfor hver gruppe, det vil si $M1 = 1000(a_1 + b_1)$. Vi ganger koeffisientene med 1000 ettersom vi regner individuelle sannsynligheter om til antallet per 1000 individer som begår lovbrudd. De lilla søylene representerer antallet når vi har justert for alders- og kjønnsammensetningen i de ulike gruppene og har fått benevnelsen M2. Tilsvarende definerte vi M3 som tallene som framkommer etter justering også for bosted og M4 når vi tilslutt også justerte for sysselsetting. Søylene for *øvrige befolkning* finner vi øverst i øverst i Figur 3.2, og alle de fire søylene er på 44,93 gjerningspersoner per 1000 ettersom *øvrige befolkning* er referansen i justeringene for de andre gruppene. Tallet 44,93 finner vi igjen i øverste rad i vedleggstabell B1. Denne tabellen gjengir for øvrige alle tallene som ligger til grunn for Figur 3.2.

Det følger av det som er skrevet over at når vi beregner M1-M4 i kapittel 3 og M1-M2 i kapittel 4, har vi brukt følgende regnemåter:

$$M1 = 1000 (a_{1k} + b_{1k})$$

$$M2 = 1000 (a_{1k} + b_{2k})$$

$$M3 = 1000 (a_{1k} + b_{3k})$$

$$M4 = 1000 (a_{1k} + b_{4k})$$

Noen eksempler kan ytterligere forklare hvordan justeringene er gjennomført og hvordan tabellene i vedlegg B og C henger sammen med figurene i kapittel 3 og 4. Når det gjelder regresjonene bak for eksempel Figur 3.2, så er det gjennomført separate regresjoner for hvert land og hver landgruppe som er inkludert i figuren. Tallene for innvandrere fra Danmark er for eksempel estimert ved å ta alle innvandrere som ikke kommer fra Danmark ut av datasettet. Og tilsvarende metode er brukt for de andre landene og landgruppene. Når det gjelder estimeringene som ligger bak for eksempel Figur 3.3, har vi først estimert på et datasett der vi har tatt ut alle innvandrere som ikke er arbeidsinnvandrere. På tilsvarende måte beholder vi bare den relevante innvandrergruppen i datasettet når vi ser på de ulike gruppene beskrevet i Figur 3.4.

Vi kan fortsette å bruke Danmark som eksempel Vedleggstabell B1 viser at det blant innvandrere fra Danmark er 39,78 gjerningspersoner per 1000. Det er 5,15 lavere enn for *øvrige befolkning*. I *øvrige befolkning* er det 44,93 gjerningspersoner per 1000, se øverste rad vedleggstabell B1. Da følger det av formlene over at $a_1 = 0,04493$ og at $a_1 + b_{1\text{Danmark}} = 0,03978$. Og følgelig har vi at $b_{1\text{Danmark}} = -0,00515$. Ved hjelp av tabellene i vedlegg B og C kan man altså regne seg frem til verdien på de estimerte koeffisientene hvis det skulle være ønskelig.

Tabellene i vedlegg B og C oppgir også 95 prosents konfidensintervaller for M1-M4. Konfidensintervallene angir usikkerheten rundt estimatet, og sier den øvre og

nedre verdien vi med 95 prosents sikkerhet kan si at den sanne verdien til parameteren ligger imellom.

Når det gjelder resultatene som er presentert med kurver i kapittel 4, så er det viktig å presisere at det er gjennomført separate regresjoner for hvert enkelt år for perioden 1992-2015. Det betyr at i 1992 er det sammensetningen av øvrig befolkning i 1992 som er referansegrunnlaget for justeringene, i 1993 er det sammensetningen av øvrig befolkning i 1993 som er referansegrunnlaget for justeringene, og så videre. Disse justeringene kunne vært gjort i en samlet modell der man for eksempel hadde øvrig befolkning i ett gitt år som referansegrunnlag. Dette ville imidlertid gitt et svært stort antall estimer, da vi måtte benyttet en rekke variable og samspillsledd mellom dem for å komme fra til tallene vi benytter i rapporten. For å holde ting så transparent og oversiktlig som mulig fant vi det derfor mest hensiktsmessig å gjøre det på nevnte måte. Sannsynligheten for at sammenhengen mellom kontrollvariablene og utfallsvariablene varierer betraktelig fra år til år er også relativt liten.

Vedlegg B: Tabeller med resultater fra kapittel 3 inkludert konfidensintervaller

Tabell B1. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig befolkning	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93
Danmark	39,78	36,68	42,88	49,25	46,21	52,29	49,60	46,56	52,64	49,33	46,30	52,37
Finland	33,81	28,52	39,11	44,61	39,42	49,79	44,03	38,84	49,22	42,48	37,30	47,65
Sverige	40,08	37,69	42,47	34,16	31,81	36,50	35,66	33,31	38,01	36,41	34,07	38,75
Nederland	28,97	23,40	34,54	26,82	21,37	32,28	27,42	21,96	32,88	25,74	20,29	31,18
Storbritannia	28,63	24,85	32,40	28,60	24,90	32,30	30,16	26,46	33,86	28,88	25,19	32,57
Tyskland	33,07	30,13	36,01	28,69	25,81	31,56	29,26	26,38	32,14	27,93	25,06	30,80
Kosovo	131,48	127,02	135,94	113,04	108,67	117,41	112,83	108,46	117,20	105,94	101,58	110,30
Bosnia-Hercegovina	59,89	56,28	63,51	54,59	51,05	58,13	55,27	51,73	58,81	51,71	48,18	55,25
Polen	66,21	64,25	68,16	46,18	44,25	48,10	47,07	45,15	49,00	41,55	39,63	43,48
Litauen	95,57	91,19	99,94	72,83	68,54	77,12	72,67	68,38	76,96	68,33	64,05	72,61
Russland	79,43	75,61	83,25	76,07	72,32	79,81	75,72	71,97	79,46	68,61	64,87	72,35
Eritrea	79,94	73,52	86,36	67,09	60,79	73,38	68,46	62,17	74,76	52,75	46,47	59,04
Marokko	94,20	88,25	100,15	86,18	80,35	92,01	91,24	85,39	97,08	78,59	72,76	84,42
Somalia	123,81	120,43	127,20	102,31	98,99	105,63	104,99	101,66	108,31	88,95	85,62	92,28
Afghanistan	127,62	122,79	132,44	93,25	88,52	97,98	93,75	89,01	98,48	84,99	80,27	89,71
Filippinene	21,78	17,98	25,59	29,93	26,20	33,66	31,45	27,72	35,18	22,74	19,02	26,47
India	37,21	32,15	42,27	31,34	26,38	36,30	33,81	28,84	38,77	27,62	22,67	32,57
Irak	125,29	122,20	128,38	102,13	99,10	105,16	103,26	100,22	106,29	90,91	87,88	93,95
Iran	108,60	104,94	112,27	97,74	94,15	101,34	99,63	96,03	103,23	90,62	87,03	94,21
Kina	34,39	29,03	39,74	29,33	24,09	34,58	31,61	26,37	36,86	22,76	17,53	28,00
Pakistan	69,32	66,13	72,51	63,63	60,51	66,76	68,25	65,10	71,40	56,04	52,89	59,19
Sri Lanka	69,60	65,13	74,06	62,66	58,28	67,03	67,04	62,65	71,42	61,92	57,54	66,29
Thailand	38,96	34,96	42,96	46,89	42,96	50,82	47,03	43,10	50,95	37,91	33,98	41,83
Tyrkia	87,03	82,95	91,10	74,40	70,41	78,39	76,84	72,84	80,83	66,18	62,19	70,17
Vietnam	65,07	61,42	68,71	63,34	59,76	66,91	64,94	61,37	68,52	58,24	54,67	61,81
Chile	80,05	74,74	85,37	76,57	71,36	81,79	79,31	74,10	84,52	74,64	69,43	79,84
Nord-Amerika	24,79	20,38	29,21	31,44	27,12	35,77	32,88	28,55	37,21	28,36	24,05	32,68
Oseania	23,47	13,38	33,56	10,15	0,26	20,03	12,33	2,45	22,22	8,05	-1,81	17,92

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B2. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	66,97	66,29	67,65	58,41	57,73	59,09	59,73	59,04	60,42	53,93	53,23	54,62
Arbeid	61,77	60,30	63,23	36,32	34,86	37,78	37,48	36,02	38,94	34,63	33,17	36,09
Flukt	108,80	107,44	110,16	92,58	91,25	93,92	93,93	92,59	95,28	84,67	83,32	86,02
Utdanning	19,70	16,70	22,69	6,44	3,48	9,39	8,64	5,69	11,60	-2,87	-5,82	0,09
Familie	66,88	65,64	68,12	62,49	61,25	63,72	63,94	62,70	65,18	54,88	53,64	56,13
Øvrig befolkning	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	25,19	32,57

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B3. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010 for hver lovbruddsgruppe, øvrig befolkning og innvandrere. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	Øvrig befolkning	M1			M2			M3			M4		
		Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Alle siktelseskategorier	44,93	66,97	66,29	67,65	58,41	57,73	59,09	59,73	59,04	60,42	53,93	53,23	54,62
Eiendomstyveri	5,15	10,00	9,76	10,24	9,01	8,77	9,26	8,62	8,37	8,87	6,37	6,12	6,62
Annet vinningslovbrudd	4,23	8,38	8,16	8,60	6,94	6,72	7,16	6,96	6,74	7,19	5,92	5,69	6,14
Eiendomsskade	1,72	1,49	1,36	1,63	1,17	1,03	1,30	1,18	1,04	1,32	0,68	0,55	0,82
Vold og mishandling	6,28	11,18	10,92	11,45	9,69	9,42	9,96	9,85	9,58	10,13	8,23	7,95	8,50
Seksuallovbrudd	0,80	1,03	0,93	1,12	0,87	0,78	0,96	0,94	0,84	1,03	0,82	0,73	0,92
Rusmiddellovbrudd	14,36	16,17	15,79	16,56	12,64	12,26	13,03	12,59	12,20	12,99	8,46	8,06	8,85
Ordens- og integritetskrenkelse	11,30	14,68	14,34	15,03	12,09	11,74	12,44	11,97	11,62	12,32	9,68	9,32	10,04
Trafikkovretredelse	20,29	29,11	28,64	29,57	25,29	24,82	25,75	26,73	26,25	27,20	25,47	24,99	25,95
Annet lovbrudd	1,50	0,81	0,69	0,93	0,53	0,40	0,65	0,79	0,66	0,91	0,69	0,57	0,82

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B4 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter region. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1 000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1 000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1 000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	66,97	66,29	67,65	58,41	57,73	59,09	59,73	59,04	60,42	53,93	53,23	54,62
Norden	41,07	41,07	41,07	41,59	41,59	41,59	42,47	42,47	42,47	42,31	42,31	42,31
Vest-Europa	31,32	29,46	33,17	27,59	25,77	29,41	28,90	27,08	30,72	26,98	25,17	28,80
Øst-Europa	73,23	71,98	74,49	59,00	57,77	60,24	59,64	58,40	60,87	54,41	53,17	55,65
Nord-Amerika	24,79	20,38	29,21	31,44	27,12	35,77	32,88	28,55	37,21	28,36	24,05	32,68
Oseania	23,47	13,38	33,56	10,15	0,26	20,03	12,33	2,45	22,22	8,05	-1,81	17,92
Afrika	107,13	105,15	109,12	90,63	88,68	92,58	93,24	91,28	95,20	80,47	78,50	82,43
Asia inkl Tyrkia	75,52	74,38	76,66	66,90	65,77	68,03	69,00	67,85	70,14	59,74	58,59	60,89
Sør- og Mellom-Amerika	71,00	67,69	74,32	68,57	65,32	71,82	70,94	67,69	74,19	63,91	60,66	67,16
Øvrig befolkning	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B5 Eiendomstyverier. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	10,00	9,76	10,24	9,01	8,77	9,26	8,62	8,37	8,87	6,37	6,12	6,62
Norden	4,06	4,06	4,06	4,09	4,09	4,09	3,86	3,86	3,86	3,80	3,80	3,80
Vest-Europa	2,83	2,19	3,47	2,56	1,92	3,20	2,32	1,68	2,97	1,59	0,95	2,23
Øst-Europa	11,90	11,46	12,34	10,25	9,81	10,69	10,07	9,63	10,51	8,04	7,59	8,48
Afrika	19,74	19,05	20,43	17,71	17,01	18,40	17,31	16,61	18,00	12,42	11,72	13,12
Asia inkl Tyrkia	10,81	10,41	11,21	9,61	9,20	10,01	9,24	8,84	9,65	5,67	5,27	6,08
S.- og M.-Amerika	11,78	10,63	12,93	11,17	10,02	12,31	10,73	9,58	11,87	8,04	6,90	9,19
Øvrig befolkning	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B6 Annet vinningslovbrudd. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	8,38	8,16	8,60	6,94	6,72	7,16	6,96	6,74	7,19	5,92	5,69	6,14
Norden	5,75	5,21	6,29	5,31	4,77	5,85	5,29	4,75	5,83	5,26	4,72	5,80
Vest-Europa	3,02	2,44	3,60	2,03	1,45	2,61	2,11	1,53	2,69	1,76	1,17	2,34
Øst-Europa	8,54	8,14	8,93	6,45	6,05	6,85	6,47	6,07	6,87	5,50	5,10	5,90
Nord-Amerika	1,30	-0,08	2,68	1,48	0,10	2,86	1,53	0,15	2,91	0,69	-0,69	2,07
Oseania	1,24	-1,93	4,40	-0,99	-4,15	2,17	-0,88	-4,04	2,28	-1,67	-4,83	1,49
Afrika	11,93	11,30	12,55	9,77	9,15	10,40	9,89	9,26	10,52	7,56	6,93	8,20
Asia inkl Tyrkia	10,97	10,60	11,33	9,52	9,15	9,88	9,61	9,23	9,98	7,90	7,52	8,27
Sør- og Mellom-Amerika	6,09	5,05	7,13	5,04	4,00	6,08	5,13	4,09	6,17	3,83	2,79	4,87
Øvrig befolkning	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B7 Vold og mishandling. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	11,18	10,92	11,45	9,69	9,42	9,96	9,85	9,58	10,13	8,23	7,95	8,50
Norden	4,57	3,92	5,22	4,65	4,00	5,30	4,80	4,15	5,45	4,75	4,10	5,41
Vest-Europa	3,79	3,08	4,49	3,24	2,54	3,95	3,40	2,69	4,10	2,87	2,16	3,57
Øst-Europa	10,12	9,64	10,60	7,62	7,14	8,10	7,71	7,23	8,19	6,27	5,79	6,75
Nord-Amerika	2,24	0,56	3,93	3,39	1,71	5,06	3,54	1,86	5,22	2,30	0,63	3,98
Oseania	3,09	-0,76	6,94	0,77	-3,07	4,60	1,04	-2,80	4,87	-0,14	-3,97	3,69
Afrika	23,39	22,63	24,15	20,44	19,68	21,21	20,81	20,04	21,58	17,29	16,52	18,06
Asia inkl Tyrkia	14,11	13,67	14,55	12,56	12,12	13,01	12,90	12,45	13,35	10,34	9,89	10,79
Sør- og Mellom-Amerika	12,71	11,44	13,97	12,23	10,97	13,50	12,55	11,29	13,81	10,62	9,36	11,88
Øvrig befolkning	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B8 Ordens- og integritetskrenkelser. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	14,68	14,34	15,03	12,09	11,74	12,44	11,97	11,62	12,32	9,68	9,32	10,04
Norden	8,70	7,83	9,58	8,94	8,07	9,81	8,95	8,08	9,82	8,88	8,02	9,75
Vest-Europa	5,38	4,43	6,32	4,74	3,80	5,68	4,62	3,68	5,56	3,88	2,94	4,81
Øst-Europa	13,99	13,35	14,63	9,46	8,83	10,10	9,34	8,70	9,97	7,29	6,66	7,93
Nord-Amerika	3,54	1,29	5,79	5,81	3,58	8,05	5,55	3,31	7,78	3,79	1,56	6,02
Oseania	4,94	-0,21	10,09	0,79	-4,32	5,90	0,76	-4,35	5,87	-0,91	-6,01	4,20
Afrika	33,27	32,25	34,29	27,92	26,91	28,93	28,10	27,08	29,12	23,09	22,07	24,11
Asia inkl Tyrkia	15,97	15,39	16,56	13,20	12,62	13,79	13,30	12,71	13,88	9,66	9,07	10,25
Sør- og Mellom-Amerika	14,96	13,26	16,65	14,24	12,56	15,92	14,22	12,54	15,90	11,48	9,80	13,16
Øvrig befolkning	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B9 Rusmiddellovbrudd. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	16,17	15,79	16,56	12,64	12,26	13,03	12,59	12,20	12,99	8,46	8,06	8,85
Norden	11,46	10,48	12,45	11,51	10,54	12,49	11,48	10,50	12,45	11,36	10,38	12,33
Vest-Europa	6,72	5,66	7,79	5,79	4,73	6,85	5,78	4,72	6,84	4,39	3,33	5,44
Øst-Europa	17,74	17,03	18,46	11,80	11,08	12,51	11,73	11,02	12,45	7,94	7,23	8,66
Nord-Amerika	6,14	3,60	8,67	8,75	6,24	11,26	8,60	6,09	11,12	5,32	2,82	7,83
Oseania	4,32	-1,47	10,12	-1,19	-6,93	4,55	-1,09	-6,83	4,66	-4,20	-9,92	1,53
Afrika	35,97	34,83	37,11	29,02	27,88	30,15	29,30	28,16	30,44	19,97	18,83	21,12
Asia inkl Tyrkia	14,39	13,74	15,04	10,52	9,88	11,17	10,63	9,97	11,29	3,86	3,20	4,52
Sør- og Mellom-Amerika	18,93	17,02	20,83	17,38	15,49	19,26	17,50	15,61	19,39	12,40	10,52	14,28
Øvrig befolkning	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B10 Trafikkovertrедelser. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	29,11	28,64	29,57	25,29	24,82	25,75	26,73	26,25	27,20	25,47	24,99	25,95
Norden	18,72	17,55	19,89	18,79	17,63	19,94	19,71	18,55	20,88	19,68	18,52	20,84
Vest-Europa	15,02	13,75	16,28	12,62	11,37	13,88	13,83	12,58	15,09	13,40	12,14	14,65
Øst-Europa	33,99	33,13	34,84	27,70	26,84	28,55	28,33	27,48	29,18	27,17	26,31	28,03
Nord-Amerika	11,10	8,09	14,10	13,63	10,65	16,61	15,12	12,14	18,10	14,08	11,10	17,06
Oseania	11,74	4,87	18,61	5,41	-1,40	12,22	7,46	0,65	14,27	6,48	-0,33	13,29
Afrika	35,80	34,46	37,15	28,77	27,43	30,11	31,27	29,93	32,62	28,39	27,04	29,75
Asia inkl Tyrkia	34,06	33,28	34,84	30,55	29,77	31,32	32,44	31,66	33,23	30,39	29,59	31,18
Sør- og Mellom-Amerika	26,60	24,35	28,86	25,77	23,53	28,00	27,93	25,69	30,17	26,32	24,08	28,56
Øvrig befolkning	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B11 Eiendomstyverier. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	10,00	9,76	10,24	9,01	8,77	9,26	8,62	8,37	8,87	6,37	6,12	6,62
Arbeid	6,16	5,66	6,67	3,67	3,16	4,18	3,51	2,99	4,02	2,41	1,90	2,92
Flukt	16,61	16,14	17,09	14,97	14,49	15,44	14,63	14,15	15,11	11,09	10,61	11,57
Utdanning	2,71	1,68	3,75	0,26	-0,78	1,30	-0,07	-1,11	0,97	-4,47	-5,51	-3,43
Familie	12,84	12,40	13,28	11,56	11,11	12,00	11,25	10,80	11,69	7,75	7,30	8,19
Øvrig befolkning	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15	25,19	32,57

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B12 Andre vinningslovbrudd. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	8,38	8,16	8,60	6,94	6,72	7,16	6,96	6,74	7,19	5,92	5,69	6,14
Arbeid	7,30	6,84	7,76	3,71	3,24	4,18	3,82	3,35	4,29	3,29	2,82	3,75
Flukt	14,41	13,98	14,85	12,44	12,01	12,87	12,43	11,99	12,86	10,75	10,31	11,19
Utdanning	1,79	0,85	2,73	-0,40	-1,34	0,55	-0,29	-1,24	0,65	-2,43	-3,37	-1,48
Familie	7,73	7,34	8,12	6,70	6,31	7,10	6,75	6,36	7,15	5,09	4,69	5,49
Øvrig befolkning	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	4,23	25,19	32,57

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B13 Vold og mishandling. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	11,18	10,92	11,45	9,69	9,42	9,96	9,85	9,58	10,13	8,23	7,95	8,50
Arbeid	6,33	5,77	6,89	2,00	1,44	2,57	2,12	1,56	2,69	1,34	0,78	1,90
Flukt	21,15	20,62	21,67	18,37	17,84	18,89	18,60	18,07	19,12	16,04	15,51	16,57
Utdanning	2,60	1,46	3,75	-0,17	-1,32	0,97	0,16	-0,98	1,31	-3,00	-4,15	-1,85
Familie	12,95	12,47	13,43	11,98	11,50	12,46	12,18	11,70	12,67	9,68	9,19	10,17
Øvrig befolkning	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	6,28	25,19	32,57

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B14 Ordens- og integritetskrenkelser. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	14,68	14,34	15,03	12,09	11,74	12,44	11,97	11,62	12,32	9,68	9,32	10,04
Arbeid	10,53	9,79	11,28	2,97	2,22	3,72	2,88	2,13	3,63	1,76	1,01	2,51
Flukt	25,86	25,17	26,55	21,01	20,32	21,70	20,96	20,26	21,65	17,35	16,66	18,05
Utdanning	3,36	1,84	4,89	-2,56	-4,09	-1,04	-2,28	-3,81	-0,76	-6,77	-8,29	-5,24
Familie	16,06	15,43	16,70	14,16	13,52	14,79	14,14	13,50	14,78	10,58	9,93	11,22
Øvrig befolkning	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30	11,30

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B15 Rusmiddellovbrudd. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	16,17	15,79	16,56	12,64	12,26	13,03	12,59	12,20	12,99	8,46	8,06	8,85
Arbeid	14,68	13,84	15,52	5,22	4,38	6,06	5,27	4,42	6,11	3,19	2,35	4,04
Flukt	25,87	25,10	26,65	19,81	19,04	20,58	19,72	18,95	20,49	13,03	12,25	13,81
Utdanning	2,88	1,16	4,59	-5,51	-7,22	-3,80	-5,18	-6,90	-3,47	-13,55	-15,27	-11,84
Familie	16,74	16,02	17,45	13,56	12,85	14,27	13,64	12,93	14,36	7,01	6,29	7,73
Øvrig befolkning	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	14,36	25,19	32,57

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B16 Trafikkovertrедelser. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn.. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Innvandrere, i alt	29,11	28,64	29,57	25,29	24,82	25,75	26,73	26,25	27,20	25,47	24,99	25,95
Arbeid	30,09	29,09	31,09	17,77	16,76	18,77	18,83	17,82	19,83	18,19	17,18	19,19
Flukt	47,19	46,26	48,11	39,81	38,89	40,73	41,15	40,22	42,07	39,06	38,13	39,98
Utdanning	8,68	6,64	10,72	4,81	2,77	6,84	6,74	4,70	8,78	4,12	2,08	6,16
Familie	26,37	25,53	27,21	25,62	24,77	26,47	27,04	26,19	27,89	25,04	24,18	25,89
Øvrig befolkning	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	20,29	25,19	32,57

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B17 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre for hver lovbruddsgruppe per 1.1.2010, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	Øvrig befolkning	M1			M2			M3			M4		
		Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Eiendomstyveri	5,15	15,53	14,62	16,45	9,73	8,81	10,65	9,22	8,29	10,14	7,38	6,45	8,30
Annet vinningslovbrudd	4,23	12,99	12,16	13,82	10,87	10,04	11,71	10,95	10,11	11,79	9,91	9,07	10,76
Eiendomsskade	1,72	3,66	3,14	4,19	0,41	-0,12	0,94	0,45	-0,08	0,99	-0,18	-0,72	0,35
Vold og mishandling	6,28	22,91	21,89	23,92	14,69	13,67	15,70	15,13	14,11	16,15	13,14	12,12	14,17
Seksuallovbrudd	0,80	1,37	1,02	1,73	0,76	0,40	1,12	0,93	0,56	1,29	0,81	0,45	1,18
Rusmiddellovbrudd	14,36	43,10	41,58	44,62	23,27	21,75	24,78	23,44	21,91	24,96	19,36	17,83	20,89
Ordens- og integritetskrenkelse	11,30	33,86	32,51	35,21	17,44	16,08	18,79	17,57	16,21	18,93	14,77	13,41	16,14
Trafikkovertrødelse	20,29	47,77	45,97	49,57	31,73	29,93	33,53	34,45	32,64	36,25	32,01	30,19	33,82
Annet lovbrudd	1,50	1,29	0,80	1,78	0,48	-0,01	0,98	1,06	0,56	1,56	0,84	0,34	1,34
Alle lovbrudd	44,93	112,86	110,22	115,50	67,93	65,32	70,54	70,84	68,22	73,46	63,69	61,06	66,32

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B18 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre, etter foreldres innvandringsgrunn. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Flukt	120,34	114,93	125,75	62,84	57,52	68,16	65,18	59,86	70,50	59,14	53,82	64,47
Familie	124,27	115,99	132,56	56,65	48,51	64,80	60,65	52,50	68,80	54,15	46,00	62,29
Annen/ukjent	108,75	105,51	111,98	71,75	68,57	74,94	74,80	71,60	78,00	67,20	63,99	70,40
Øvrig befolkning	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	25,19	32,57

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell B19 Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre, etter foreldrenes opprinnelsesregion. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller

	M1			M2			M3			M4		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
Norden	69,06	59,51	78,61	51,15	41,80	60,50	51,44	42,09	60,79	48,82	39,48	58,17
Vest-Europa	50,65	39,40	61,90	27,24	16,22	38,26	28,60	17,58	39,62	25,62	14,61	36,64
Øst-Europa	98,42	90,04	106,81	61,99	53,77	70,21	64,26	56,03	72,48	59,08	50,86	67,29
Afrika	153,78	145,31	162,25	100,05	91,75	108,36	105,55	97,23	113,87	95,25	86,93	103,57
Asia inkl Tyrkia	117,43	114,11	120,75	67,83	64,56	71,11	71,06	67,78	74,35	63,00	59,70	66,29
Sør- og Mellom-Amerika	164,00	150,75	177,26	106,70	93,70	119,69	109,47	96,48	122,46	105,11	92,12	118,09
Øvrig befolkning	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93	44,93

Kilde: SSB, egne beregninger.

Vedlegg C: Tabeller med resultater fra kapittel 4 inkludert konfidensintervaller

Tabell C1 Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Øvrig befolkning		M1		Justert antall per 1000	M2	
	Antall per 1000	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI		Nedre KI	Øvre KI
1992	17,23	25,49	24,80	26,18	23,43	22,75	24,11
1993	17,70	26,76	26,07	27,44	24,74	24,06	25,42
1994	17,07	25,75	25,10	26,41	23,90	23,24	24,55
1995	17,00	26,04	25,39	26,68	24,36	23,72	25,00
1996	16,75	26,16	25,53	26,78	24,60	23,97	25,22
1997	16,85	26,85	26,23	27,47	25,32	24,70	25,94
1998	16,95	26,90	26,29	27,51	25,20	24,60	25,80
1999	17,34	27,17	26,57	27,77	25,15	24,56	25,74
2000	17,90	29,26	28,67	29,84	26,89	26,31	27,47
2001	19,18	32,20	31,60	32,79	29,30	28,71	29,89
2002	17,04	30,20	29,64	30,75	27,49	26,94	28,04
2003	17,54	30,11	29,57	30,66	27,17	26,63	27,71
2004	18,92	31,25	30,70	31,81	28,15	27,60	28,70
2005	19,02	30,51	29,96	31,05	27,40	26,86	27,95
2006	19,02	28,60	28,07	29,13	25,51	24,98	26,03
2007	19,36	28,00	27,49	28,51	24,72	24,20	25,23
2008	18,27	26,42	25,94	26,90	22,99	22,52	23,47
2009	17,05	25,36	24,92	25,80	21,91	21,47	22,36
2010	17,12	23,99	23,56	24,41	20,41	19,98	20,84
2011	16,47	23,23	22,83	23,64	19,39	18,99	19,80
2012	15,87	22,21	21,83	22,59	18,33	17,95	18,72
2013	15,75	22,20	21,83	22,56	18,32	17,95	18,69
2014	15,23	21,28	20,93	21,63	17,61	17,25	17,97
2015	14,98	21,70	21,36	22,04	18,07	17,72	18,42

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C2 Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere fra Norden. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	12,77	11,39	14,14	16,92	15,56	18,29
1993	14,94	13,55	16,32	19,13	17,76	20,51
1994	12,94	11,59	14,29	16,91	15,58	18,25
1995	13,57	12,25	14,90	17,23	15,92	18,54
1996	13,75	12,45	15,05	17,32	16,03	18,61
1997	14,46	13,18	15,73	17,63	16,36	18,89
1998	13,40	12,17	14,63	15,69	14,48	16,91
1999	13,65	12,46	14,84	15,04	13,87	16,22
2000	14,78	13,58	15,97	16,35	15,16	17,53
2001	15,88	14,64	17,11	17,64	16,41	18,86
2002	14,79	13,63	15,96	16,25	15,09	17,40
2003	15,40	14,22	16,58	16,82	15,65	17,98
2004	16,22	15,00	17,45	18,01	16,80	19,22
2005	17,22	15,99	18,45	19,18	17,96	20,40
2006	16,62	15,39	17,84	18,50	17,28	19,71
2007	16,30	15,07	17,52	18,13	16,92	19,34
2008	16,89	15,72	18,06	18,13	16,97	19,29
2009	15,99	14,89	17,10	16,56	15,47	17,65
2010	15,05	13,98	16,12	15,02	13,95	16,08
2011	14,70	13,68	15,72	13,77	12,76	14,79
2012	14,87	13,89	15,85	13,58	12,61	14,55
2013	15,33	14,37	16,29	14,16	13,20	15,11
2014	14,40	13,47	15,34	13,31	12,38	14,24
2015	15,73	14,81	16,65	14,61	13,70	15,52

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C3 Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere fra Asia og Afrika. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Asia						Afrika					
	M1			M2			M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	34,48	33,29	35,68	26,46	25,27	27,65	53,52	51,09	55,94	41,89	39,48	44,30
1993	34,66	33,49	35,84	27,33	26,16	28,50	54,11	51,74	56,49	43,01	40,66	45,37
1994	35,25	34,11	36,39	28,63	27,50	29,76	52,86	50,57	55,15	42,58	40,30	44,85
1995	33,94	32,83	35,06	27,90	26,79	29,00	56,91	54,65	59,17	47,61	45,37	49,85
1996	35,08	34,00	36,17	29,43	28,35	30,51	54,79	52,59	56,99	46,18	44,00	48,36
1997	35,77	34,70	36,84	30,51	29,45	31,57	57,78	55,62	59,94	49,69	47,55	51,84
1998	36,78	35,73	37,83	31,58	30,54	32,62	55,78	53,68	57,88	47,79	45,70	49,87
1999	37,10	36,07	38,13	31,86	30,84	32,89	56,04	54,01	58,07	47,69	45,67	49,70
2000	39,12	38,11	40,13	33,70	32,70	34,70	61,01	59,06	62,96	52,24	50,31	54,17
2001	42,52	41,52	43,51	36,16	35,17	37,15	63,98	62,07	65,89	54,40	52,51	56,29
2002	41,15	40,23	42,06	35,51	34,60	36,41	60,05	58,32	61,78	51,39	49,68	53,11
2003	39,55	38,66	40,44	33,91	33,03	34,80	56,31	54,66	57,97	47,34	45,70	48,98
2004	39,44	38,55	40,34	33,59	32,70	34,48	57,28	55,64	58,92	47,61	45,99	49,24
2005	37,26	36,38	38,14	31,74	30,86	32,61	55,20	53,61	56,79	45,67	44,09	47,25
2006	34,58	33,73	35,44	29,44	28,59	30,29	49,05	47,52	50,58	39,94	38,43	41,46
2007	33,46	32,62	34,30	28,64	27,80	29,47	47,82	46,33	49,31	38,95	37,47	40,44
2008	30,69	29,90	31,48	26,57	25,78	27,35	44,13	42,74	45,52	36,24	34,85	37,62
2009	30,15	29,41	30,89	26,51	25,77	27,24	42,31	41,02	43,61	35,31	34,03	36,60
2010	27,30	26,59	28,02	23,67	22,96	24,38	41,13	39,90	42,37	34,29	33,06	35,52
2011	25,77	25,09	26,45	22,23	21,55	22,91	37,96	36,80	39,11	31,27	30,12	32,42
2012	25,00	24,35	25,65	21,76	21,11	22,42	36,46	35,37	37,55	30,19	29,10	31,28
2013	23,91	23,28	24,55	20,92	20,29	21,55	35,27	34,24	36,29	28,97	27,94	29,99
2014	22,72	22,11	23,32	20,00	19,39	20,61	33,01	32,05	33,98	26,85	25,89	27,81
2015	23,25	22,66	23,84	20,61	20,01	21,20	32,22	31,31	33,14	26,06	25,14	26,98

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C4 Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika og Øst-Europa. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Sør- og Mellom-Amerika						Øst-Europa					
	M1			M2			M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	49,86	46,71	53,01	45,26	42,14	48,38	32,34	30,02	34,66	30,79	28,49	33,09
1993	47,53	44,38	50,68	43,37	40,25	46,49	34,94	32,75	37,13	32,50	30,33	34,67
1994	49,11	46,03	52,20	45,26	42,21	48,32	28,51	26,68	30,35	25,94	24,12	27,76
1995	44,66	41,62	47,71	40,91	37,90	43,93	30,89	29,18	32,60	28,60	26,90	30,29
1996	42,23	39,25	45,22	38,65	35,69	41,61	29,22	27,61	30,84	27,10	25,50	28,70
1997	40,99	38,05	43,92	37,36	34,45	40,27	28,45	26,87	30,04	26,48	24,91	28,06
1998	40,79	37,91	43,67	37,21	34,35	40,07	28,92	27,37	30,48	27,00	25,46	28,54
1999	42,73	39,89	45,58	39,07	36,25	41,89	30,07	28,54	31,60	28,05	26,53	29,56
2000	42,79	39,97	45,61	38,88	36,09	41,67	31,70	30,29	33,11	28,53	27,13	29,93
2001	43,90	41,07	46,72	39,72	36,92	42,51	33,77	32,35	35,19	30,32	28,91	31,73
2002	40,47	37,88	43,07	36,93	34,36	39,51	27,76	26,45	29,08	24,77	23,47	26,08
2003	38,10	35,54	40,65	34,59	32,06	37,12	28,68	27,40	29,97	25,60	24,33	26,88
2004	37,89	35,30	40,48	34,47	31,91	37,03	32,03	30,74	33,32	28,83	27,55	30,11
2005	40,22	37,67	42,76	37,03	34,51	39,55	30,70	29,46	31,94	27,24	26,01	28,47
2006	36,01	33,53	38,49	33,26	30,79	35,72	28,66	27,49	29,83	24,76	23,60	25,92
2007	32,52	30,09	34,96	30,25	27,84	32,67	28,33	27,25	29,42	23,32	22,24	24,39
2008	28,49	26,20	30,79	26,82	24,55	29,10	27,82	26,89	28,76	21,81	20,88	22,74
2009	27,31	25,18	29,45	25,99	23,87	28,11	26,03	25,20	26,85	20,01	19,18	20,83
2010	25,03	22,96	27,11	23,91	21,85	25,97	25,00	24,22	25,78	19,08	18,30	19,86
2011	25,50	23,51	27,49	24,33	22,35	26,30	25,02	24,30	25,73	18,90	18,19	19,62
2012	22,08	20,18	23,98	21,09	19,20	22,98	23,45	22,81	24,10	17,32	16,66	17,97
2013	22,41	20,57	24,24	21,63	19,80	23,46	23,76	23,15	24,36	17,66	17,05	18,27
2014	22,14	20,38	23,90	21,47	19,72	23,22	22,68	22,11	23,25	17,04	16,46	17,61
2015	22,80	21,10	24,51	21,96	20,26	23,66	23,11	22,57	23,66	17,61	17,06	18,17

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C5 Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere fra Vest-Europa og Nord-Amerika. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Vest-Europa						Nord-Amerika					
	M1			M2			M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	11,79	10,19	13,39	14,33	12,74	15,91	6,31	3,63	9,00	11,57	8,91	14,22
1993	12,90	11,29	14,51	15,36	13,77	16,96	6,23	3,50	8,96	11,22	8,52	13,92
1994	10,91	9,33	12,49	13,33	11,76	14,90	5,06	2,34	7,79	10,16	7,46	12,86
1995	10,65	9,08	12,22	13,01	11,45	14,56	5,25	2,51	7,99	10,33	7,61	13,04
1996	10,91	9,37	12,46	13,23	11,70	14,76	4,98	2,24	7,71	9,80	7,08	12,51
1997	11,32	9,78	12,87	13,44	11,91	14,97	6,99	4,22	9,76	11,75	9,00	14,50
1998	11,43	9,90	12,96	13,45	11,93	14,97	6,15	3,34	8,96	10,96	8,18	13,75
1999	10,08	8,57	11,59	11,83	10,33	13,33	5,52	2,69	8,36	10,19	7,38	13,00
2000	10,49	8,98	12,00	12,30	10,81	13,80	5,26	2,35	8,17	10,20	7,32	13,08
2001	12,04	10,48	13,59	14,04	12,50	15,58	7,63	4,57	10,68	12,85	9,83	15,88
2002	10,07	8,62	11,53	11,74	10,30	13,19	6,20	3,29	9,12	11,08	8,19	13,97
2003	11,32	9,86	12,78	12,62	11,17	14,06	6,13	3,19	9,07	10,67	7,76	13,58
2004	10,51	9,01	12,01	11,92	10,44	13,41	8,31	5,22	11,41	13,40	10,34	16,47
2005	9,81	8,33	11,29	10,93	9,46	12,40	7,92	4,81	11,02	12,77	9,70	15,85
2006	10,41	8,96	11,86	11,30	9,86	12,74	7,48	4,38	10,57	12,21	9,14	15,27
2007	11,20	9,79	12,62	11,64	10,24	13,04	9,30	6,21	12,39	13,94	10,88	17,00
2008	10,41	9,11	11,72	10,02	8,73	11,31	8,24	5,28	11,19	12,19	9,26	15,12
2009	9,82	8,63	11,02	8,79	7,60	9,97	6,95	4,14	9,75	10,04	7,26	12,82
2010	10,12	8,96	11,27	8,75	7,61	9,90	7,90	5,14	10,66	10,45	7,71	13,19
2011	10,16	9,06	11,25	8,22	7,13	9,31	7,51	4,83	10,19	9,43	6,76	12,09
2012	8,76	7,72	9,80	6,48	5,44	7,51	7,32	4,70	9,94	9,02	6,42	11,63
2013	9,72	8,72	10,73	7,27	6,27	8,27	8,32	5,77	10,88	9,73	7,19	12,27
2014	10,01	9,03	10,98	7,59	6,63	8,56	7,66	5,17	10,15	8,78	6,30	11,26
2015	9,67	8,73	10,62	7,13	6,20	8,07	8,10	5,64	10,56	9,02	6,58	11,47

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C6 Arbeidsinnvandrere. Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	13,57	7,96	19,19	1,24	-4,32	6,80
1993	14,79	10,05	19,54	3,05	-1,65	7,75
1994	10,04	5,85	14,22	-0,54	-4,69	3,60
1995	7,97	4,09	11,85	-1,75	-5,60	2,09
1996	9,80	6,21	13,40	0,48	-3,09	4,04
1997	13,48	10,05	16,91	4,16	0,76	7,57
1998	9,75	6,55	12,95	0,28	-2,89	3,46
1999	10,09	7,16	13,02	0,38	-2,53	3,28
2000	11,44	8,64	14,23	2,06	-0,71	4,83
2001	13,88	11,05	16,70	4,08	1,28	6,87
2002	12,00	9,46	14,54	3,15	0,63	5,67
2003	15,31	12,93	17,70	6,16	3,80	8,52
2004	13,22	10,84	15,60	4,13	1,78	6,49
2005	14,16	11,98	16,33	4,59	2,44	6,75
2006	13,87	11,97	15,77	3,72	1,84	5,61
2007	17,41	15,83	18,98	5,96	4,39	7,52
2008	19,05	17,84	20,25	7,31	6,10	8,51
2009	18,20	17,21	19,19	7,24	6,24	8,23
2010	18,92	18,00	19,83	8,46	7,53	9,38
2011	20,30	19,49	21,12	10,04	9,21	10,86
2012	18,96	18,24	19,69	9,11	8,38	9,85
2013	20,39	19,72	21,05	10,85	10,17	11,54
2014	19,61	18,99	20,24	10,77	10,14	11,41
2015	20,20	19,61	20,80	11,59	10,99	12,20

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C7 Flyktninger. Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	47,96	46,50	49,43	36,16	34,71	37,62
1993	49,97	48,54	51,40	38,81	37,39	40,23
1994	48,97	47,66	50,28	39,41	38,10	40,71
1995	49,47	48,21	50,74	41,05	39,79	42,31
1996	46,21	44,98	47,44	38,52	37,30	39,74
1997	49,70	48,49	50,92	42,48	41,27	43,69
1998	48,88	47,68	50,08	41,75	40,55	42,94
1999	49,99	48,81	51,17	42,66	41,49	43,84
2000	52,95	51,83	54,07	44,98	43,87	46,09
2001	56,61	55,51	57,71	47,36	46,27	48,46
2002	52,93	51,91	53,95	44,69	43,67	45,70
2003	52,62	51,61	53,63	44,15	43,14	45,15
2004	53,41	52,39	54,43	44,35	43,34	45,37
2005	50,94	49,94	51,94	42,05	41,05	43,04
2006	48,83	47,85	49,80	40,35	39,38	41,32
2007	47,62	46,65	48,59	39,50	38,54	40,46
2008	44,63	43,71	45,55	37,35	36,44	38,26
2009	44,20	43,33	45,07	37,61	36,74	38,48
2010	40,48	39,64	41,33	33,97	33,13	34,82
2011	38,99	38,18	39,80	32,65	31,85	33,46
2012	36,60	35,82	37,37	30,63	29,85	31,40
2013	35,74	34,98	36,49	29,90	29,15	30,65
2014	34,10	33,37	34,82	28,50	27,78	29,22
2015	34,17	33,47	34,86	28,65	27,95	29,35

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C8 Innvandrere kommet på grunnlag av familieetablering eller gjenforening. Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	26,02	23,17	28,86	21,51	18,70	24,33
1993	25,74	23,32	28,17	21,92	19,52	24,33
1994	24,83	22,73	26,94	21,19	19,10	23,28
1995	24,41	22,49	26,33	20,78	18,88	22,69
1996	25,28	23,52	27,04	21,46	19,71	23,20
1997	24,49	22,84	26,13	20,87	19,23	22,50
1998	26,73	25,21	28,26	22,79	21,27	24,31
1999	27,54	26,11	28,97	23,32	21,89	24,74
2000	29,46	28,11	30,82	24,89	23,55	26,24
2001	33,52	32,21	34,84	28,62	27,31	29,92
2002	30,80	29,63	31,97	26,41	25,25	27,58
2003	29,22	28,13	30,31	24,93	23,84	26,02
2004	31,89	30,81	32,97	27,42	26,34	28,49
2005	30,87	29,84	31,91	26,62	25,59	27,65
2006	28,23	27,25	29,22	24,25	23,27	25,23
2007	27,87	26,92	28,82	24,09	23,15	25,04
2008	26,21	25,33	27,09	23,32	22,45	24,20
2009	25,36	24,55	26,16	23,17	22,36	23,97
2010	24,10	23,33	24,87	22,09	21,32	22,87
2011	22,65	21,93	23,38	20,85	20,11	21,58
2012	22,60	21,91	23,29	21,14	20,45	21,84
2013	21,83	21,17	22,49	20,59	19,93	21,25
2014	21,28	20,66	21,91	20,31	19,68	20,95
2015	21,60	21,00	22,21	20,69	20,08	21,30

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C9 Antall personer siktet for eiendomstyveri per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Øvrig befolkning		M1		M2		
	Antall per 1000	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	3,45	6,77	6,46	7,09	6,69	6,37	7,00
1993	3,74	7,48	7,16	7,79	7,39	7,06	7,71
1994	3,81	7,46	7,14	7,77	7,33	7,01	7,64
1995	3,50	7,06	6,76	7,36	6,95	6,65	7,25
1996	3,60	8,12	7,82	8,41	7,94	7,64	8,24
1997	3,39	7,72	7,44	8,01	7,54	7,25	7,82
1998	3,26	6,99	6,72	7,26	6,76	6,49	7,04
1999	3,23	6,91	6,64	7,17	6,60	6,33	6,86
2000	3,30	7,14	6,88	7,39	6,79	6,53	7,04
2001	3,33	7,12	6,86	7,37	6,69	6,44	6,95
2002	2,83	6,11	5,88	6,34	5,70	5,47	5,93
2003	2,86	6,14	5,91	6,36	5,65	5,42	5,87
2004	3,24	6,91	6,68	7,15	6,39	6,15	6,62
2005	2,99	5,94	5,72	6,16	5,49	5,27	5,71
2006	2,67	4,77	4,57	4,97	4,41	4,21	4,61
2007	2,65	4,43	4,23	4,62	4,05	3,86	4,25
2008	2,37	3,92	3,75	4,10	3,61	3,44	3,79
2009	2,36	3,91	3,75	4,08	3,59	3,42	3,76
2010	2,32	3,65	3,49	3,80	3,27	3,11	3,43
2011	2,17	3,56	3,41	3,71	3,14	2,99	3,29
2012	2,00	3,44	3,30	3,58	2,99	2,85	3,14
2013	1,90	3,30	3,16	3,43	2,84	2,71	2,98
2014	1,87	3,04	2,92	3,17	2,57	2,44	2,70
2015	1,77	3,02	2,90	3,14	2,55	2,43	2,68

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C10 Antall personer siktet for andre vinningslovbrudd per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Øvrig befolkning		M1		M2		
	Antall per 1000	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	1,69	2,92	2,70	3,14	2,48	2,26	2,70
1993	1,93	3,64	3,41	3,87	3,13	2,90	3,36
1994	1,89	3,51	3,29	3,73	3,04	2,82	3,27
1995	2,01	3,73	3,50	3,95	3,26	3,04	3,49
1996	2,13	4,20	3,98	4,43	3,71	3,48	3,94
1997	2,05	4,42	4,20	4,64	3,94	3,72	4,16
1998	2,09	4,28	4,06	4,50	3,79	3,57	4,01
1999	2,24	4,59	4,37	4,81	4,07	3,85	4,29
2000	2,22	4,78	4,57	4,99	4,26	4,05	4,47
2001	2,49	5,26	5,04	5,48	4,68	4,46	4,90
2002	2,07	4,08	3,89	4,28	3,57	3,37	3,76
2003	2,02	4,18	3,99	4,37	3,68	3,49	3,87
2004	2,22	4,28	4,09	4,48	3,73	3,53	3,92
2005	2,30	4,44	4,25	4,64	3,85	3,66	4,05
2006	2,17	4,10	3,92	4,28	3,52	3,33	3,70
2007	2,02	3,56	3,39	3,73	2,97	2,80	3,15
2008	1,75	3,48	3,32	3,63	2,92	2,77	3,08
2009	1,56	3,02	2,88	3,16	2,53	2,39	2,66
2010	1,55	2,43	2,30	2,56	1,92	1,78	2,05
2011	1,60	2,60	2,48	2,73	2,03	1,90	2,16
2012	1,48	2,42	2,30	2,54	1,88	1,76	2,00
2013	1,31	2,16	2,05	2,27	1,65	1,54	1,76
2014	1,27	2,06	1,96	2,17	1,56	1,45	1,66
2015	1,25	2,20	2,10	2,30	1,71	1,60	1,81

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C11 Antall personer siktet for vold og mishandling per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Øvrig befolkning		M1		M2		
	Antall per 1000	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	1,33	2,63	2,43	2,82	2,39	2,19	2,58
1993	1,54	2,73	2,52	2,93	2,48	2,27	2,68
1994	1,69	2,92	2,71	3,13	2,67	2,46	2,88
1995	1,58	2,88	2,68	3,08	2,69	2,49	2,89
1996	1,59	3,04	2,84	3,24	2,86	2,66	3,05
1997	1,72	3,48	3,28	3,68	3,29	3,08	3,49
1998	1,74	3,32	3,12	3,52	3,11	2,91	3,30
1999	1,80	3,59	3,39	3,78	3,34	3,14	3,53
2000	1,85	4,21	4,02	4,41	3,92	3,72	4,11
2001	2,12	5,01	4,80	5,21	4,64	4,43	4,84
2002	1,92	4,97	4,78	5,17	4,62	4,43	4,82
2003	2,02	5,29	5,10	5,48	4,90	4,71	5,09
2004	2,35	5,47	5,27	5,68	5,04	4,83	5,24
2005	2,44	5,46	5,26	5,66	5,04	4,84	5,24
2006	2,33	5,08	4,89	5,27	4,70	4,51	4,89
2007	2,36	4,57	4,38	4,76	4,19	4,00	4,38
2008	2,25	4,02	3,84	4,19	3,64	3,46	3,81
2009	2,14	3,90	3,74	4,06	3,51	3,34	3,67
2010	2,12	3,73	3,58	3,89	3,27	3,12	3,43
2011	2,06	3,61	3,47	3,76	3,09	2,94	3,23
2012	1,98	3,27	3,13	3,41	2,74	2,60	2,88
2013	1,95	3,17	3,03	3,30	2,58	2,44	2,71
2014	1,89	3,02	2,89	3,14	2,42	2,29	2,55
2015	1,82	2,87	2,75	3,00	2,33	2,20	2,45

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C12 Antall personer siktet for ordens- og integritetskrenkelser per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Øvrig befolkning		M1		M2		
	Antall per 1000	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	2,76	2,74	2,47	3,02	2,45	2,18	2,73
1993	3,00	2,80	2,52	3,08	2,53	2,25	2,81
1994	3,08	3,78	3,50	4,06	3,49	3,21	3,77
1995	3,20	4,47	4,19	4,75	4,16	3,88	4,44
1996	3,36	3,88	3,60	4,16	3,57	3,29	3,85
1997	3,36	4,48	4,20	4,75	4,11	3,84	4,39
1998	3,17	4,26	4,00	4,53	3,88	3,62	4,15
1999	3,41	4,80	4,53	5,07	4,33	4,06	4,60
2000	3,46	5,06	4,80	5,32	4,54	4,28	4,80
2001	3,82	5,89	5,63	6,16	5,24	4,97	5,50
2002	3,56	6,14	5,88	6,39	5,49	5,23	5,74
2003	3,60	5,99	5,74	6,24	5,26	5,01	5,51
2004	3,90	6,27	6,02	6,53	5,51	5,25	5,76
2005	4,09	6,26	6,00	6,51	5,46	5,20	5,71
2006	4,18	6,10	5,85	6,35	5,30	5,04	5,55
2007	4,19	6,03	5,79	6,28	5,21	4,97	5,46
2008	3,84	5,21	4,99	5,43	4,35	4,13	4,57
2009	3,38	4,53	4,34	4,73	3,68	3,48	3,88
2010	3,55	4,54	4,35	4,74	3,64	3,44	3,84
2011	3,71	4,85	4,65	5,04	3,82	3,62	4,01
2012	3,59	4,38	4,20	4,56	3,25	3,06	3,43
2013	3,49	4,49	4,32	4,67	3,34	3,17	3,52
2014	3,47	4,28	4,12	4,45	3,18	3,01	3,35
2015	3,48	4,29	4,13	4,45	3,13	2,96	3,30

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C13 Antall personer siktet for rusmiddelovbrudd per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Øvrig befolkning		M1		M2		
	Antall per 1000	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	3,49	3,50	3,19	3,81	2,83	2,52	3,14
1993	3,51	3,70	3,40	4,00	3,02	2,72	3,33
1994	3,41	3,55	3,26	3,84	2,94	2,65	3,23
1995	3,54	3,60	3,30	3,89	3,05	2,76	3,34
1996	3,70	3,55	3,26	3,84	3,01	2,72	3,30
1997	3,82	3,86	3,57	4,15	3,35	3,06	3,65
1998	4,37	3,99	3,69	4,30	3,43	3,12	3,74
1999	4,93	4,81	4,49	5,12	4,08	3,76	4,39
2000	5,33	5,34	5,02	5,66	4,46	4,15	4,78
2001	5,99	6,09	5,76	6,42	5,00	4,67	5,33
2002	5,39	5,65	5,34	5,95	4,60	4,29	4,91
2003	5,51	5,85	5,55	6,15	4,68	4,38	4,98
2004	5,61	6,13	5,83	6,42	4,93	4,63	5,23
2005	5,56	6,22	5,92	6,51	5,03	4,74	5,32
2006	5,48	6,00	5,72	6,28	4,81	4,52	5,09
2007	5,47	5,77	5,50	6,04	4,48	4,21	4,76
2008	5,09	5,46	5,21	5,71	4,10	3,85	4,35
2009	4,79	5,10	4,87	5,33	3,73	3,50	3,96
2010	5,10	5,31	5,08	5,54	3,79	3,55	4,02
2011	5,16	5,38	5,16	5,61	3,66	3,43	3,88
2012	5,01	5,06	4,85	5,27	3,41	3,19	3,62
2013	5,24	5,34	5,14	5,55	3,63	3,42	3,84
2014	5,19	5,40	5,20	5,60	3,74	3,53	3,94
2015	5,00	5,46	5,27	5,65	3,78	3,59	3,98

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C14 Antall personer siktet for trafikkløvbrudd per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	Øvrig befolkning		M1		M2		
	Antall per 1000	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	7,50	9,88	9,42	10,33	9,01	8,56	9,47
1993	7,19	9,69	9,26	10,13	8,86	8,42	9,29
1994	6,51	8,18	7,78	8,59	7,47	7,06	7,87
1995	6,64	8,01	7,61	8,41	7,37	6,97	7,77
1996	6,42	7,85	7,46	8,23	7,24	6,85	7,62
1997	6,54	8,16	7,78	8,55	7,60	7,21	7,98
1998	6,56	9,40	9,02	9,78	8,68	8,30	9,06
1999	6,48	8,86	8,50	9,23	8,04	7,67	8,40
2000	6,52	9,69	9,34	10,05	8,74	8,38	9,09
2001	6,98	11,10	10,74	11,46	9,93	9,57	10,29
2002	6,32	10,95	10,61	11,29	9,90	9,56	10,23
2003	6,96	11,12	10,77	11,46	9,90	9,56	10,25
2004	7,38	10,88	10,53	11,22	9,64	9,29	9,99
2005	7,32	10,72	10,38	11,06	9,46	9,12	9,80
2006	7,33	10,12	9,80	10,45	8,88	8,55	9,21
2007	7,73	10,34	10,02	10,67	8,98	8,66	9,31
2008	7,61	10,56	10,25	10,87	8,99	8,68	9,30
2009	7,05	10,42	10,13	10,70	8,85	8,56	9,13
2010	6,71	9,43	9,16	9,70	7,91	7,63	8,18
2011	6,04	8,28	8,04	8,52	6,84	6,59	7,09
2012	5,84	7,79	7,56	8,02	6,43	6,19	6,66
2013	5,64	7,97	7,75	8,19	6,71	6,49	6,94
2014	5,44	7,68	7,47	7,89	6,49	6,27	6,71
2015	5,35	8,18	7,98	8,39	7,03	6,82	7,24

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C15 Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	31,69	27,67	35,72	21,15	17,16	25,15
1993	38,27	34,43	42,10	26,71	22,91	30,52
1994	36,68	33,14	40,21	24,36	20,85	27,87
1995	38,40	35,07	41,73	24,48	21,17	27,79
1996	50,42	47,29	53,54	34,62	31,52	37,73
1997	46,70	43,74	49,67	30,76	27,81	33,71
1998	45,61	42,79	48,43	28,61	25,80	31,41
1999	52,13	49,42	54,84	33,50	30,81	36,20
2000	54,44	51,81	57,06	33,55	30,94	36,16
2001	61,49	58,91	64,07	39,23	36,66	41,79
2002	59,19	56,87	61,50	40,20	37,90	42,50
2003	55,09	52,88	57,31	36,96	34,76	39,16
2004	56,24	54,07	58,40	37,16	35,00	39,32
2005	54,52	52,47	56,58	36,32	34,28	38,37
2006	50,40	48,45	52,34	32,84	30,90	34,78
2007	52,15	50,29	54,01	33,53	31,67	35,38
2008	48,13	46,42	49,85	30,98	29,27	32,69
2009	45,09	43,52	46,67	29,27	27,70	30,85
2010	42,24	40,74	43,73	27,37	25,87	28,87
2011	37,34	35,93	38,74	24,22	22,81	25,63
2012	37,78	36,46	39,10	25,68	24,35	27,01
2013	38,74	37,48	40,00	26,66	25,39	27,93
2014	36,14	34,95	37,34	25,06	23,86	26,26
2015	36,32	35,19	37,46	26,35	25,20	27,49

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C16 Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Norskfødte med to innvandrerforeldre der foreldrene kommer fra Europa, og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller.

	M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	29,52	24,39	34,64	18,33	13,26	23,41
1993	33,58	28,50	38,66	22,84	17,81	27,87
1994	28,73	23,85	33,61	18,44	13,61	23,28
1995	28,84	24,08	33,61	18,60	13,87	23,32
1996	36,03	31,39	40,66	25,60	21,00	30,20
1997	34,68	30,12	39,24	24,57	20,05	29,09
1998	29,99	25,53	34,46	19,73	15,30	24,16
1999	30,88	26,47	35,29	20,10	15,73	24,47
2000	31,67	27,28	36,06	20,04	15,70	24,39
2001	35,13	30,68	39,58	22,79	18,39	27,20
2002	31,33	27,22	35,44	20,61	16,54	24,68
2003	31,96	27,91	36,00	21,43	17,43	25,44
2004	34,23	30,15	38,32	23,20	19,16	27,25
2005	32,59	28,62	36,56	21,94	18,01	25,87
2006	38,27	34,40	42,14	27,79	23,96	31,63
2007	33,45	29,66	37,24	22,39	18,64	26,15
2008	33,67	30,12	37,23	23,47	19,94	26,99
2009	30,26	26,97	33,55	20,64	17,38	23,91
2010	32,44	29,29	35,59	23,29	20,16	26,41
2011	28,52	25,56	31,49	20,18	17,23	23,13
2012	28,37	25,56	31,19	20,38	17,58	23,18
2013	29,89	27,17	32,61	21,37	18,67	24,07
2014	29,23	26,65	31,82	21,12	18,55	23,70
2015	25,91	23,45	28,36	18,60	16,16	21,04

Kilde: SSB, egne beregninger.

Tabell C17 Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Norskfødte med to innvandrerforeldre der foreldrene kommer fra ikke-europeiske land og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller

	M1			M2		
	Antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI	Justert antall per 1000	Nedre KI	Øvre KI
1992	35,20	28,70	41,71	25,72	19,26	32,17
1993	44,48	38,63	50,32	31,88	26,08	37,68
1994	45,44	40,32	50,56	30,92	25,83	36,01
1995	47,48	42,83	52,12	30,11	25,49	34,73
1996	62,31	58,09	66,53	42,11	37,91	46,30
1997	55,45	51,56	59,35	35,28	31,40	39,15
1998	55,92	52,28	59,55	34,50	30,88	38,11
1999	64,90	61,47	68,32	41,61	38,20	45,01
2000	66,94	63,67	70,20	41,01	37,77	44,25
2001	74,71	71,55	77,87	47,52	44,38	50,67
2002	71,93	69,14	74,72	49,24	46,46	52,02
2003	64,83	62,19	67,46	43,55	40,92	46,17
2004	64,72	62,17	67,26	42,59	40,05	45,12
2005	62,42	60,02	64,81	41,56	39,18	43,95
2006	54,42	52,18	56,66	34,54	32,31	36,77
2007	57,98	55,85	60,11	37,04	34,91	39,16
2008	52,44	50,49	54,39	33,25	31,30	35,20
2009	49,40	47,62	51,19	31,82	30,03	33,61
2010	45,04	43,34	46,73	28,56	26,86	30,26
2011	39,82	38,23	41,40	25,37	23,78	26,96
2012	40,37	38,88	41,86	27,15	25,66	28,65
2013	41,12	39,70	42,54	28,10	26,67	29,52
2014	37,97	36,63	39,31	26,11	24,77	27,46
2015	39,09	37,81	40,37	28,42	27,14	29,70

Kilde: SSB, egne beregninger.

Figurregister

Figur 2.1	Andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre blant bosatte personer i Norge, 1992-2017. Prosent.....	14
Figur 2.2	De 15 største innvandrergruppene bosatt i Norge per 1.1.2017. Absolutte tall.....	15
Figur 2.3	Innvandrere 15 år eller eldre fra ulike landgrupper, 1992-2015. Prosent av alle bosatte innvandrere 15 år eller eldre per 1. januar.....	16
Figur 2.4	Norskfødte med innvandrerforeldre 15 år eller eldre fra ulike landgrupper, 1992-2015. Prosent av alle bosatte norskfødte med innvandrerforeldre 15 år eller eldre per 1. januar.....	16
Figur 2.5	Antall innvandringer, etter innvandringsgrunn og innflyttingsår. Ikke-nordiske statsborgere. Alle aldre. 1992-2016.....	17
Figur 2.6	Innvandrere 15 år eller eldre etter innvandringsgrunn, 1992-2015. Prosent av alle bosatte innvandrere 15 år eller eldre per 1. januar.....	18
Figur 2.7	Norskfødte med innvandrerforeldre, 15 år eller eldre, etter foreldrenes innvandringsgrunn, 1992-2015. Prosent av alle bosatte norskfødte med innvandrerforeldre 15 år eller eldre per 1. januar.....	18
Figur 3.1	Alder i 2010, bosatte 15 år og over, etter innvandringskategori og kjønn. Prosent av alle personer i aldersgruppen 15-60 år.....	26
Figur 3.2	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn.....	30
Figur 3.3	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn.....	31
Figur 3.4	Antall gjerningspersoner for eiendomstyveri (venstre) og annen vinningskriminalitet (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn.....	33
Figur 3.5	Antall gjerningspersoner for voldslovbrudd (venstre) og ordens- og integritetskrenkelse (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn.....	34
Figur 3.6	Antall gjerningspersoner for rusmiddellovbrudd (venstre) og trafikkovertrjedelse (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn.....	35
Figur 3.7	Antall gjerningspersoner for eiendomstyveri (venstre) og annen vinningskriminalitet (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn.....	36
Figur 3.8	Antall gjerningspersoner for voldslovbrudd (venstre) og ordens- og integritetskrenkelser (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn.....	37
Figur 3.9	Antall gjerningspersoner for rusmiddellovbrudd (venstre) og trafikkovertrjedelse (høyre) 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn.....	37
Figur 3.10	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre etter foreldrenes landbakgrunn.....	39
Figur 3.11	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre etter foreldrenes innvandringsgrunn.....	39
Figur 3.12	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, etter lovbruddsgruppe. Norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning. Ujusterte andeler (M1) og andeler justert for kjønn og alder (M2), kjønn, alder og bosted (M3), og kjønn, alder, bosted og fars sysselsetting (M4) for norskfødte med innvandrerforeldre.....	40
Figur 3.13	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, for innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre, og øvrig befolkning. Alle lovbrudd. Ujusterte (M1) og justerte (M2-M4) tall.....	41
Figur 3.14	Antall gjerningspersoner per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er fordelt etter landbakgrunn.....	43
Figur 3.15	Antall gjerningspersoner per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er fordelt etter henholdsvis egen eller foreldrenes innvandringsgrunn.....	44
Figur 4.1	Antall siktede personer per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.....	47
Figur 4.2	Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere fra Asia inkl. Tyrkia (venstre) og Afrika (høyre). Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.....	48

Figur 4.3	Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika (venstre) og Øst-Europa (høyre). Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.....	49
Figur 4.4	Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden (venstre) og Nord-Amerika (høyre). Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.....	49
Figur 4.5	Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere med opphold i Norge grunnet arbeid, familie og flukt. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.....	50
Figur 4.6	Antall personer siktet for eiendomstyveri (venstre) og annet vinningslovbrudd (høyre) per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.....	52
Figur 4.7	Antall personer siktet for vold og mishandling (venstre) og ordens- og integritetskrenkelse (høyre) per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.....	52
Figur 4.8	Antall personer siktet for rusmiddelovbrudd (venstre) og trafikkovertrедelser (høyre) per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og innvandrere. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder for innvandrere.....	53
Figur 4.9	Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder.....	54
Figur 4.10	Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Øvrig befolkning og norskfødte med foreldre som har innvandret fra Europa (venstre diagram) og fra festen av verden (høyre diagram). Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder.....	55
Figur 4.11	Antall siktede per 1000 bosatt 15 år eller eldre, 1992-2015. Innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre, og øvrig befolkning. Ujusterte tall og tall justert for kjønn og alder.....	56

Tabellregister

Tabell 1.1	Oversikt over tidligere studier om innvandrere i Norge og kriminalitet.....	9
Tabell 3.1	Bosatte innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre per 1.1.2010, 15 år eller eldre, etter landbakgrunn.....	25
Tabell 3.2	Bosatte innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre per 1.1.2010, 15 år eller eldre, etter egen eller foreldrenes innvandringsgrunn.....	26
Tabell 3.3	Gjerningspersoner 2010-2013, innvandrere og øvrig befolkning, etter landbakgrunn og innvandringsgrunn. Antall og antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010.....	27
Tabell 3.4	Gjerningspersoner 2010-2013, innvandrere og øvrig befolkning 15 år eller eldre, etter lovbruddsgruppe og innvandringskategori. Antall, antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, og andeler justert for kjønn og alder for innvandrere.....	32
Tabell 3.5	Gjerningspersoner 2010-2013, utvalgte lovbruddsgrupper. Øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn og innvandringsgrunn. Antall og antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Ujustert og justert for kjønn og alder (M2) for innvandrere.....	32
Tabell 3.6	Gjerningspersoner 2010-2013, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning, etter foreldrenes landbakgrunn (region) og innvandringsgrunn. Antall og antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, justert for kjønns- og alderssammensetning.....	38
Tabell 3.7	Gjerningspersoner 2010-2013, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning, etter type kriminalitet. Antall og antall per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010.....	40
Tabell 3.8	Antall lovbrudd per gjerningsperson 2010-2013, etter innvandringskategori. Bosatte 15 år eller eldre per 1.1.2010. Antall og prosent.....	45
Tabell B1.	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter landbakgrunn. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	66
Tabell B2.	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	66
Tabell B3	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010 for hver lovbruddsgruppe, øvrig befolkning og innvandrere. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	66
Tabell B4	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter region. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	67
Tabell B5	Eiendomstyverier. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	67
Tabell B6	Annet vinningslovbrudd. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	67
Tabell B7	Vold og mishandling. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	67
Tabell B8	Ordens- og integritetskremler. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	68
Tabell B9	Rusmiddellovbrudd. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	68
Tabell B10	Trafikkovrettelser. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter region og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	68
Tabell B11	Eiendomstyverier. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	68
Tabell B12	Andre vinningslovbrudd. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	69
Tabell B13	Vold og mishandling. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	69

Tabell B14	Ordens- og integritetskrenkelser. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	69
Tabell B15	Rusmiddellovbrudd. Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller.....	69
Tabell B16	Trafikkovertrедelser Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og innvandrere etter innvandringsgrunn.. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller	69
Tabell B17	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre for hver lovbruddsgruppe per 1.1.2010, norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller	70
Tabell B18	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre, etter foreldres innvandringsgrunn. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller	70
Tabell B19	Antall gjerningspersoner 2010-2013 per 1000 bosatt 15 år eller eldre per 1.1.2010, øvrig befolkning og norskfødte med innvandrerforeldre, etter foreldrenes opprinnelsesregion. Ujusterte og justerte tall, med konfidensintervaller	70
Tabell C1	Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	71
Tabell C2	Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere fra Norden. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	71
Tabell C3	Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere fra Asia og Afrika. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	72
Tabell C4	Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika og Øst-Europa. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	72
Tabell C5	Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere fra Vest-Europa og Nord-Amerika. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	73
Tabell C6	Arbeidsinnvandrere. Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	73
Tabell C7	Flyktninger. Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	74
Tabell C8	Innvandrere kommet på grunnlag av familieetablering eller gjenforening. Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	74
Tabell C9	Antall personer siktet for eiendomstyveri per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller...	75
Tabell C10	Antall personer siktet for andre vinningslovbrudd per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller...	75
Tabell C11	Antall personer siktet for vold og mishandling per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller...	76
Tabell C12	Antall personer siktet for ordens- og integritetskrenkelser per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	76
Tabell C13	Antall personer siktet for rusmiddellovbrudd per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller...	77
Tabell C14	Antall personer siktet for trafikklovbrudd per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Innvandrere og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall for innvandrere. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller...	77
Tabell C15	Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller	78

Tabell C16	Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Norskfødte med to innvandrerforeldre der foreldrene kommer fra Europa, og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller.....	78
Tabell C17	Antall siktede personer per 1000 bosatt per 1.1, 1992-2015. 15 år eller eldre. Norskfødte med to innvandrerforeldre der foreldrene kommer fra ikke-europeiske land og øvrig befolkning. Ujusterte og justerte tall. Øvre og nedre grense for konfidensintervaller.....	79

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9642-0 (trykt)
ISBN 978-82-537-9643-7 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

